

Joodse families op Goeree-Overflakkee

**Door:
Jan Both - streekarchivaris**

Toelichting

Op dit moment wordt gewerkt aan een boek over de joden op Goeree-Overflakkee. Onderdeel van dit boek is het in kaart brengen van alle joodse families die op het eiland hebben gewoond. Het resultaat gaat hierbij. Niet alle joden zijn erin beschreven, vaak omdat zij er maar vrij korte tijd verbleven, soms maar een jaar.

Mocht u nog aanvullingen/aanpassingen hebben, kunt u die sturen naar j.c.both@isgo.nl

FAMILIE VAN DEN BERG (*Sommelsdijk*)

De familie Van den Berg is afkomstig uit Oud-Beijerland. Zij functioneren als kashouder van de bank van lening in Sommelsdijk.

Generatie I

I Levie van den Berg, geb. Nieuw-Beijerland 27feb1800, koopman, leerlooier en bankhouder, tr. Oud-Beijerland 9jun1822 met *Gerritje Goudsmit*, geb. Oud-Beijerland 9apr1802 als d.v. Simon Goudsmit en Lena Koopman.

Uit dit huwelijk:

1. Rhijntje, geb. Nieuw-Beijerland 22dec1823, tr. Oud-Beijerland 5dec1844 met *Jacob Koopman*, geb. Oud-Beijerland 22dec1811 als z.v. Philip Koopman en Rebekka Levij Heijmans, ovl. Oud-Beijerland 23dec1888.
2. Lena, geb. Nieuw-Beijerland 12sep1825, tr. Oud-Beijerland 4mrt1852 met *Manuel Hartog* z.v. Emanuel Hartog en Maatje Emanuel.
3. Salomon, geb. Nieuw-Beijerland 29apr1827, tr. *Veronica Levie*, geb. Amsterdam 10dec1864.
4. Simon, geb. Nieuw-Beijerland 11mrt1829, volgt IId.
Levie zou eind jaren 1840 aan de Kaai hebben gewoond. Hij was toen kashouder van de bank van lening. Levie ovl. Oud-Beijerland 16okt1879.

Generatie II

IId Simon van den Berg, koopman en kashouder van de bank van lening in Sommelsdijk. Woont daar enige tijd aan de Dubbele Ring, mogelijk St. Joris Doelstraat, tr. (1) met *Debora Gazan*, geb. Rotterdam 27mei1828, ovl. 6jan1870.

Uit dit huwelijk:

1. Marianna, geb. Sommelsdijk 19feb1851.
2. Levie, geb. Sommelsdijk 9dec1852.
3. Geertruida, geb. Oud-Beijerland 13apr1857, tr. met *Emanuel van Gelder*, geb. Zutphen 23dec1840.
4. Abraham, geb. Oud-Beijerland 25okt1858, tr. met *Theodora Gompertz*, ovl. Amsterdam 1nov1941.
5. Alexandrina Theodora, geb. Rotterdam 2jun1869.
Simon tr. (2) *Sibilla van der Woude*, geb. Franeker 29sep1835, ovl. Rotterdam 7feb1919. Simon ovl. Rotterdam 2sep1895.

FAMILIE BERLIJN (*Middelharnis*)

Salomon Levi Berlijn heeft slechts twee of drie jaar op het eiland gewoond, maar vervulde een belangrijke functie binnen de joodse gemeenschap, namelijk godsdienstonderwijzer.

Generatie I

- I Salomon Levi Berlijn, geb. Amsterdam 8apr1823 als z.v. Levie Salomon Berlijn en Miesje Salomon Kruijer, onderwijzer en koopman, tr.(1) Ruinen 30mei1845 met *Roosje Godschalk Stern*, geb. Hoogeveen 9feb1827 als d.v. Godschalk Salomon Stern en Sebilla Hartog Vos. Roosje ovl. Rotterdam 1feb1868.
Ut dit huwelijk:
1. Godschalk, geb. Tilburg 21jul1846, tr. Lemsterland 12jun1878 met *Reintje Levie*, geb. Ruinen 26apr1849 als d.v. Machiel Marcus Levie en Rebekka Stern.
 2. Jenny, geb. Middelharnis 19okt1850, tr. Breda 2dec1850 met *Abraham Manheim* z.v. Isaack Simons Manheim en Klaartje Simons Schuitemaarder. Abraham ovl. Rotterdam 27dec1889.
 1. Abraham, geb. Den Helder 24jun1841.
Jenny Berlijn tr.(2) Rotterdam 9okt1901 met *Hertogh David Cohen*, Oud-Beijerland ca. 1845 als z.v. David Elias Cohen en Rijntje van de Berg. Jenny ovl. Rotterdam 2okt1916.
 3. Simon, geb. Middelharnis 24mei1852, ovl. Onstwedde (Stadskanaal) 27jan1854.
 4. Mietje, geb. Stadskanaal 9aug1853, tr. *Salomon Coenraad*, ovl. Rotterdam 12okt1926.
 5. Eva, geb. Vlissingen 31mei1856
 6. Leentje Debora, geb. Delft 3mei1858, tr. *Emanuel Wolf*, ovl. Rotterdam 16sep1917.
Salomon Levi Berlijn tr.(2) Den Helder 16jan1850 als weduwnaar van Roosje Stern met *Elisabeth Simons Manheim*, geb. Alkmaar 1827 als d.v. Simon Salomon Manheim en Jannetje van Gelder. In 1852/53 vertrekken zij uit Middelharnis. Ze vetrekken naar Groningen en enkele jaren later naar Zeeland, want in Vlissingen wordt in 1856 een dochter geboren. *Elisabeth Simons Manheim* ovl. Rotterdam 1feb1888.

FAMILIE BONT (*Middelharnis*)

De familie Bont behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, hooguit één generatie. Een dochter is door trouw gelieerd aan een van de kernfamilies van het eiland, De Winter.

Generatie I

- I Joël Bont (ook wel Polak), geb. Amsterdam 17apr1814, inlands kramer, tr. *Saartje de Hond*, geb. Amsterdam 16mei1816 als d.v. Philippus de Hond en Vrouwtje Verreen, koopvrouw. Zij wonen eind 19^e eeuw op het Zandpad in Middelharnis. *Saartje de Hond* ovl. Middelharnis 16jan1890. Een maand later vertrekt Joël Bont naar Zierikzee.
Saartje de Hond heeft een dochter:
1. Vrouwtje de Hond, geb. Amsterdam 26dec1841, tr. Oude-Tonge 27feb1860 met *Simon Israël de Winter*, geb. Nieuwe-Tonge 19mrt1835 als z.v. Israël de Winter en Antje van Os (zie FAM. DE WINTER).

FAMILIE BOUWMAN (Middelharnis)

De familie Bouwman kan gerekend worden tot een van de kernfamilies van het eiland. Ze behoren ook tot de eerste groep joden op Goeree-Overflakkee. Er zijn twee takken: nakomelingen van Israël Raphaël in Middelharnis, afkomstig uit Duitsland en Phillipus Abrahams, die in het derde kwart van de 18^e eeuw al in Dirksland is neergestreken. Ook is er in Sommelsdijk rond 1780 een zekere Jacob Abrahamse, die zich Bouwman gaat noemen. De Bouwmans uit Middelharnis zijn door huwelijken gelieerd aan enkele andere 'oude' families, namelijk Van Bu(u)ren en Gazan. Het is een geslacht van slagers en vleeshouwers. In het derde kwart van de 19^e eeuw vertrekken zij, zoals zoveel eilandbewoners in die tijd - op een enkele nazaat na - van het eiland.

Generatie I

- I Israël Raphaël Bouwman, slager (beëdigd 30okt1799 in Middelharnis als vleeshouwer), geb. Neuwit ca.1763 als z.v. Rafael Spanbroek en Eva Daniël, tr. met *Sara Philip (Bouwman)*, geb. Smeermaas bij Maastricht.
Uit dit huwelijk:
1. Maria, geb. ca.1800, ovl. Middelharnis 11nov1848 (ongehuwd).
 2. Philippus, geb. Middelharnis 2dec1801, volgt Iia.
 3. Eva, geb. Middelharnis in mei 1809, tr. met *Jacob van Buuren* (zie FAM. VAN BUUREN).
 4. Nathan, geb. Middelharnis 25mrt1811, volgt Iid.
 5. Jannetje, geb. Middelharnis 17mei1813, ovl. Middelharnis 7okt1832 aan cholera (ongehuwd). Wellicht nog meer kinderen vóór 1813?
- Israël Raphaël ovl. Middelharnis 17feb1829, *Sara Philip Bouwman* ovl. Middelharnis 6aug1817.

Generatie II

- Iia Philippus (Flip) Bouwman, slager, tr. Middelharnis 30mrt1829 met *Rebecca Gazan* wonende te Sommelsdijk, geb. Maassluis 7dec1795 als d.v. Israël Marcus (Gazan) en Debora Simons (zie FAM. GAZAN).
Uit dit huwelijk:
1. Israël, geb. Middelharnis 11jan1830, bijnaam Rol, vleeshouwer/koopman, ovl. Middelharnis 5dec1905 (ongehuwd).
 2. Izak, geb. Middelharnis 13mrt1832, vleeshouwer, ovl. Middelharnis 15aug1863 (ongehuwd).
 3. Sara, geb. Middelharnis 17mei1834, ovl. Middelharnis 3jul1835.
 4. Abraham Philippus, geb. Middelharnis 9dec1835, koopman. Verblijft enige tijd in een gesticht in Dordrecht en daarna in het gesticht 'Cudewater' te Rosmalen. Ovl. Apeldoorn 24apr1911, waarschijnlijk in het Apeldoornse Bos (ongehuwd).
Rol en Bram staan bekend als de Geitenslachters.
Philippus ovl. Middelharnis 2jan1859, *Rebecca Gazan* ovl. Sommelsdijk 25mrt1872.
- Iid Nathan Bouwman, koopman en tagrijn (handelaar in tweedehands goederen), tr. Goedereede 10aug1851 met *Rozetta Gazan*, geb. Brielle 26aug1826 als d.v. Simon Gazan en Antje Salomon Gazan.
Uit dit huwelijk:
1. Sara (Saartje), geb. Goedereede 29dec1851. Vertrekt in 1875 naar Brielle. Zij tr. Rotterdam 1dec1886 met *Benjamin van Beugen*, geb. 1853 in Den Haag als z.v. Hartog van Beugen en Jetje Blok.
 2. Simon, geb. Goedereede 11nov1854.
 3. Israël, geb. Ouddorp 2mei1858, ovl. **Auschwitz 15okt1942** (ongehuwd).
 4. Aron, geb. Middelharnis 24mrt1863, tr. Rotterdam 10feb1904 met *Lijntje Hermina den Hartog*, geb. Ridderkerk in 1869/1870 als d.v. Arie den Hartog en Rachel de Korte. Aron ovl. **Auschwitz 19okt1942**.
- Het gezin heeft zich tussen 1858-1863 in Middelharnis gevestigd. Daar ovl. 2aug1866 Nathan Bouwman. Vrouw en kinderen (m.u.v. Sara) vertrekken in 1880 naar Rotterdam.

FAMILIE BOUWMAN (*Dirksland*)

De familie Bouwman kan gerekend worden tot een van de kernfamilies van het eiland. Ze behoren ook tot de eerste groep joden op Goeree-Overflakkee. Er zijn twee takken: nakomelingen van Israël Raphaël in Middelharnis, afkomstig uit Duitsland en Phillipus Abrahams, die in het derde kwart van de 18^e eeuw al in Dirksland is neergestreken. Ook is er in Sommelsdijk rond 1780 een zekere Jacob Abrahamse, die zich rond 1780 Bouwman gaat noemen. De Bouwmans uit Dirksland zijn door huwelijken gelieerd aan enkele andere families, namelijk De Winter en Klein. Het is een geslacht van slagers en vleeshouwers. In het derde kwart van de 19^e eeuw vertrekken zij, zoals zoveel eilandbewoners in die tijd - op een enkele nazaat na - van het eiland.

In het Register van eedsafleggingen o.a. op het beestiaal vanaf 1770 aanwezig in het Streekarchief VPR komen drie slagers voor, waarvan twee voorlopers van de familie Bouwman zijn, namelijk: Op 15mrt1774 wordt Philippus Abrahams beëdigd als joods vleeshouder en spekslager en op 17sep1787 Abraham Philip. Naar alle waarschijnlijkheid is Philippus dan overleden of zijn zoon neemt de zaak over. Gezien zij beiden ook als spekslager (varkensvlees) te boek staan, zijn het geen kosjere slagers. Een volgende belangrijke bron van informatie is het register van geslachtsnaamaanname uit 1811 van Dirksland. Hierin komen o.a. de volgende namen voor:

Abraham Philip Bouwmans
Antje Nathans
Levi Abraham Bouwmans
Abraham Levi Bouwmans
Nathan Levi Bouwmans
Roosje Levi Bouwmans
Jannetje Levi Bouwmans

Abraham Philip Bouwmans is nu de oudste. Hij heeft een zoon Levi Abraham Bouwmans.

Generatie I

- I Levi Abraham Bouwman, geb. ca.1754, slager, tr. *Antje Nathans*, geb. Alsem ca. 1760.
Uit dit huwelijk:
1. Abraham Levi, besnijdenis 9sep1800, tr. Utrecht 1nov1862 met *Saartje van Aalst*, geb. Hilversum ca.1810 als d.v. Mozes Isaak Cohen van Aalst en Judith Levi, ovl. Utrecht 1nov1862. *Saartje van Aalst* ovl. Utrecht 11nov1881.
 2. Roosje Levi, geb. Dirksland ca.1799, tr. Lekkerkerk 7sep1818 met *Markus van Blankenstein*, geb. Lekkerkerk ca.1799 als z.v. Philip van Blankenstein en Trijntje Simons, ovl. Ouderkerk aan den IJssel 31jan1833.
 3. Jannetje Levi (Naatje), geb. Dirksland ca. 1802, tr. Lekkerkerk 17mrt1829 met *Meijer van der Heim*, geb. ca. 1803 als z.v. Joseph Meijer en Duifje Nathans Baer (haar broer Nathan trouwt met een zus van Meijer). Jannetje ovl. Rotterdam 18jun1866, *Meijer van der Heim* ovl. Rotterdam 26nov1846/
 4. Nathan Levi, geb. Dirksland 13jan1803, volgt IId.
Levi Abraham ovl. Dirksland 28nov1812, *Antje Nathans* ovl. Dirksland 23mei1829.

Generatie II

- IId Nathan Levi Bouwman, slager tr. Lekkerkerk 19dec1829 met *Hester van der Heim*, geb. Lekkerkerk 15aug1808 als d.v. Joseph Meijer van der Heim en Duifje Nathans Baer (zijn zus Jannetje trouwt met een broer van Hester).
Uit dit huwelijk:
1. Levi Nathan, geb. Dirksland 9okt1830, ovl. Dirksland 28dec1830.
 2. Joseph Nathan, geb. Dirksland 24nov1831, ovl. Dirksland 23jan1840.
 3. Levi Nathan, geb. Dirksland 10dec1832, volgt IIIc.
 4. Abraham, geb. Dirksland 4dec1833, vertrekt in 1874 naar IJsselstein.

5. Izaak, geb. Dirksland 2dec1834, volgt IIIe.
 6. Jacob, geb. Dirksland 1feb1836, vertrekt met vader in 1874 naar Vlaardingen.
 7. Mozes Nathan, geb. Dirksland 16feb1837, volgt IIIg.
 8. Antje, geb. Dirksland 5apr1838, vertrekt met broer Meijer in 1872 naar Maassluis.
 9. Aron, geb. Dirksland 3mei1839, vertrekt in 1877 naar Middelharnis, volgt IIIi.
 10. David, geb. Dirksland 3mei1840, ovl. Dirksland 4mei1840.
 11. Joseph Nathan, geb. Dirksland 19aug1841, ovl. Dirksland 13jan1843.
 12. David, geb. Dirksland 1nov1842, ovl. Dirksland 2nov1842.
 13. Benjamin, geb. Dirksland 21mrt1844, ovl. Dirksland 3aug1846.
 14. Doortje, geb. Dirksland 26okt1845, ovl. Dirksland 26okt1845.
 15. Rosetta, geb. Dirksland 12apr1849, ovl. Dirksland 10mei1852.
 16. Meijer, geb. Dirksland 15sep1850, vertrekt met zus Antje in 1872 naar Maassluis.
- Hester van der Heim* ovl. Dirksland 18sep1859. Nathan Levi Bouwman vertrekt in 1874 naar Vlaardingen, ovl. Rotterdam 5jun1886.

Generatie III

IIIc Levi Nathan Bouwman gaat in 1863 naar Bergen op Zoom. In 1869 keert hij terug naar Dirksland om kort daarop te vertrekken naar Oude-Tonge, tr. Oude-Tonge 15dec1869 met *Cato Danielson*, geb. Rotterdam 22apr1832 als d.v. Samuel Eliazar en Rebecca Stad (zie FAM. DE WINTER). Zij vestigen zich in Oude-Tonge. Uit dit huwelijk:

1. Nathan Levi, geb. Oude-Tonge 3jan1874, ovl. Oude-Tonge 29mrt1874.

In 1881 verhuist het echtpaar naar Rotterdam.

IIIe Izaak Bouwman, vleeshouwer, tr. IJsselstein 6nov1873 met *Sophia Vroman*, geb. IJsselstein 19nov1847 als d.v. Samuel Salomon Vroman en Saartje Jacob Cats (zie FAM. KLEIN). Zij vestigen zich in 1874/75 te Dirksland. Uit dit huwelijk:

1. Hester Saartje, geb. IJsselstein 2mrt1874.
2. Samuel Izaäk, geb. Dirksland 10okt1875, tr. Rotterdam 13dec1899 met *Hester Sanders*, geb. Ouderkerk aan de IJssel ca. 1870 als d.v. David Sander Sanders en Jansje van der Heem.
3. Nathan Levie, geb. Dirksland 18jan1877, tr. Rotterdam 8nov1899 met *Marianna Beffie*, geb. Rotterdam 15okt1876 als d.v. Levie Beffie en Schoontje Koopal. Nathan ovl. Rotterdam 10jun1932, *Marianna Beffie* ovl. **Auschwitz 15okt1942**.
4. Meijer, geb. Dirksland 30jul1878.
5. Jacob, geb. Dirksland 18aug1879.
6. Heiman, geb. Rotterdam 17mei1881, ovl. Rotterdam 17jul1881.
7. Saartje, geb. Rotterdam 1aug1882, tr. Rotterdam 12sep1906 met *Mozes de Wit*, geb. Rotterdam 15aug1881 als z.v. Levie de Wit en Sara Persijn. Saartje ovl. **Auschwitz 3sep1943**, *Mozes de Wit* ovl. Rotterdam 4jul1933.
8. David Izaak, geb. Rotterdam 7mrt1884, ovl. Rotterdam 17apr1884.
9. Isodor Izaak, geb. Rotterdam 11aug1885, ovl. Rotterdam 18sep1885.
10. Truitje, geb. Rotterdam 29aug1886, ovl. **Auschwitz 3sep1943**.

In 1879 vertrekt het gezin naar Rotterdam. Izaak ovl. Rotterdam 9nov1917, Sophia Vroman ovl. Rotterdam 19mrt1915.

IIIg Mozes Nathan Bouwman, slager, tr. Dirksland 14jul1881 met *Neeltje van Pelt*, geb. Dirksland 7mei1837 als d.v. Frans van Pelt en Louisa Elias. Haar vader was protestants, haar moeder van huis uit joods. (zie FAM. ELIAS). Mozes Nathan ovl. Dirksland 2feb1919 in Dirksland, waarna Neeltje enkele dagen later vertrekt naar Rotterdam, ovl. Rotterdam 20dec1919. Er zijn geen kinderen uit dit huwelijk. Woonde op de Straatdijk. Mozes is ook bekeerd. Willem Walraven schrijft over hem in Levenslijnen.

FAMILIE BOUWMAN (*Sommelsdijk*)

Volgens J.L. Braber wonen er in 1780 acht joden in Sommelsdijk, waaronder Jacob Abrahamse, geb. Maastricht ca.1745, vleeshouwer, tr. Grietje, geb. Rotterdam ca.1750 als d.v. Israël van Praag en Briefje. Jacob Abrahamse en zijn vrouw *Grietje* gaan zich beiden Bouwman noemen. Jacob woont op de hoek van de Voorstraat en de St. Joris Doelstraat. Tot 1812 worden hier door de joden op het eiland hun godsdienstige bijeenkomsten gehouden. Jacob ovl. Sommelsdijk 15okt1828. *Grietje Bouwman* ovl. Sommelsdijk 20sep1827. Over kinderen is niets bekend. Gezien hun leeftijd zullen die allemaal voor 1812 zijn geboren.

Generatie I

I Levi Abrahamse Bouwman, geb. 15jul1782, slager, tr. *Saartje Barends Jospheh* (ook wel *Saartje van Klaveren*).

Uit dit huwelijk:

1. Barend, geb. Ooltgensplaat 14jul1812, tr.(1) Vianen 8mrt1841 met *Elisabeth Polak*, geb. Vianen 18mrt1814 als d.v. Joseph Hijman Polak en Reintje Levie de Vries, tr.(2) Vianen 5dec1856 met *Saartje Wallich*, geb. Woerden 19aug1820 als d.v. Benjamin Abraham Wallich en Johanna Salomon Hakker. Barend ovl. Vianen 9aug1892, *Saartje Wallich* ovl. Vianen 7jan1898.
2. Abram, geb. Sommelsdijk 19okt1819, tr. Vianen 26jul1849 met *Judith de Vries*, geb. Vianen ca.1823 als d.v. Arend Levie de Vries en Schoontje Joseph Cohen, ovl. Vianen 14jan1895.
3. Johanna, geb. Stad aan 't Haringvliet 19jan1823.

Verdere gegevens ontbreken. Het gezin zal zijn vertrokken richting Vianen, want beide zoons trouwen en overlijden daar.

FAMILIE VAN BU(U)REN (*Goedereede*)

De familie Van Bu(u)ren uit Goedereede kan gerekend worden tot een van de kernfamilies van het eiland. Ze behoren ook tot de eerste groep joden op Goeree-Overflakkee. De Van Bu(u)rens zijn door huwelijken gelieerd aan enkele andere 'oude' families, namelijk Valk, Bouwman en Hartogs. Halverwege de 19^e eeuw vertrekken zij, zoals zoveel bewoners in die tijd, van het eiland.

Generatie I

I Philip Samuel van Buuren, geb. Tricht 12jul1775 als z.v. Salomon Joseph van Buuren en Sibilla van Beusekom, slager, tr.(1) *Judic Valk* d.v. Jacob Valk en Rachel Valk (zie FAM. VALK).

Uit dit huwelijk:

1. Sibilla (Sipper), geb. Goedereede 1807, ovl. Goedereede 4nov1813.
2. Jacob, geb. Goedereede maart 1809, volgt IIb.
3. Joseph, geb. Goedereede 21feb1812, tr. Utrecht 16sep1853 met *Hendrika van Zanten*.
4. David, geb. Goedereede 4jan1814, tr. Breda 14aug1849 met *Catharina Moerel*.
5. Salomon, geb. Goedereede 14sep1815, ovl. Goedereede 24aug1816.

Judic Valk ovl. Goedereede 13feb1816.

Philip Samuel van Buuren tr.(2) met *Jansje Heijman van Blankenstein*.

Uit dit huwelijk:

6. Trijntje (Hindele), geb. Goedereede 21mei1818, tr. met *Mozes Philip Kooperberg*, geb. Eindhoven 7mei1813, koopman.

Uit dit huwelijk:

1. Jacques, geb. Raamsdonkveer 6jan1849.
Trijntje ovl. Raamsdonkveer 8mrt1872, *Mozes Philip Kooperberg* ovl. Raamsdonkveer 2jul1894.
7. Sophia, geb. Goedereede 8apr1820.
Philip Samuel ovl. Goedereede 15jan1820. De geboorte van zijn laatste kind heeft hij niet meer mee mogen maken.
Mogelijk zijn er vóór 1812 meer kinderen geboren.

Generatie II

IIb Jacob van Buren, winkelier, tr. Goedereede 30sep1834 met *Eva Bouwman*, geb. Middelharnis 14mei1809 als d.v. Israël Raphaël Bouwman en Sara Philip (zie FAM. BOUWMAN).

Uit dit huwelijk:

1. Judik, geb. Goedereede 13jul1836, ovl. Goedereede 12sep1836.
2. Sara, geb. Goedereede 13jul1836, ovl. Goedereede 18aug1836.
3. Israël, geb. Goedereede 15dec1839, horlogemaker, vertrekt in 1859 naar Rotterdam, keert daarna voor enige jaren terug naar Goedereede om vervolgens te vertrekken naar Brielle.
4. David, geb. Goedereede 12sep1842, volgt IIIc.
5. Philippina, geb. Goedereede 20sep1837, tr. Goedereede 14sep1864 met *Samson Philipse* geb. Brielle ca. 1830, winkelier uit Brielle, z.v. Samuel Mozes Philipse en Johanna Salomon van Lee.

Uit dit huwelijk:

1. Samuel, geb. Brielle ca. 1866, ovl. Brielle 17apr1869.
6. Jannetje, geb. Goedereede 7aug1845, tr. Brielle 14mei1875 met *Joseph Salomon Philipse*, geb. Brielle 1apr1849 als z.v. Salomon Samuel Philipse en Cornelia Hartog Cohen. *Joseph Salomon Philipse* is koffiehuisshouder en dansmeester, ovl. Brielle 29jan1923. Jannetje ovl. **Sobibor 5mrt1943**.

Jacob van Buren ovl. Goedereede 6aug1848. *Eva Bouwman* blijft als weduwe in Goedereede wonen, eerst aan de Zuidzijde Haven, daarna aan de Pieterstraat waar zij een winkeltje heeft. In 1865 verhuist zij naar Brielle, ovl. Brielle 14jun1866.

Generatie III

III d David van Buren, koopman, tr. Middelharnis 26mrt1873 met *Betje Hartogs*, geb. Middelharnis 24jan1847 als d.v. Jacob Hartogs en Grietje Gazan (zie FAM. HARTOGS). Het huwelijk blijft kinderloos. David ovl. Goedereede 4jun1873. *Betje Hartogs* tr.(2) Middelharnis 2dec1875 met Nathan Rippe, geb. Hellevoetsluis 20aug1834 als z.v. Joseph Samuël Rippe en Sara Bennis.

FAMILIE COHEN (*Dirksland*)

De families Cohen uit Dirksland en Oude-Tonge zijn op geen enkele wijze met elkaar verwant. Er hebben in de loop der jaren nog enkele personen met de naam Cohen op het eiland gewoond, zij kunnen worden gezien als passanten. Er hebben eigenlijk maar twee generaties Cohen in Dirksland gewoond. Door huwelijk zijn ze gelieerd aan enkele kernfamilies: Haagens, Van Leeuwen en De Haas. De familie Cohen handelt in stoffen (manufacturen) en kan worden gerekend tot de meer vooraanstaande joodse families op het eiland. Een deel van hen is omgekomen in de oorlog, maar een aantal is geëmigreerd en heeft de oorlog wel overleefd.

Generatie I

I Levi (Leon)Cohen, koopman, geb. Elburg 6jun1848 als z.v. Mozes Cohen en Dorothea Spanjaard, tr. Dirksland 1nov1871 met *Hendrejette Haagens*, geb. Dirksland 10nov1849 als d.v. David Haagens en Grietje Elias Hartogs (zie FAM. HAAGENS).

Uit dit huwelijk.

1. Leo Mourice, geb. Dirksland 6nov1872, volgt IIa.
2. Davij, geb. Dirksland 28aug1874, ovl. Dirksland 28aug1874.
3. Margot, geb. Dirksland 25sep1875, tr. Rotterdam 3sep1908 met *Israël van Leeuwen*, geb. 20jul1875 als z.v. Lion van Leeuwen en Kato Haagens. Broer Leo Mourice trouwt met een zus van Israël (zie FAM. VAN LEEUWEN). Margot ovl. **Auschwitz 15okt1942**, *Israël van Leeuwen* ovl. **Auschwitz 15okt1942**.
4. Maurits, geb. Dirksland 9okt1878, volgt II d.
5. David, geb. Dirksland 8dec1880, vertrekt in 1895 naar Amsterdam. Hij legde als 3-jarige op 23mrt1884 de eerste steen voor een aanbouw achter de winkel aan de Voorstraat. Levi ovl. Dirksland 13 jun1894, waarna zijn weduwe en dochter Margot in 1905 vertrekken naar Teteringen. *Hendrejette Haagens* ovl. 3jul1907. Van dit echtpaar staan grafstenen op begraafplaats Dirksland.

Generatie II

IIa Leo Mourice Cohen, reiziger/manufacturier, vertrekt in 1887 naar Tiel om twee jaar later weer terug te keren naar Dirksland, tr. Rotterdam 7dec1889 met *Eefje van Leeuwen*, geb. Rotterdam 21apr1877 als d.v. Lion van Leeuwen en Kato Haagens. Zus Margot trouwt met een broer van Eefje (zie FAM. VAN LEEUWEN).

Uit dit huwelijk:

1. Henriëtte Cato, geb. Dirksland 8okt1900, volgt IIIa.
2. Leonie, geb. Dirksland 18jul1902, tr. Dirksland 3dec1924 met *Willem de Haas*, geb. 13okt1896 als z.v. Simon de Haas en Belia Gazan (zie FAM. DE HAAS) en vertrekt naar Rotterdam, ovl. **Sobibor 28mei1943**.
3. Leon, geb. Dirksland 17okt1905, vertrekt in 1927 via Nijmegen naar Rotterdam. Leo Mourice heeft een winkel aan de Voorstraat van Dirksland, ovl. Dirksland 1jan1939. Zijn weduwe vertrekt enkele maanden later naar Rotterdam. *Eefje van Leeuwen* ovl. 12sep1965. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

II d Maurits Cohen, manufacturier, vertrekt in 1894 naar Waalwijk om twee jaar later weer terug te keren naar Dirksland, tr. Middelburg 21met1905 met *Rosalie de Vries*, geb. Maastricht 23okt1882 als d.v. Alexander de Vries en Juliette Schepp.

Uit dit huwelijk:

1. Henriëtte Dorothea, geb. Dirksland 5feb1906, vertrekt in 1926 naar Den Haag.
2. Alexander Leon, geb. Dirksland 19okt1909, vertrekt in 1925 naar Emmerich, ovl. Rotterdam 24feb1930. Van hem staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.
3. Leo Maurice, geb. Dirksland 19jun1911, vertrekt in 1925 naar Leerdam, 1929 naar Den Haag en in 1932 naar Amsterdam en gaat uiteindelijk naar Baltimore in de VS.

Maurits Cohen heeft een stoffenzaak aan de Voorstraat en woont sinds 1926 aan de Boezemweg.
Maurits ovl. **Auschwitz 13nov1942**, *Rosalie de Vries* ovl. **Auschwitz 13nov1942**.

Generatie III

IIIa Henriëtte Cato vertrekt in 1913 naar Rotterdam en keert na enige tijd terug in Dirksland met twee kinderen:

1. Leofried Durlacher, geb. Baden Baden 7mrt1923.

2. Evan Durlacher, geb. Baden Baden 10aug1925.

Zij is op 8 juni 1922 getrouwd met Benno Dürlacher.

FAMILIE COHEN (*Oude-Tonge*)

De families Cohen uit Dirksland en Oude-Tonge zijn op geen enkele wijze met elkaar verwant. Er hebben in de loop der jaren nog enkele personen met de naam Cohen op het eiland gewoond, zij kunnen worden gezien als passanten. Er hebben eigenlijk maar twee generaties Cohen in Oude-Tonge gewoond. Ze zijn niet verwant met andere joodse families op het eiland. Het was een geslacht van slagers en vleeshouwers. Eén zoon heeft de oorlog wel overleefd.

Generatie I

- I Meijer Marcus Cohen, geb. Valburg 21mei1886 als z.v. Jacob Cohen en Jenetta Blomhof komt in 1914 als slagersknecht werken bij Isaïc Leuw in Sommelsdijk. En jaar later vertrekt hij naar Oude-Tonge om daar een eigen slagerij op te zetten. Hij tr. Zevenaar 10jul1916 met *Sophia Rosenberg*, geb. Zevenaar 31jul1885 als d.v. Levie Rosenberg en Esther Northeimer.
Uit dit huwelijk:
1. Jacob, geb. Oude-Tonge 14jul1917, volgt IIa.
 2. Louis David, geb. 22feb1920, ovl. **Vught 27jan1943**.
Meijer Marcus ovl. **Mauthausen 25jun1942**, *Sophia Rosenberg* ovl. **Auschwitz 29okt1942**.

Generatie II

- IIa Jacob (Jaap) Cohen weet onder te duiken en overleeft de oorlog, tr. Oude-Tonge 10jul1946 met Nanny Meijer, geb. Amsterdam 25mrt1919 als weduwe van Lion Jacobson. Zij vestigen zich in Oude-Tonge waar ze een slagerij hebben. Na de Watersnoodramp vertrekken ze naar Amsterdam. Jacob ovl. 31jan1965 ten gevolge van een verkeersongeval, Nanny Meijer ovl. Amsterdam 1994.

FAMILIE COHENSIVS (Oude-Tonge)

Van de familie Cohensius hebben eigenlijk maar twee generaties in Oude-Tonge gewoond. Door huwelijken zijn zij gelieerd aan de families Haagens en Hammelburg. Het zijn kleinhandelaars. Na de oorlog zijn er geen overlevenden.

Generatie I

I Isaac Cohensius, geb. Sprang 7sep1827 als z.v. Salomon Cohensius en Leentje Wertheim, tr. Oude-Tonge 10aug1866 met *Judith Haagens*, geb. Oude-Tonge 1dec1837 als d.v. Ephraim Haagens en Kaatje van Os (zie FAM. HAAGENS). Op 23 juli 1866 vestigt Isaac zich te Oude-Tonge. Hij is afkomstig uit Waalwijk.

Uit dit huwelijk:

1. Helena, geb. Oude-Tonge 31jul1868, ovl. Oude-Tonge 2mei1931. Van haar staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.
2. Cato, geb. Oude-Tonge 8dec1869, ovl. **Auschwitz 19feb1943**.
3. Salomon, geb. Oude-Tonge 19feb1872, volgt IIc.

Isaac is koopman en woont op de Molendijk, ovl. Oude-Tonge 31aug1896, *Judith Haagens* ovl. Oude-Tonge 5jul1887. Van Judith Haagens staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

Generatie II

Cato en Helena blijven ongehuwd. Zij wonen op de Molendijk waar ze een winkeltje in manufacturen drijven. Leentje (Helena) gaat met ellegoed langs de deur.

IIc Salomon Cohensius is koopman en woont aan de Molendijk en later aan de Zuiddijk te Oude-Tonge, tr.(1) Nijkerk 6jun1906 met *Saartje Hammelburg*, geb. Nijkerk 20mrt1883 als d.v. Levie Mozes Hammelburg en Betje Rubens (zie FAM. HAMMELBURG).

Uit dit huwelijk:

1. Isaac, geb. Oude-Tonge 14nov1910.

Saartje Hammelburg ovl. Nijkerk 17dec1926. Salomon Cohensius tr.(2) Amersfoort 10jul1929 met *Klara Brander*, geb. Amsterdam 19okt1891 als d.v. Meijer Brander en Sara Sammes. Salomon ovl. **Amersfoort 3dec1941**, *Klara Brander* ovl. **Sobibor 28mei1943**.

FAMILIE VAN CREEVEL OF KREVELEN (*Middelharnis*)

De familie Van Creevel of Krevelen behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, hooguit één generatie. Het is wel een van de vroege families. Er zijn wel kinderen hier geboren, maar het is vanwege hun korte verblijf niet interessant de familie verder uit te zoeken.

Generatie I

I Salomon van Creevel, geb. ca.1780 als z.v. Daniel van Krevel en Judith Philips, tr.(1) met Schoontje Bouwman als d.v. Jacob Bouwman en Grietje Mozes.

Uit dit huwelijk:

1. Levi Salomons, geb. Oude-Tonge ca.1807, tr. Utrecht 19okt1836 met Betje Mozes Manheim, geb. Alkmaar 1806 als d.v. Mozes Salomon Manheim en Sara Jacobs Polak.
2. Jannetje, geb. Sommelsdijk 15feb1816, tr. De Werken en Sleeuwijk 28feb1839 met Marcus Joseph Sanders, geb. Gouda 2sep1812 als z.v. Joseph Abraham Sanders en Belletje Mozes Levij, ovl. Werkendam 23dec1839.
3. Grietje, geb. Middelharnis 11okt1819.
4. Betje, geb. Middelharnis 30nov1822.
5. Rebekka, geb. Middelharnis 15jun1826.

Het gezin vertrekt naar Zwartewaal. Schoontje Bouwman ovl. Zwartewaal 18jun1837. Salomon van Creevel tr.(2) Zwartewaal 13okt1838 met Esther van Lier als d.v. Samuel van Lier en Johanna Abrahams. Salomon ovl. Zwartewaal 8okt1850.

FAMILIE DROOMER (*Sommelsdijk, Middelharnis*)

De familie Droomer heeft hier relatief korte tijd gewoond, maar er zijn wel veel kinderen geboren. Ze zijn door huwelijken gelieerd aan enkele andere 'oude' families, namelijk Van Leeuwen, Van Bu(u)ren en Hartogs. In het derde kwart van de 19^e eeuw vertrekken zij, zoals zoveel bewoners in die tijd, van het eiland.

Generatie I

I Joseph Nathan Droomer, geb. Amsterdam 3dec1803 als z.v. Nathan Droomer en Betje Joseph, koopman, tr. met *Schoontje Leendert Kram*, geb. Amsterdam 12sep1804.

Uit dit huwelijk:

1. Nathan Joseph, geb. Amsterdam 22mrt1832, volgt IIa.
2. Betje, geb. Amsterdam 18nov1836, tr. Middelharnis 26okt1860 met *Raphaël Hofman*, geb. Amsterdam 14jun1836 als z.v. Joseph Alexander Hofman en Betje Aron Aup, koopman. Betje Droomer ovl. Rotterdam 5aug1903.
3. Leendert, geb. Amsterdam 3sep1839, volgt IIc.
Schoontje Kram ovl. Middelharnis 7sep1876. Van haar staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis. Joseph Nathan vertrekt in 1878 naar Rotterdam en ovl. Rotterdam 26sep1889. Zij hadden een winkel op de Westdijk in Middelharnis.

Generatie II

IIa. Nathan Joseph Droomer, koopman, tr. Sommelsdijk 20okt1854 met *Mientje Benjamientje (Mietje) van Leeuwen*, geb. Sommelsdijk 22apr1832 als d.v. Benjamin van Leeuwen en Antje Hartog Cohen (zie FAM. VAN LEEUWEN).

Uit dit huwelijk:

1. Schoontje Nathan, geb. Sommelsdijk 4mrt1858, tr. Rotterdam 20okt1880 met *Louis Danielson* als z.v. Lion Danielson en Eva van Minden.
2. Antje (Annetje) Nathan, geb. Sommelsdijk 11mrt1860, tr. Rotterdam 6nov1878 met *Juda van Zanten* als z.v. Abraham van Zanten en Jetta Swaab. Antje ovl. Rotterdam? 18jan1941.
3. Joseph Nathan, geb. Sommelsdijk 18apr1862, tr. Rotterdam 29mei1889 met *Anna de Leeuwe* als d.v. Hartog de Leeuwe en Engeltje Slier.
4. Benjamin, geb. Sommelsdijk 28aug1864, tr. Rotterdam 16nov1887 met *Jetje Wallig* als d.v. Helena Wallig.
5. Dientje Betje, geb. Sommelsdijk 30jun1867, tr. Rotterdam 12dec1900 met *Samuel Jacob Philipse* als z.v. Samson Philipse en Philippina van Buren (zie FAM. VAN BU(U)REN). Dientje Betje ovl. **Auschwitz 15okt1942**.
6. Jaantje, geb. Sommelsdijk 28jun1869, tr. Rotterdam 23sep1891 met *Ruben de Koning* als z.v. Simon de Koning en Fijtje van der Ster. Jaantje ovl. **Auschwitz 26okt1942**.
7. Leendert, geb. Sommelsdijk 27feb1871, tr. Rotterdam 19aug1896 met *Anna Aandagt* als d.v. Levie Aandagt en Sophia van der Kruk. Leendert ovl. **Sobibor 23apr1943**. *Anna Aandagt* ovl. **Sobibor 23apr1943**.

Uit dit huwelijk:

1. Mietje, geb. Rotterdam 12mei1897, ovl. **Sobibor 7mei1943**.
2. Benjamin, geb. Rotterdam 13mrt1906, ovl. **Sobibor 23apr1943**.
3. Sophia, geb. Rotterdam 7dec1908, ovl. **Sobibor 21mei1943**.
4. Joseph, geb. Rotterdam 16mrt1911, ovl. **Dorohusk 30nov1943**.
5. Hartog, geb. Rotterdam 4feb1916, ovl. **Auschwitz 30apr1943**.
8. Levi, geb. Sommelsdijk 29aug1873.
In 1874 vertrekt het gezin naar Rotterdam. Nathan Joseph ovl. Rotterdam 23jan1924, *Mietje van Leeuwen* ovl. Rotterdam 9jan1900.

IIc. Leendert Droomer, koopman, tr. Middelharnis 22mei1863 met *Henriëtte Hartogs*, geb. Middelharnis 1apr1839 als d.v. Israël Elias Hartogs en Johanna van Creevel (zie FAM. HARTOGS).

Uit dit huwelijk:

1. Jozef, geb. Middelharnis 21mrt1864, ovl. Middelharnis 23sep1864.
2. Israël, geb. Middelharnis 7apr1865, vertrekt in 1877 naar Rotterdam.
3. Jozef, geb. Middelharnis 7okt1866, tr.(1) Rotterdam 6nov1889 met *Maria van Biene* als d.v. Mozes van Biene en Jansje Stad, tr.(2) Weesp 25aug1915 met *Aaltje Hartog de Vries* als d.v. Hartog Levie de Vries en Catharina Arons
4. Nathan, geb. Sommelsdijk 14nov1868.
5. Johanna, geb. Sommelsdijk 2okt1870.
6. Sientje, geb. Sommelsdijk 20jun1872.
7. Elizabeth, geb. Middelharnis 17aug1873.
8. David, geb. Middelharnis 31mei1875, ovl. Middelharnis 22jun1875.
9. Elias, geb. Middelharnis 16aug1876.
10. Jacob, geb. Middelharnis 10jun1878.

Het gezin vertrekt in 1878 naar Rotterdam. Zij hadden een winkel op de Westdijk in Middelharnis.

FAMILIE ELIAS (*Melissant, Dirksland*)

De familie Elias – ondanks dat zij maar korte tijd op het eiland heeft gewoond – is op zich wel interessant, want er komen enkele gemengde huwelijken voor.

Generatie I

I Benjamin Elias, geb. Den Haag ca.1857, tr. met *Johanna van der Sluijs*. Zij wonen in Zaltbommel.
Uit dit huwelijk:

1. Elisabeth, geb. Zaltbommel mei1800, volgt IIa.
2. Johannis Benjamin, geb. Zaltbommel ca.1804.
3. Louisa, geb. Zaltbommel 25aug1808, volgt IIc.

Mogelijk zijn er nog meer kinderen geboren. *Johanna van der Sluijs* ovl. Zaltbommel 15sep1814.
Elisabeth en Louiza komen in 1824 naar Melissant, later zal ook vader Benjamin naar Melissant verhuizen, ovl. Melissant 26jan1837. In 1827 gaan de twee zussen naar Dirksland.

Generatie II

IIa Elizabeth Elias krijgt in Melissant een voorkind.

1. Johanna Elias, geb. Melissant 29aug1826, later Touw.
Elizabeth Elias, tr. Dirksland 21dec1832 met *Adam Touw*, geb. Melissant 1mei1800 als z.v. Willem Touw en Belia van Herking, arbeider. Adam is weduwnaar van Elizabeth Admiraal en is protestants.

IIc Louisa Elias, naaister, tr. Dirksland 21nov1835 met *Frans van Pelt*, geb. Schiedam 13apr1804 als z.v. Klaas van Pelt en Neeltje Schijnhof, kleermaker. Ook dit is een gemengd huwelijk, want Frans is protestants.

Uit dit huwelijk:

1. Neeltje, geb. Dirksland 7mei1837, tr. Dirksland 14jul1881 met *Mozes Nathan Bouwman*, geb. Dirksland 16feb1837 als z.v. Nathan Levi Bouwman en Antje Nathan Tuinmans (zie FAM. BOUWMAN).
2. Johanna Geertruida, geb. Dirksland 3dec1838, tr. Dirksland 14jul1881 met *Johannis van der Schenk*, ovl. Dirksland 6jan1918.
3. Klaas, geb. Dirksland 12jul1840, tr. Melissant 21nov1884 met *Neeltje Both*, ovl. Dirksland 21jul1918.
4. Francina Willemina, geb. Dirksland 13nov1841, ovl. Dirksland 22dec1842.
5. Willem, geb. Dirksland 11mrt1843, ovl. Dirksland 22feb1922.
Louisa ovl. Dirksland 24aug1880, *Frans van Pelt* ovl. Dirksland 24okt1863.

FAMILIE VAN ENGEL (*Dirksland*)

De familie Van Engel behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, hooguit één generatie. Het is wel een van de vroege families. Er is – voorzover bekend – maar een kind hier geboren, maar het is vanwege hun korte verblijf niet interessant de familie verder uit te zoeken.

Generatie I

I David Samuel van Engel, geb. Rotterdam 28dec1777 als z.v. Samuel van Engel en Engelika de Roode, tr. met *Antje de Graaf*, geb. Rotterdam ca.1780.

Uit dit huwelijk:

1. Elizabeth, geb. Dirksland 15jul1807.

David Samuel ovl. Dirksland 18jan1850, *Antje de Graaf* ovl. Dirksland 22apr1844.

Zij zijn niet opgenomen in het register van geslachtsnaamaanname van Dirksland.

FAMILIE FEIJTEN (*Middelharnis*)

De familie Feijten behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, hooguit één generatie. Er zijn wel kinderen hier geboren, maar het is vanwege hun korte verblijf niet interessant de familie verder uit te zoeken.

Generatie I

I Jakob Feijten, geb. Heerlen 4dec1849 als z.v. Monckel Feiten en Rosa Canton, koopman, tr. Rotterdam 15apr1885 met *Lea van der Sluis*, geb. Gorinchem 30jul1850 als d.v. Hartog Enochs van der Sluis en Dina van Blankenstein.

Uit dit huwelijk:

1. Rosa, geb. Middelharnis 26feb1886, tr. Rotterdam 23dec1909 met *Joseph Abraham de Roode*, geb. Rotterdam 3jan1886 als z.v. Abraham de Roode en Johanna d'Ancona.
2. Henri, geb. Middelharnis 1mrt1887, koopman, tr. Rotterdam 14jul1921 met *Helena Kuijper*, geb. Rotterdam 26nov1893 als d.v. Jacob Hartog Kuijper en Antje Blazer.

Uit dit huwelijk:

1. Jacob, geb. Rotterdam 28sep1922, ovl. **Sobibor 16jul1943**.
2. Joseph Henri, geb. Rotterdam 4sep1925, ovl. **Sobibor 16jul1943**.

In de oorlog woont het gezin in Scheveningen. Henri ovl. **Auschwitz 3sep1943**, *Helena Kuijper* ovl. **Auschwitz 3sep1943**.

Het gezin vertrekt in 1890 van Middelharnis naar Rotterdam.

FAMILIE FRANK (*Middelharnis*)

De familie Frank behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, hooguit één generatie. Er is slechts één kind hier geboren. Het is vanwege hun korte verblijf niet interessant de familie verder uit te zoeken.

Generatie I

I Abraham Frank, geb. Nijmegen 5okt1831 als z.v. Meijer Frank en Marianne van Vorden, godsdienstonderwijzer en koopman, tr. Nijmegen 21mrt 1863 met *Sara Goldsmit*, geb. Delfzijl 1jun1840 als d.v. Mozes Joseph Goldsmit en Ester Simons Goldsmit.

Uit dit huwelijk:

1. Aron, geb. Nijmegen 2dec1865, vertrekt 1879 naar Amsterdam.
2. Maurits, geb. Goor 7mei1873.
3. Hartog, geb. Goor 2nov1874.
4. Esther, geb. Goor 24okt1876, ovl. Amersfoort 23okt1939.
5. Mozes Joseph, geb. Heenvliet 30dec1877, ovl. Middelharnis 5dec1879.
6. Herman Frank, geb. Middelharnis 26aug1881, ovl. Rotterdam 25jun1882.
7. Marianna, geb. Rotterdam 12jan1883, ovl. Rotterdam 21nov1883.

Het gezin komt in 1879 uit Heenvliet naar Middelharnis en vertrekt m.u.v. Aron in 1881 naar Rotterdam. Abraham Frank ovl. Schiedam 20nov1885, *Sara Goldsmit* ovl. Lochem 21dec1911.

FAMILIE FRENKEL (Middelharnis)

De familie Frenkel behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, hooguit één generatie. Er is slechts één kind hier geboren. Het is vanwege hun korte verblijf niet interessant de familie verder uit te zoeken.

Generatie I

I Hessel Frenkel, geb. Leeuwarden 6jan1883, als z.v. Wolf Frenkel en Vroukje Bierschenk, uitdrager/lompenhandelaar, tr.(1) Rotterdam 16aug1905 met *Elisabeth van der Sluis*, geb. Rotterdam ca. 1887 als d.v. Izak Simon van der Sluis en Hendrijnje Brandel.

Uit dit huwelijk:

1. Vroukje, geb. Rotterdam 19okt1909.
2. Hendrijntje, geb. Rotterdam 2apr1912.
3. Roosje, geb. Rotterdam 9dec1914.
4. Wolf, geb. Rotterdam 11mrt1917, ovl. **Sobibor 28mei1943** (ongehuwd).
5. Abraham, geb. Middelharnis 9jul1920, tr. *Elisabeth Vilijra*, laatst woonachtig Oud-Beijerland, ovl. **Auschwitz 30sep1942**.

Elisabeth van der Sluis ovl. Middelharnis 25dec1925. Van haar staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

Hessel Frenkel tr.(2) Middelharnis 24jun1926 met *Dina Kanis*, geb. Den Haag 16jun1886 als d.v. Elias Kanis en Saartje de Leeuwe. In 1928 vertrekt het gezin naar Rotterdam. Hessel Frenkel tr.(3) met *Saartje Sanders*, geb. Arnhem 19mei1885.

Uit dit huwelijk:

6. Mozes, geb. Rotterdam 20okt1928, ovl. **Auschwitz 5nov1942**.
7. Elisabeth, geb. Schiedam 8apr1930, ovl. **Auschwitz 5nov1942**.

In de oorlogsjaren woont het gezin in Oud-Beijerland. Inwonend als dienstmeisje bij het gezin *Aaltje Mug*, geb. Rotterdam 12sep1926. Zij is een dochter van Saartje Sanders uit een eerder huwelijk. *Aaltje Mug* ovl. **Auschwitz 5nov1942**. Hessel ovl. **Auschwitz 5nov1942**, *Saartje Sanders* ovl. **Auschwitz 5nov1942**.

FAMILIE GAZAN (*Middelharnis, Sommeldijk, Dirksland*)

De familie Gazan kan gerekend worden tot een van de kernfamilies van het eiland. Het is ook een zeer uitgebreide familie met verschillende takken op het eiland. Ze komen begin 19^e eeuw uit Maassluis naar het Goeree-Overflakkee. De Gazans zijn door huwelijken gelieerd aan een groot aantal families, namelijk Hartogs, De Haas, Sprengers, Van Oss en Polak. Het is een geslacht van slagers en vleeshouwers.

Generatie I

- I Marcus Levy komt ca.1740 vanuit Polen naar Enkhuizen en ca.1750 vestigt hij zich in Maassluis. Hij tr. Maassluis ca.1745 met Rebecca Salomons. Uit dit huwelijk zijn vijf kinderen bekend:
1. Jacob wordt de familie De La Meuse.
 2. Salomon wordt de familie Katan.
 3. Sara wordt de familie Meyers.
 4. Dina, geb. Leiden 1750, ovl. Maassluis 3jul1838, tr. Maassluis 25okt1784 Aaron David Stibbe, geb. Zwolle ca.1761 als z.v. David Jacobs Stibbe en Duifje Hertogs Polak, kashouder, koopman en besnijder (mohel) in het Westland (zie verder bij Rebecca Gazan).
 5. Isaac Marcus wordt de familie Gazan, geb. Leiden 1751, volgt IIe.

Generatie II

- IIe Isaac Marcus Gazan, voorzanger, voorlezer Joodse gemeente Maassluis, tr.(1) Maassluis 25nov1784 Debora Simons, geb. Duitsland.
Uit dit huwelijk:
1. Aaron Isaac, geb. Maassluis 3okt1785, volgt IIIa.
 2. Marcus Isaac, geb. Maassluis 16aug1787, volgt IIIb.
 3. Joseph, geb. Maassluis 2apr1789.
 4. Levi, geb. Maassluis 14apr1791 volgt IIIc.
 5. Rebecca, geb. Maassluis 7dec1795, volgt IIIf.
 6. Simon Isaac, geb. Maassluis 23feb1797.
 7. Abraham Isaac, geb. Maassluis 15jun1799, koopman/fabrikant, tr.(1) Middelharnis 16mrt1826 met Mietje Beers Engersch, geb. Amsterdam 1806 als d.v. Beer Abrahams Engersch en Betje Nathans Goedeinde. Abram Isaac tr.(2) Kampen 29aug1837 met Alexandrina Salomon Stibbe, geb. Kampen 26apr1809 als d.v. Salomon David Stibbe en Hanna Alexander Jacobs.
 8. Anthony Isaac, geb. Maassluis 16nov1801, volgt IIIh.
Debora Simons ovl. Maassluis 25jul1802.
Isaac Marcus Gazan tr.(2) ca.1804 met Belletje (Betje) Simons.
Uit dit huwelijk:
9. Salomon, geb. Maassluis 1804.
 10. Grietje, geb. Maassluis 2mei1805.
 11. Roosa, geb. Maassluis 2jul1809.
 12. Debora, geb. Maassluis 24mei1811.
- Isaac Marcus ovl. Maassluis 31dec1832.

Generatie III (*nakomelingen Aaron Isaac*)

- IIIa Aaron Isaac (Aron Izak) Gazan, vleeshouwer, tr. Middelharnis 30jun1813 met Belia David (alias Pareltje) Hartogs, geb. Amsterdam 1792 als d.v. David Hartog en Grietje Davids, inlands kraamster (zie FAM. HARTOGS).
Uit dit huwelijk:
1. Marcus, geb. Middelharnis op 12sep1813, koopman, tr. IJzendijke/Breskens 16nov1842 met Janna Magdalena Notebaart, geb. IJzendijke op 2mrt1819 als d.v. Abraham Notebaart en Janna de Seger. Marcus ovl. Breskens 28sep1869.

2. Debora, geb. Middelharnis 4dec1814, ovl. Middelharnis 4apr1815.
 3. Mosis, geb. Middelharnis 31jul1816, ovl. Middelharnis 15aug1817.
 4. Salomon, geb. Middelharnis 27jun1818, volgt IVd.
 5. Dina, geb. Middelharnis 24jun1820, tr. Middelharnis 16jun1843 met *Louis van Strien*, geb. Den Bosch ca.1814 als z.v. Michiel Simon van Strien en Jeanette Hartog Wolf Pols. Zij vertrekken na het huwelijk naar Rotterdam, ovl. Rotterdam 8mei1860. *Louis van Strien* tr.(2) Vrouwtje Prins.
 6. Grietje, geb. Middelharnis 25jan1823, inlands kraamster, tr. Middelharnis 13mrt1846 met *Jacob Elias Hartogs*, geb. Rotterdam 10mei1821 als z.v. Elias David Hartogs en Jetje Gosselaar, winkelier en goudsmit (zie FAM. HARTOGS), ovl. Middelharnis 7feb1847. *Jacob Elias Hartogs* tr.(2) met Marianne Catz, geb. Besoijen 10jan1824 als d.v. Mozes Salomon Catz en Rosetta Sara van Son.
 7. Izak Marcus, geb. Middelharnis 1jul1825, tr. Zegwaard 27sep1849 met *Mietje Hijman van der Stam*, geb. Zegwaard ca.1825 als d.v. David Hijman van der Stam en Bloemetje Isenburg, ovl. Utrecht 27feb1899. *Mietje van der Stam* ovl. Utrecht 27mrt1893.
 8. David, geb. Middelharnis 13apr1829, ovl. Middelharnis 6dec1843.
 9. Jakob, geb. Middelharnis 21sep1831, volgt IVi.
 10. Sara (Saartje), geb. Middelharnis op 25okt1833, tr. met *Meijer de Groot*, geb. Londen 17aug1853, matrassenmaker, ovl. Middelharnis 12jan1909,
 11. Meijer, geb. Middelharnis 8sep1835, ovl. Middelharnis 7nov1835.
- Aaron Isaac ovl. Middelharnis 28mei1855, *Belia David Hartogs* ovl. Middelharnis 31dec1846. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats te Dirksland.

Generatie IV

IVd Salomon Gazan, vleeshouwer, tr. Middelharnis 15nov1849 met *Debora Stibbe*, geb. Middelharnis 13dec1825 als d.v. Aron David Stibbe en Rebecca Gazan (zie IIIe).

Uit dit huwelijk:

1. Belia, geb. Middelharnis 9dec1851, tr. Middelharnis 13mei1884 met *Simon de Haas*, geb. Sommelsdijk 14feb1859 als z.v. Jacob de Haas en Anna Haagens (zie FAM. DE HAAS).
2. Aron Salomon, geb. Middelharnis 21mrt1853, ovl. Middelharnis 26mei1853.
3. Philippus Salomon, geb. Middelharnis 19apr1854, ovl. Middelharnis 19sep1854.
4. Rebekka, geb. Middelharnis 19apr1854, tr. Middelharnis 22nov1887 met *Jacob Sniijders*, geb. Naaldwijk 21jun1859 als z.v. Marcus Sniijders en Grietje Wertheim, vleeshouwer. *Jacob Sniijders* tr.(2) Amsterdam 2jul1902 met Sophia Dwinger, geb. Leeuwarden ca.1872 als d.v. Abraham Dwinger en Penina Hirsch.
5. Izak David, geb. Middelharnis 6mei1855, ovl. Middelharnis 8sep1855.
6. Margaretha, geb. Middelharnis 20dec1856, ovl. Middelharnis 22aug1857.
7. Aron Salomon, geb. Middelharnis 19mrt1858, vertrekt in 1875 naar Giessendam en in 1880 naar Amsterdam.
8. Izaäk Philippus, geb. Middelharnis 18mrt1859, volgt Vh.
9. Dientje, geb. Middelharnis 15mrt1861, ovl. Middelharnis 3sep1863.
10. Margaretha, geb. Middelharnis 22apr1862, ovl. Middelharnis 20okt1862.
11. Louis, geb. Middelharnis 9jul1863, ovl. Middelharnis 13sep1863.
12. Jakob, geb. Middelharnis 17okt1864, ovl. Middelharnis 6aug1865.

Het echtpaar vertrekt in 1892 naar Rotterdam en komt in 1895 weer terug in Middelharnis.

Salomon Gazan ovl. Middelharnis 5okt1897, *Debora Stibbe* vertrekt in 1902 weer naar Rotterdam, ovl. Rotterdam 10nov1906. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

IVi Jakob Gazan, koopman, tr. Zaltbommel 26nov1856 met *Francijntje Wolff*, geb. Zaltbommel 22jul1831 als d.v. Heijman Wolff en Dina van Rees.

Uit dit huwelijk:

1. Levenloos kind, geb. Middelharnis 11okt1857, ovl. Middelharnis 11okt1857.

Het echtpaar vertrekt in 1858 naar Schiedam. In Amsterdam wordt op 23aug1862 een kind met de

naam Arnold Jacob Gazan de la Meuse geboren.

Generatie V

Vh Izaäk Philippus Gazan, vleeshouwer en in Amsterdam rabbinaal opzichter, tr. Middelharnis 17aug1888 met Adèle van Dam, geb. Rotterdam 12sep1859 als d.v. Hartog Izak van Dam en Claartje Frankfort. Bij het gezin woont Eva Frankfort, geb. Amsterdam 27mrt1817, een tante Adèle van Dam met wie ze in 1888 uit Brielle naar Middelharnis komt.

Uit dit huwelijk:

1. Klaartje Evalina (Klaartje), geb. Middelharnis 9dec1891, tr. Amsterdam 15sep1915 met Hijman Koperberg, geb. Amsterdam ca.1886 als z.v. Levie Koperberg en Rebecca Sanders, kleermaker (zie zus Eva).

Uit dit huwelijk:

1. Adèle Koperberg, geboren Amsterdam 28mrt1916, ovl. Londen 1970.
2. Renee Koperberg, geboren Amsterdam 10apr1919, tr. Meijer Caneel (Zwolle).

Klaartje Evamina ovl. Zutphen 9nov1969.

2. Debora, geb. Middelharnis 14mrt1893, tr. Amsterdam 21jul1921 met Joseph (Joop)Kool, geb. Amsterdam 25sep1892 als z.v. Elias Kool en Elisabeth Elzas, werkman, weduwnaar van Betje Kolm.

Uit dit huwelijk:

1. Isaac Kool, geb. Amsterdam 15mei1922, ovl. **Auschwitz 30sep1942**.
2. Salomon Kool, geb. Amsterdam 8jan1925, ovl. **Auschwitz 30sep1942**.
3. Lion Kool, geb. Amsterdam 2aug1933, ovl. **Auschwitz 22okt1942**.

Debora ovl. **Auschwitz 22okt1942**, Joseph Kool ovl. **Auschwitz 28feb1943**.

3. Belia, geb. Middelharnis 28apr1894, tr. Amsterdam 26feb1920 met Lion Zeehandelaar, geb. Amsterdam 11jan1895 als z.v. Benjamin Zeehandelaar en Bertha Weijl, koopman. Zij gaan in Amsterdam wonen.

Uit dit huwelijk:

1. Benjamin Zeehandelaar, geb. Amsterdam 19sep1922, tr. Dika Bannink.
2. Adèle (Els) Zeehandelaar, geb. Amsterdam 13okt1929, ovl. **Sobibor 28mei1943**. Belia ovl. **Sobibor 28mei1943**, Lion Zeehandelaar ovl. **Sobibor 28mei1943**. Benjamin weet onder te duiken en overleeft de oorlog.

4. Eva, geb. Middelharnis 11jun1895, tr. Amsterdam 25mrt1920 met Ruben Koperberg, geb. Amsterdam ca.1895 als z.v. Levie Koperberg en Rebecca Sanders, theeplanter (zie zus Klaartje Evalina).

Uit dit huwelijk:

1. Rebecca Adèle Koperberg, geb. Nederlands Indië 14apr1921, zij bleef ongehuwd.
2. Izaak Philippus (Flip) Koperberg, geb. Nederlands Indië 29nov1922.
3. Samuel Koperberg, geb. Nederlands Indië 26aug1924, getrouwd twee kinderen, ovl. USA 1988.

Ruben Koperberg ovl. Baarn 3mrt1997.

5. Salomon, geb. Middelharnis 12jul1896, ovl. Middelharnis 12aug1896.
6. Rebecca, geb. Middelharnis 12 jul1896, ovl. Middelharnis 11aug1896.
7. Bertha, geb. Middelharnis 14sep1897, ovl. Rotterdam 1960.
8. Rebecca, geb. Middelharnis 28jan1899, tr. Amsterdam 14apr1926 met Maurits Mok, geb. Amsterdam ca.1900 als z.v. Isaäk Mok en Aaltje Wurms, magazijnbediende.

Uit dit huwelijk:

1. (Jack), geb. 1934/35.
- Maurits Mok, ovl. 1935, Rebecca ovl. Amsterdam 6jan2000.

9. Salomon, geb. Middelharnis 6jun1900, ovl. Middelharnis 5aug1900.
10. Hartog Izaäk (Harry), geb. Middelharnis 1sep1902, handelsreiziger, tr. Amsterdam 20feb1922 met Marie Nol, geb. Amsterdam ca. 1902 als d.v. Philippus Nol Femmetje Lahnstein.

Uit dit huwelijk:

1. Isaac Philippus (Jacques, later Jack), geb. Amsterdam 14mrt1925.
2. Adèle, geb. Amsterdam 11mei1928.

3. Philippus Maurits, Amsterdam 23nov1934.

Tussen Harry en Maria vindt op 10 april 1942 een echtscheiding plaats, omdat Harry in het verzet zit en hij Marie niet in gevaar wil brengen en zo haar eigen achternaam weer kan gaan dragen. Harry overleeft de oorlog en zij zouden uiteindelijk 54 jaar bij elkaar blijven. Hij ovl. Amsterdam 12jun1976, Marie Nol ovl. Amsterdam 25apr1997. Zij verblijft de laatste jaren van haar leven in hetzelfde verzorgingshuis als haar schoonzus Rebecca Mok-Gazan.

11. Salomon Aron (Sam), geb. Middelharnis 9feb1904, loodgieter en is dienstweigeraar, ovl. **Wilhelmshaven 9jan1945** (op de vlucht doodgeschoten). Zijn gezin overleeft de oorlog.
1. Anneke (geadopteerd).

Het gezin vertrekt in 1905 naar Amsterdam. *Adèle van Dam* ovl. Amsterdam 3jul1906, Izak Phillippus ovl. Amsterdam 9jan1941.

Generatie III (nakomelingen Markus Izaäk)

IIIb Marcus Isaac Gazan, inlands kramer/koopman, tr. Middelharnis 1nov1816 met *Kaatje Hartog Sprengers*, geb. Rotterdam okt1785 als d.v. Hartog Joseph Sprengers en Antje Levij (zie FAM. SPRENGERS). De broers Marcus Isaac en Levi trouwen met twee zusjes Sprengers.

Uit dit huwelijk:

1. Debora, geb. Middelharnis 31aug1817, tr. Rotterdam 7feb1855 met *Mannes van Leer*, geb. Schoterland ca.1818 als z.v. Jacob Ladok van Leer en Vogelina van Praagh, ovl. Rotterdam 24mrt1871.
2. Alexander, geb. Middelharnis 29feb1820, ovl. Rotterdam 15mrt1850 (ongehuwd).
3. Hartog Marcus, geb. Middelharnis 29apr1822, ovl. Middelharnis 29okt1823.
4. Izak Marcus, geb. Middelharnis 16jul1824, ovl. Middelharnis 15mei1828.
6. Hartog Marcus, geb. Middelharnis 8dec1826, ovl. Middelharnis 26mei1827.

Generatie III (nakomelingen van Levi)

IIIc Levi Gazan, tr. Middelharnis 13sep1817 met *Debora Hartogs Sprengers*, geb. Rotterdam 1791 als d.v. Hartog Sprengers en Antje Levij (zie FAM. SPRENGERS). De broers Levi en Marcus Isaac trouwen met twee zusjes Sprengers.

Uit dit huwelijk:

1. Debora, geb. Sommelsdijk 29jul1819, tr. Rotterdam 25okt1843 met *Salomon van Noorden*.
 2. Antje, geb. Sommelsdijk 31mrt1822, ovl. Sommelsdijk 10mei1822.
 3. Izak Levie, geb. Sommelsdijk 10dec1824, tr. Rotterdam 12dec1860 met *Betje Bosman*.
-

Generatie III (nakomelingen Rebecca)

IIIe Rebecca Gazan krijgt twee kinderen, die worden erkend door de veel oudere *Aaron David Stibbe*, (geb. ca.1761) en die is getrouwd met *Dina Gazan*. Aaron David Stibbe is de oom van Rebecca, de zwager van haar vader. Hij laat zijn vrouw, Dina Gazan, achter in Maassluis en gaat naar Middelharnis.

1. David Aron Gazan Stibbe, geb. Middelharnis 18feb1824, volgt IVa.
2. Debora Stibbe, geb. Middelharnis 13dec1825, tr. Middelharnis 15nov1849 met Salomon Gazan als z.v. Aaron Isaac Gazan en Belia Hartogs (zie Generatie IV), ovl. Rotterdam 9nov1906.

Aaron David Stibbe ovl. Middelharnis 15okt1827, Rebecca Gazan, tr. Middelharnis 30mrt1829 met *Philippus Bouwman*, geb. Middelharnis 2dec1801 als z.v. Israël Raphaël Bouwman en Sara Filip Bouwman (zie FAM. BOUWMAN), ovl. Sommelsdijk.

Generatie IV

IVa David Aron Gazan Stibbe, vleeshouwer/koopman, tr, Goedereede 20mrt 1857 met *Dina van Blankensteijn*, geb. Capelle a/d IJssel 7aug1829 als d.v. Josph Heijman van Blankensteijn en Judik Wolf.

Uit dit huwelijk:

1. Aaron, geb. Goedereede 1mei1858, vertrekt in 1879 naar Gouda.
2. Joseph, geb. Goedereede 20mei1859, vertrekt in 1875 naar Nieuw-Lekkerland.
3. Philip Aäron David, geb. Sommelsdijk 28apr1860, slager, tr.(1) *Betje From*, tr.(2) Amsterdam 25okt1922 met *Sara Cohen*, geb. Amersfoort ca.1861 als d.v. Mozes Heijman Cohen en Hester David Consenheim.
4. Roosje, geb. Sommelsdijk 29sep1861.
5. Izaäk David Aron, geb. Sommelsdijk 6dec1863, tr. Rotterdam 7dec1892 met *Magdalena Cohen*, geb. Hellevoetsluis 20mrt1861 als d.v. Elias Cohen en Keetje Davidson.
6. Judic, geb. Sommelsdijk 15dec1864.
7. Rebekka, geb. Sommelsdijk 3jan1866, ovl. Sommelsdijk 4dec1866.
8. Mozes David, geb. Sommelsdijk 4mei1867, tr.(1) *Saartje Trom*, tr.(2) *Lea Prins*, geb. Amsterdam ca.1862 als d.v. Marcus Isaac Prins en Heijntje van Laar.
9. Rebekka, geb. Sommelsdijk 11jan1869.
10. Krijntje, geb. Sommelsdijk 10jun1873, ovl. Sommelsdijk 31aug1873.

Bij het gezin woont ook *Hester Blankensteijn*, geb. Capelle a/d IJssel 3jun1838. Zij is een zus van Dina van Blankensteijn. David Gazan Stibbe vertrekt in 1880 naar Rotterdam, Roosje met haar jongere broertjes en zusjes vertrekken in 1876 naar Dirksland.

Generatie III (nakomelingen Anthonij)

IIIh Anthonij Gazan, vleeshouwer, tr. Brielle 13okt1835 met *Betje de Leef*, geb. Brielle 26jan1817 als d.v. Philip Mozes de Leef en Roosje Salomon.

Uit dit huwelijk:

1. Roosje, geb. Sommelsdijk 24apr1837, tr. Sommelsdijk 14mei1875 met *Abraham Levie Eliasar*, geb. Rotterdam 12mrt1817 als z.v. Levie Eliasar en Sara de Zwart, weduwnaar van Johanna Engelhart, koopman. Na het huwelijk vertrekken ze naar Rotterdam, ovl. Rotterdam 15jan1907 als weduwe van Abraham Levie Eliasar.
2. Betje, geb. Sommelsdijk 27feb1839, tr. Sommelsdijk 22feb1877 met *Nathan Kleinkraam*, geb. Gorinchem 6apr1840 als z.v. Salomon Ruben Kleinkraam en Saartje Gomperts van der Star, koopman, weduwnaar van Elisabeth Prins. Betje ovl. Apeldoorn 2okt1934.
3. Izak, geb. Sommelsdijk 29feb1842, volgt IVc.
4. Dina, geb. Sommelsdijk 25jan1845, winkelierster, tr. Middelharnis 18sep1878 met *Hartog David Cohen*, geb. Oud-Beijerland 4jun1845, koopman. Vertrekken in 1880 naar Rotterdam.

Uit dit huwelijk:

1. Kaatje Cohen, geb. Middelharnis 3dec1879, ovl. Middelharnis 28aug1880.
Dina ovl. Delft 25sep1896.
5. Philip, geb. Sommelsdijk 10dec1848.
6. Salomon, geb. Sommelsdijk 20aug1851, volgt IVf.
7. Eva, geb. Sommelsdijk op 10aug1855, modenaaster, vertrekt in 1888 naar Delft, tr. Delft 24dec1890 *Elias Hartogs*, geb. Middelharnis 24mrt1862 als z.v. David Hartogs en Wilhelmina Catz, koopman (zie FAM. HARTOGS).

Anthonij ovl. Sommelsdijk 20apr1887. *Betje de Leef* gaat na overlijden echtgenoot bij gezin van haar zoon Salomon wonen, ovl. Sommelsdijk 5dec1902. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

Generatie IV

IVc Izak Gazan, vleeshouwer, tr. Sommelsdijk 13aug1873 met *Frederika van Oss*, geb. Gennep 29jun1842 als d.v. Nicolaas van Oss en Heintje Wijnbergen (zie FAM. VAN OSS).

Uit dit huwelijk:

1. Anthonij Izaak, geb. Middelharnis 6nov1873, vleeshouwer, tr. Gouda 11feb1903 met *Adella Hogendorff*, geb. Groenlo ca.1880 als d.v. Nathan Hogendorff en Jetje Frijbits.
 2. Leonardus Izak, geb. Middelharnis 17jan1875, ovl. Middelharnis 13jun1875.
 3. Hendrika, geb. Middelharnis 29mei1876.
 4. Regina, geb. Middelharnis 16mei1878, ovl. Middelharnis 12aug1878.
 5. Cornelia Leonarda, geb. Middelharnis 27sep1879.
 6. Leonardus, geb. Middelharnis 15aug1882, tr. *Rebecca Velleman*, geb. Rotterdam 18mei1876. Leonardus ovl. **Sobibor 14mei1943**, *Rebecca Velleman* ovl. **Sobibor 14mei1943**.
 7. Catharina, geb. Middelharnis 17mei1884, ovl. Middelharnis 20aug1884.
- Het gezin vertrekt in 1896 naar Rotterdam. *Frederika van Oss*, ovl. Rotterdam 29aug1910.

IVf Salomon Gazan, vleeshouwer, tr.(1) Rotterdam 18feb1880 met *Elisabeth Wolf*, geb. Amsterdam 23jan1839 als d.v. Jacob Wolf en Mientje van Mindere.

Uit dit huwelijk:

1. Anthony Jacob, geb. Sommelsdijk 5dec1880, ovl. Sommelsdijk 11jan1881. *Elisabeth Wolf*, ovl. Sommelsdijk 8okt1881. Van haar staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

Salomon Gazan, tr.(2) Willemstad 27aug1885 met *Sebilla Levi*, geb. Willemstad 25jun1861 als d.v. Hartog Levi en Klara Meuleman.

Uit tweede dit huwelijk:

2. Anthonie Salomon, geb. Sommelsdijk 29dec1886, vleeshouwer, ovl. Sommelsdijk 8aug1942 (ongetrouwd).
3. Klara Margaretha, geb. Sommelsdijk 21jan1888, is verschillende keren verhuisd maar ovl. Sommelsdijk 22jan1937 (ongetrouwd). Van haar staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.
4. Cato, geb. Sommelsdijk 13jun1889, in 1914 als verpleegster naar Apeldoornse Bos, inrichting voor Joodse zwakzinnigen, ovl. **Auschwitz 13nov1942** (ongetrouwd).
5. Hartog, geb. Sommelsdijk 15jun1890, volgt Ve.
6. Izaäk Salomon, geb. Sommelsdijk 16feb1892, vleeshouwer, ovl. **Auschwitz 30sep1942** (ongetrouwd).
7. Margaretha, geb. Sommelsdijk 22mei1893, tr. Sommelsdijk 9 jun1926 met *Levij Polak*, geb. Middelharnis 2 aug1894 als zoon van Benjamin Polak en Sara Cohen (zie FAM. POLAK), Margaretha ovl. **Auschwitz 13nov1942**.
8. Philip, geb. Sommelsdijk 22apr1894, volgt Vh.
9. Jacob, geb. Sommelsdijk 16feb1897, kantoorbediende, ovl. Sommelsdijk 26sep1923 (ongetrouwd). Van hem staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.
10. Roosje Betje, geb. Sommelsdijk 9mei1900, ovl. Sommelsdijk 9nov1901.
11. Roosje, geb. Sommelsdijk 29apr1902, ovl. **Auschwitz 27aug1943** (ongetrouwd).

Bij het gezin woont de zus van Sebilla Levi, *Margaretha Levi*, geb. Willemstad 21okt1862 en ovl. Sommelsdijk 18dec1929. Van haar staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis. De hoogbejaarde Salomon met echtgenote en jongste dochter Roosje vertrekken op 16dec1942 naar Dirksland, waar ze worden opgenomen in het ziekenhuis. Salomon Gazan ovl. **Sobibor 20mrt1943**, *Sebilla Levi*, ovl. **Auschwitz 27aug1943**, resp. 91 en 82 jaar.

Generatie V

Ve Hartog Gazan, winkelier, tr. Middelharnis 27nov1918 met *Antje Polak*, geb. Middelharnis 3aug1884als d.v. Jacob Mozes Polak en Florettha Broekhuijsen (zie FAM. POLAK). Het gezin gaat na het huwelijk in Amsterdam wonen en komen via Ouddorp in 1922 weer terug in Middelharnis.

Uit dit huwelijk:

1. Florettha, geb. Rotterdam 21mrt1919, ovl. **Auschwitz 30sep1942**.
 2. Sebilla, geb. Rotterdam 21 mrt 1919, naaister, ovl. **Auschwitz 30sep1942**.
 3. Salomon, geb. Middelharnis 4okt1924, ovl. **Auschwitz 30sep1942**.
- Hartog ovl. **Auschwitz 13nov1942**, *Antje Polak* ovl. **Auschwitz 13nov1942**.

Vh Philip Gazan, vleeshouwer, tr. Almelo 11apr1923 met *Eva Meuleman*, geb. Almelo ca.1898 als d.v. Marcus Jacob Meuleman en Rosa Schaap.

Uit dit huwelijk:

1. Sebilla, geb. Dirksland 4nov1924, ovl. **Auschwitz 13nov1942**.

Philip heeft een slagerij op de Straatdijk van Dirksland, ovl. **Auschwitz 30sep1942**, *Eva Meuleman* weet onder te duiken en overleeft de Tweede Wereldoorlog.

FAMILIE GOUDSMIT (*Goedereede*)

De familie Goudsmit uit Goedereede komt omstreeks 1800 uit Amsterdam naar Goedereede. Ze hebben hier maar relatief korte tijd gewoond. De gegevens zijn vrij fragmentarisch.

Generatie I

- I In het register van geslachtsnaamaanname van Goedereede uit 1811 komen voor:
Meijer Goudsmit, geb. 19dec1755, koopman, en zijn echtgenote *Dina Polak*.
1. Anna, geb. ca.1806
Uit eerder huwelijk van *Dina Polak* (met Mozes Hartog, begraven 19aug1793 te Zeeburg, Amsterdam):
 1. Abraham, geb. Amsterdam ca.1790 wordt Abraham Goudsmit, is in 1828 nog woonachtig in Goedereede.
 2. Hartog, geb. Amsterdam 13feb1791 wordt Hartog Mozes Goudsmit, volgt Iib.

Generatie II

- II Hartog Mozes, koopman, tr. Goedereede 12okt1815 met *Saartje Leendert de Jong*, geb. Amsterdam 1791 als d.v. Leendert Salomon de Jong en Matje Aron Spier, koopvrouw wonende te Marken.
Uit dit huwelijk:
1. Mozes Hartog, geb. Goedereede 24mrt1816.
 2. Maria, geb. Goedereede 14dec1817.
 3. Dina, geb. Goedereede 20okt1819.
Hartog Mozes, ovl. Dordrecht 20mrt1823 als weduwnaar. Hij is dan nog wel woonachtig in Goedereede.

FAMILIE HAAGENS (*Oude-Tonge, Dirksland, Sommelsdijk, Middelharnis*)

De familie Haagens kan gerekend worden tot een van de kernfamilies van het eiland. Het is ook een zeer uitgebreide familie met verschillende takken op het eiland. Ze strijken in het eerste kwart van de 19^e eeuw in Oude-Tonge neer en zwermen vervolgens uit over het midden van het eiland. De familie Haagens is door huwelijken gelieerd aan een groot aantal families, namelijk Van Os, De Haas, Hartogs, Cohensius, Cohen, Van Leeuwen en Rood. Het is een geslacht van kooplieden en winkeliers in manufacturen. Zij behoren tot de meer vooraanstaande joodse families.

Generatie I

I Ephraïm Haagens, geb. Amsterdam 5mei1799 als z.v. Daniel Haagens en Hanna Joseph, koopman (is in Ouddorp tapper), tr. Oude-Tonge 6aug1824 met *Kaatje van Os*, geb. IJsselmonde 21feb1800 als d.v. Simon Levij van Os en Sara Israël (zie FAM. VAN OS).

Uit dit huwelijk:

1. David, geb. Oude-Tonge 2jan1825, volgt Iia.
2. Anna, geb. Oude-Tonge 19jul1826, ovl. Oude-Tonge 29sep1826.
3. Simon, geb. Ouddorp 29nov1827, ovl. Ouddorp 22dec1827.
4. Judith, geb. Ouddorp 29nov1827.
5. Eliazar, geb. Den Haag 9sep1829, volgt Iie.
6. Antje, geb. Oude-Tonge 28jan1832, tr. Oude-Tonge 23mei1858 met *Jacob de Haas*, geb. Oud-Beijerland 3okt1829 als z.v. Simon de Haas en Hester Jacobs Levij (zie FAM. DE HAAS), ovl. Sommelsdijk 8apr1898.
7. Saartje (Sara), geb. Oude-Tonge 26jun1833, tr. Oude-Tonge 15mrt1867 met *Philippus Hartogs* z.v. Salomon Hartogs en Sara van Gelder (zie FAM. HARTOGS), ovl. Rotterdam 10jan1915.
8. Grietje, geb. Oude-Tonge 5sep1835, koopvrouw, vertrekt in 1859 naar Rotterdam, ovl. Sommelsdijk 3mrt1891.
9. Judith, geb. Oude-Tonge 1dec1837, tr. Oude-Tonge 10aug1866 met *Isaac Cohensius*, geb. Sprang 7sep1827 als z.v. Salomon Cohensius en Leentje Wertheim (zie FAM. COHENSUIS), ovl. Oude-Tonge 5jul1887.
10. Alida, geb. Oude-Tonge 27okt1839, ovl. Oude-Tonge 25nov1839.
11. Lea, geb. Oude-Tonge 19jan1841, vertrekt in 1874 naar Sommelsdijk, ovl. Dordrecht 15sep1879.

Ephraïm Haagens ovl. Oude-Tonge 27apr1852. *Kaatje van Os* staat te boek als winkelierster in Oude-Tonge. In 1873 vertrekt ze naar Sommelsdijk, ovl. Sommelsdijk 8aug1876. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats in Dirksland.

Generatie II

Iia David Haagens, manufacturier/winkelier, tr. Middelharnis 26feb1846 met *Grietje Eliazar Hartogs*, geb. Middelharnis 8apr1824 als d.v. Elias Davids Hartogs en Jetje Israël Gosselaar (zie FAM. HARTOGS).

Uit dit huwelijk:

1. Kato, geb. Dirksland 20jun1847, vertrekt in 1867 naar Waalwijk, tr.(1) Dirksland 30okt1867 met *Joseph Cohensius*, geb. Sprang 14dec1833 als z.v. Salomon Cohensuis en Leentje Wertheim. Kato tr.(2) Waalwijk 29mrt1887 *Isidoor van Leeuwen*, geb. Eindhoven 28mrt1861 als z.v. Philip van Leeuwen en Henriëtte (Jenneke) Heijmans (zie FAM. COHENSUIS), ovl. Utrecht 1okt1928.
2. Hendrejetta, geb. Dirksland 10nov1849, tr. Dirksland 1nov1871 met *Levie Cohen*, geb. Elburg 6jun1848 als z.v. Mozes Cohen en Dorothea Spanjaard (zie FAM. COHEN).
3. Antje, geb. Dirksland 16okt1852, tr. Dirksland 27okt1875 met *Adolf Brandes*, geb. Harderwijk 7aug1849 als z.v. Salomo Brandes en Eva Gosschalk, zij vertrekken in 1875 naar Waddinxveen.
4. Elias Ephraïm, geb. Dirksland 3mei1860, volgt IIId.

5. Judith, geb. Dirksland 27mei1863, tr. Dirksland 24mei1893 met *Salom Zwartz*, geb. Oldenzaal 6dec1849 als z.v. Salomon Isak Zwartz en Berdiena Spanjaard. Zij vertrekken naar Oldenzaal. Salom Zwartz is medefirmant in het bedrijf van zijn vader, de Jute en linnenweverij S.I. Zwartz.
6. Ephraïm Samuel, geb. Dirksland 25feb1865, volgt IIIf.
Grietje Hartogs ovl. Dirksland 6jul1889 te Dirksland. David vertrekt in 1893 naar Den Haag, ovl. Dirksland 7nov1897. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats in Dirksland.

Generatie III

III d Elias Ephraïm Haagens, winkelier, tr. Den Haag 31okt1883 met *Engeltje Simons*, geb. Den Haag 21mrt1858.

Uit dit huwelijk:

1. Cato, geb. Dirksland 29jul1884, ovl. Den Haag 9dec1957.
2. David, geb. Dirksland 3mei1886, handelsreiziger, tr. Amsterdam 4okt1917 met *Ella Belinfante*, geb. Amsterdam 30apr1884 als d.v. Daniel Moses Belinfante en Henriette Faijencier. David ovl. **Sobibor 28mei1943**.
3. Maurits, geb. Dirksland 7sep1887, kok, tr. Zwolle 12mei1925 met *Cornelia Grada Simons*, geb. Rotterdam 3aug1884 als d.v. David Simons en Saartje Maase, ovl. **Sobibor 28mei1943**.
4. Margot, geb. Dirksland 14dec1891.
5. Anna Elise, geb. Dordrecht 2okt1900, ovl. Den Haag 25aug1987.

In 1895 vertrekt het gezin naar Dordrecht. Daar wordt door de Arrondissementrechtbank op 23sep1903 de echtscheiding uitgesproken. Elias Ephraïm ovl. Dordrecht 30jul1904, *Engeltje Simons* ovl. Den Haag 4feb1926.

III f Ephraïm Samuel (Sam) Haagens verblijft enige tijd in resp. Waddinxveen, Rotterdam en Schoonhoven, koopman, tr.(1) Dirksland 30mei1888 met *Sophia van der Velde*, geb. Den Haag 12nov1862 als d.v. Abraham van der Velde en Marianna Clara Drielsma, modiste.

Uit dit huwelijk:

1. David, geb. Sommelsdijk 13aug1889, ovl. Rotterdam 17aug1898.
2. Abraham Gerard, geb. Sommelsdijk 20aug1890, ovl. Sommelsdijk 26apr1891.
3. Gerard Elias, geb. Sommelsdijk 8nov1892.
4. Levenloos kind, geb/ovl. Middelharnis 16apr1897.

Sophia komt samen met zus *Johanna van der Velde*, geb. Den Haag 17feb1868, en ook modiste in 1885 uit Den Haag naar Middelharnis. Na het huwelijk van Sophia komt zij bij het gezin wonen. Gezin vertrekt in 1898 naar Rotterdam. Bij uitspraak van de Arrondissementsrechtbank van 22feb1917 is het huwelijk ontbonden wegens overspel. Ephraïm Samuel Haagens tr.(2) Amsterdam 7sep1920 met weduwe *Doortje Jeanne de Jong*, geb. Den Haag ca.1873 als d.v. Hartog de Jong en Judic Neter.

Generatie II

II e Eliazar Haagens, inlands kramer later koopman/winkelier, tr.(1) Sommelsdijk 10jul1851 met *Jaantje (Arjaantje) van Leeuwen*, geb. Sommelsdijk 28jun1828 als d.v. Benjamin van Leeuwen en Antje Cohen (zie FAM. VAN LEEUWEN).

Uit dit huwelijk:

1. Kato, geb. Dirksland 28jan1852, tr. Dirksland 1nov1872 met *Lion van Leeuwen*, geb. Rotterdam 8jun1849 als z.v. Levi van Leeuwen en Maria Hartveld (zie FAM. VAN LEEUWEN), ovl. Rotterdam 21nov1914. Zij legde als 5-jarige de eerste steen voor de joodse school op het Zandpad in Middelharnis.
2. Ephraïm, geb. Dirksland 17sep1853, vertrekt in 1907 naar Zaltbommel.
3. Antje, geb. Dirksland 1jul1855.
4. Grietje, geb. Dirksland 12feb1857, vertrekt in 1884 naar Barendrecht, ovl. Rotterdam 25feb1923 (ongehuwd).

5. Benjamin, geb. Dirksland 13jun1859, volgt IIIe.
6. Sara, geb. Dirksland 11aug1864, dienstbode, tr. Middelharnis 6nov1900 met *Joseph Hartog de Wolff*, geb. Middelburg 22feb1870 als z.v. Mozes Emanuel de Wolff en Roosje Bannet, vleeshouwer. Zij verhuizen na het huwelijk naar Rotterdam, ovl. Hoogezand 19mrt1930. *Joseph Hartog de Wolff* tr.(2) Enschede 27nov1930 met Kaatje Cohen, geb. Coevorden 1866 als d.v. Josua Cohen en Roosje Hedeman.
Jaantje van Leeuwen wordt opgenomen in een krankzinnigengesticht en ovl. Amsterdam 22aug1874. Eliazar Haagens tr.(2) Zutphen 25aug1875 met *Kaatje Klein*, geb. Zaltbommel 16aug1838 als d.v. Marcus Klein en Betje de Bok. Eliazar ovl. 9feb1907. Zijn grafsteen staat op de begraafplaats in Middelharnis,

Generatie III

IIIe Benjamin Haagens, koopman, tr. Tilburg 13mei1884 met *Clara Drielsma* geb. Groningen 31jul1857 als d.v. Benjamin Hessel Drielsma en Grietje David van Gelder.

Uit dit huwelijk:

1. Adriana, geb. Middelharnis 26feb1885, tr. Middelharnis 31aug1920 met *Elias Hartogs*, geb. Middelharnis 25jan1871 als z.v. Marcus Hartogs en Betje van Straten (zie FAM. HARTOGS), ovl. Arnhem 19dec1943 op onderduikadres.
2. Bernard, geb. Sommelsdijk 31mei1887, volgt IVb.
3. Eleazar (Eli), geb. Middelharnis 3nov1888, vertrekt in 1910 naar Rotterdam, tr. Rotterdam 15dec1915 met *Jansje Boekbinder*, geb. Rotterdam 14jul1888 als d.v. Wolf Boekbinder en Barendina de Leeuwe.

Uit dit huwelijk:

1. Salomon, geb. Rotterdam 8okt1919, ovl. **Auschwitz 28feb1943**.
In de oorlog zijn ze woonachtig in Oss. Eleazar ovl. **Sobibor 28mei1943**, *Jansje Boekbinder Sobibor 28mei1943.*
4. Bertha Catharina, geb. Middelharnis 22okt1890, woont 1907-1916 met vader in Dirksland, tr. Middelharnis 21nov1929 met *David Boers*, geb. Oud-Beijerland 9dec1889 als z.v. Salomon Boers en Henriëtte Hartogs en weduwnaar van Naatje Rebecca de Koning, ovl. Rotterdam 14mrt1927. Zij vestigen zich in Rotterdam. David heeft twee kinderen uit zijn eerste huwelijk:
 1. Sylvain Boers, geb. Rotterdam ca. 1920.
 2. Henriette Wilhelmina (Jet) Boers, geb. Rotterdam 27 maart 1925, ovl. Auschwitz 30sep1942.
Bertha Catharina, David Boers en zoon Sylvain hebben de oorlog overleefd.
5. David, geb. Middelharnis 17nov1892, manufacturer, ovl. **Silizië 31mrt1944**.
6. Lion (Leo), geb. Middelharnis 16jan1895, volgt IVf.
7. Celine Henriëtte (Lien), geb. Middelharnis 26mrt1897, tr. Middelharnis 24okt1923 met *Jacques Ernest Hartogs*, geb. Middelharnis 17okt1895 als z.v. David Hartogs en Antoinette Roosje Hijmans (zie FAM. HARTOGS). Zij verhuizen naar Ede.
8. Henri (Harry), geb. Middelharnis 30mrt1900, volgt IVh.
9. Samuel, geb. Middelharnis 7nov1902, volgt IVi.

Benjamin ovl. Middelharnis 3mrt1931, *Clara Drielsma* ovl. Middelharnis 20jul1941. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

Vanaf 1893 komt *Celine (Lien) Drielsma*, geb. Groningen 27okt1863, bij haar zuster en zwager wonen. Celine Drielsma ovl. Middelharnis 18mei1938. Van haar staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

Generatie IV

IVb Bernard Haagens, manufacturer, tr. Middelharnis 9aug1916 met *Wilhelmina Rood*, geb. Middelharnis 5apr1888 als d.v. Mozes Rood en Saartje Hartog Philip (zie FAM. ROOD). Het echtpaar gaat aan het Achterdorp in Dirksland wonen waar zij een manufacturenwinkel hebben.

Uit dit huwelijk:

1. Benjamin, geb. Dirksland 1mei1917, handelsreiziger, vertrekt in 1929 naar Middelharnis en in 1934 naar Den Haag, ovl. **Auschwitz 31jan1943**.
2. Sara (Sera), geb. Dirksland 17mei1918, winkeljuffrouw, **Sobibor 28mei1943**.
3. Clara, geb. Dirksland 4nov1920, tr. Dirksland 18dec1940 met *David Vroegindeweyj*, geb. 7jun1918 als z.v. Johannes Vroegindeweyj en Teuntje van der Wende. Vanwege haar gemengde huwelijk heeft zij de oorlog overleefd. Zij is 15sep1989 overleden. Haar grafsteen staat op de algemene begraafplaats in Middelharnis.
 1. Wilna Tiny Hester, geb. Dirksland 5apr1941.
 2. Tiny Bernarda (Tinneke), geb. Dirksland 25jun1942.
 Bernard ovl. **Sobibor 4jun1943**, *Wilhelmina Rood Sobibor 11jun1943.*

IVf Lion Haagens, manufacturier, tr. Meppel 28sep1932 met *Annie Roos*, geb. Meppel 19mrt1898 als d.v. Hein Roos en Amalia Rosenberg (zie huwelijk broer Henri). Zij wonen op de Westdijk van Middelharnis. Lion ovl. **Birkenau 30sep1942**, *Annie Roos* ovl. **Birkenau 30sep1942**. Vanaf 1937 woont *Hein Roos*, geb. Staphorst 27jul1862, vader van Annie Roos, bij het echtpaar, ovl. **Auschwitz 26okt1942**. Zijn echtgenote is ovl. Meppel 1937 aan een hartstilstand.

IVh Henri (Harry) Haagens, manufacturier, tr. Meppel 28sep1932 met *Margaretha Roos*, geb. Meppel 6mrt1907 als d.v. Hein Roos en Amalia Rosenberg (zie huwelijk broer Lion).

Uit dit huwelijk:

1. Clara Amalia, geb. Middelharnis 28mei1934.
2. Henk Benno, geb. Middelharnis 16apr1938.

Het gezin woont aan de Emmalaan in Middelharnis.

Henri ovl. **Sobibor 23jul1943**, *Margaretha Roos* ovl. **Sobibor 23jul1943**. Beide kinderen hebben kunnen onderduiken en daardoor de oorlog overleefd.

Ivi Samuel Haagens, tr. *Herta August Aline Anna Hausman* en vertrekt in 1924 naar Ede waar hij werkt bij de AKU (Algemene Kunstzijde Unie). Samuel ovl. Rozendaal 20jun1943.

ANNA HAAS-FRANKEN (*Ouddorp*)

Anna Haas-Franken kan gerekend worden tot de passanten. Zij heeft slechts korte tijd op het eiland gewoond in een vakantiehuisje te Ouddorp. Daarvandaan is zij weggevoerd.

Generatie I

- I Anna Franken, geb. Gendringen 8mei1873 als d.v. Louis Franken en Sophia Cohen, tr. Gendringen 6nov1895 met *Meijer Haas*, geb. Hellevoetsluis 23aug1859 als z.v. Jacob Haas en Belia Binger. Zij gaan in Hellevoetsluis wonen waar Jacob een meubelzaak heeft. Uit dit huwelijk:
1. Sophia Belia, geb. Hellevoetsluis 9aug1896, tr. Jacob Both. *Jacob Haas* ovl. Hellevoetsluis 18jan1919. Anna Franken woont bij het uitbreken van de oorlog bij haar dochter in Rotterdam en vertrekt daarna naar Ouddorp. Anna Haas ovl. **Auschwitz 26okt1942**. Haar dochter en kleinkinderen overleven de oorlog.

FAMILIE DE HAAS (Sommelsdijk, Middelharnis)

De familie De Haas kan gerekend worden tot een van de kernfamilies van het eiland. Ze komen via Oud-Beijerland op Goeree-Overflakkee terecht. De familie De Haas is door huwelijken gelieerd aan de families, Haagens, Slager, Hammelburg, Gazan, Cohen en De Vries. Het is een geslacht van slagers en veehandelaars. Bekend persoon op het eiland was veehandelaar Mozes de Haas. Er heeft in de 19^e eeuw nog korte tijd het gezin van Hijman de Haas in Middelharnis gewoond. Hijman kwam ook uit Oud-Beijerland, maar was geen zoon van Simon de Haas en dus een andere tak van de familie. Mogelijk een neef van Jacob.

Generatie I

- I De oudste gegevens van de familie De Haas betreft Simon de Haas, die in 1769 te Streels wordt geboren als z.v. Samuel de Haas en Heijntje Eliazar. Hij tr. met Hester Jacobs Levij, geb. Amsterdam 10jan1785. Zij vestigen zich in Oud-Beijerland en krijgen daar 12 kinderen. Simon, koopman/uitdrager van beroep, ovl. Oud-Beijerland 27jul1833. Hester Jacobs Levij ovl. Oud-Beijerland 21apr1877.

Generatie II

- II Jacob de Haas, geb. Oud-Beijerland 3okt1829 is het elfde kind van Simon de Haas en Hester Jacobs Levie. Hij vertrekt in 1845 naar Amsterdam, maar keert terug naar Oud-Beijerland, want op 4 juni 1856 komt hij samen met Jonas Mendels uit Oud-Beijerland naar Sommelsdijk. Beide jongemannen zijn vleeshouwer. Jonas Mendels keert in 1858 terug naar Oud-Beijerland. Jacob de Haas tr. Oude-Tonge 23mei1858 met Anna (Antje) Haagens, geb. Oude-Tonge 28jan1832 als d.v. Ephraïm Haagens en Kaatje van Os (zie FAM. HAAGENS).

Uit dit huwelijk:

1. Simon, geb. Sommelsdijk 14feb1859, volgt IIIa.
2. Ephraïm, geb. Sommelsdijk 9jan1861, slagersknecht, ovl. Sommelsdijk 11mrt1892 (ongehuwd). Van hem staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.
3. Mozes, geb. Sommelsdijk 11jan1863, ovl. Sommelsdijk 24sep1863.
4. Cato, geb. Sommelsdijk 10nov1864, tr. Sommelsdijk 8jun1898 David Slager, geb. Steenwijk 23okt1871 als z.v. Philip Slager en Jansje Gersons de Jong (zie FAM. SLAGER), ovl. Middelharnis 7apr1907.
5. Hester, geb. Sommelsdijk 22aug1866, tr. Sommelsdijk 24apr1900 Mozes Hammelburg, Nijkerk 15jun1872 als z.v. Levie Mozes Hammelburg en Betje Rubens (zie FAM. HAMMELBURG), ovl. Sommelsdijk 3jan1931.
6. David, geb. Sommelsdijk 10dec1868, volgt IIIf.
7. Mozes, geb. Sommelsdijk 16okt1871, volgt IIIg.

Jacob de Haas ovl. Sommelsdijk 1sep1897 en Antje Haagens ovl. Sommelsdijk 8apr1898. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

Zij wonen op het Marktveld. Na hun overlijden gaat de jongste zoon, Mozes de Haas, hier wonen.

Generatie III

- IIIa Simon de Haas vertrekt in 1872 naar Arnhem, keert terug naar Sommelsdijk, vertrekt in 1881 naar Wateringen, komt in 1883 terug in Sommelsdijk en vertrekt vervolgens in 1884 naar Middelharnis, tr. Middelharnis 13mei1884 met Belia Gazan, geb. 9dec1851 als d.v. Salomon Gazan en Debora Stibbe (zie FAM. GAZAN). Simon vestigt zich als veehandelaar op het Zandpad te Middelharnis.

Uit dit huwelijk:

1. Jacob Simon, geb. Middelharnis 25jun1885, slager, tr. Alkmaar 25jan1911 met Henriette van Thijn, geb. Alkmaar 10jun1886 als d.v. Levi Salomon van Thijn en Eslina van Gelderen. Wonen tijdens de oorlog in Rotterdam. Jacob Simon ovl. **Sobibor 23apr1943**, Henriette van Thijn ovl. **Sobibor 23apr1943**.

2. Salomon, geb. Middelharnis 10jul1886, tr. *Heintje Simmeren*, geb. Groningen 15mei1913. Zij wonen tijdens de oorlog in Rotterdam. Salomon ovl. **Auschwitz 10sep1943**, *Heintje Simmeren* ovl. **Auschwitz 31mrt1944**.
3. Ephraïm, geb. Middelharnis 28nov1887, kantoorbiedende, tr. Amsterdam 31dec1913 met *Sientje van Beek* als d.v. Mozes Hartog van Beek en Annigje van Esso. Zij wonen tijdens de oorlog in Rotterdam. Ephraïm ovl. **Auschwitz 22okt1943**. Drie naaste verwanten overleven de oorlog.
4. Levenloos kind, geb/ovl. Middelharnis 17jan1889.
5. David, geb. Middelharnis 1dec1889, handelsreiziger, tr. Amsterdam 14mrt1917 met *Grietje Swaab*, geb. Amsterdam 20aug1892 als d.v. Gabriel Mozes Swaab en Judith 't Hart.
Uit dit huwelijk:
 1. Simon, geb. Amsterdam 5feb1920, ovl. **Auschwitz 18sep1942**.
 2. Gabriel, geb. Amsterdam 27dec1920, ovl. **Auschwitz 30sep1942**.
 3. Salomon, geb. Amsterdam 21jun1928, ovl. **Auschwitz 17sep1943**.
 4. Belia, geb. Amsterdam 28jul1929, ovl. **Auschwitz 17sep1843**.
David de Haas ovl. **Auschwitz 17sep1943**, *Grietje Swaab* ovl. **Auschwitz 17sep1943**. Eén nog thuiswonend kind heeft de oorlog overleefd.
6. Debora, geb. Middelharnis 1dec1889, ovl. Middelharnis 29dec1889.
7. Aron Izaäk, geb. Middelharnis 8dec1890, slagersknecht, vertrekt in 1906 naar Rotterdam, tr. Jacoba Petronella van Haaren, ovl. Delft 25jan1943.
8. Levenloos kind, geb/ovl. Middelharnis 29mrt1892
9. Mozes, geb. Middelharnis 29mrt1892, Middelharnis 6sep1892.
10. Willem, geb. Rotterdam 13okt1896, tr. Dirksland 3dec1924 met *Leonie Cohen*, geb. Dirksland 18jul1902 als d.v. Leo Maurice Cohen en Eefje van Leeuwen (zie FAM. COHEN, Dirksland) en vertrekt naar Rotterdam.
Uit dit huwelijk:
 1. Cato, geb. Rotterdam 17mrt1926, ovl. **Sobibor 28mei1943**.
 2. Belia, geb. Rotterdam 18nov1927, ovl. **Sobibor 28mei1943**.
 3. Leo Maurice, geb. Rotterdam 9feb1930, ovl. **Sobibor 28mei1943**.
 4. Jacob Menachem, geb. Rotterdam 8aug1939, ovl. **Sobibor 28mei1943**.
Leonie Cohen ovl. **Sobibor 28mei1943**, Willem de Haas ovl. **Sobibor 28mei1943**.
Het gezin vertrekt in 1892 naar Rotterdam.

- III f. David de Haas, slager en veekoopman, tr.(1) Hardinxveld 27aug1897 met *Kaatje de Vries*, geb. Sliedrecht 27dec1867 als d.v. Elias de Vries en Bartha van Strate (zie FAM. DE VRIES). David heeft op verschillende adressen in Middelharnis gewoond: Nieuwstraat, Westdijk, Schoolstraat en Zandpad.
Uit dit huwelijk:
1. Jacob Hijmans, geb. Middelharnis 17aug1900, vertrekt in 1913 naar Rotterdam.
 2. Bertha Cato, geb. Middelharnis 13mei1903, vertrekt in 1920 naar Utrecht.
- Inwonende schoonfamilie van David de Haas: *Herman de Vries*, geb. Hardinxveld 5nov1882, postbeambte van 1903-1915 en *Aaltje de Vries*, geb. Sliedrecht 8feb1879, van 1909-1912.
Kaatje de Vries ovl. Middelharnis 15jun1909. Van haar staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.
David de Haas tr.(2) Middelharnis 10okt1912 met *Jeltje de Vries*, geb. Hardinxveld 13okt1880 (zie FAM. DE VRIES). Zij vertrekt in 1920 naar Utrecht. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen. Het huwelijk wordt op 13dec1926, wegens overspel door de echtgenoot, ontbonden. David ovl. Rotterdam (Eudokia) 18feb1928. Van hem staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

- III g Mozes de Haas, slager en veehandelaar, tr. Sliedrecht 8sep1899 met *Jeannette van der Giessen* geb. Sliedrecht 7sep1876 als d.v. Samuel van der Giessen en Elisabeth Jacobs.
Uit dit huwelijk:
1. Anna Elisabeth, geb. Sommelsdijk 21okt1900, tr. Sommelsdijk 14aug1923 met *Josef Gosschalk*, geb.'s Gravenzande 14mrt1900 als z.v. Barend Gosschalk en Estella Drievoet.

2. Elisabeth Anna, geb. Sommelsdijk 19apr1902, tr. Rotterdam 25okt1928 met *Samuel Elzas*.
3. Jacob Samuël, geb. 17sep1905.
4. Samuël Jacob, geb. 28jan1912.

Het gezin vertrekt, met uitzondering van Anna Elisabeth, in 1925 naar Rotterdam. Moos de Haas staat bekend als de grootste veehandelaar van Goeree-Overflakkee.

Mozes de Haas is bij het uitbreken van de oorlog in Amsterdam. Daar springt hij op 14mei 1940 van het Amstelhotel en overlijdt ter plaatse. Zijn echtgenote en kinderen overleven de oorlog. *Jeanette van der Giessen* ovl. Rotterdam 1947.

Generatie I

- I Hijman de Haas, geb. Oud-Beijerland 20mei1844, koopman, tr. *Hendrina Wolf*, geb. Amsterdam 14 dec1850.

Uit dit huwelijk:

1. Betje, geb. Middelharnis 9jul1871, ovl. Oud-Beijerland 29jul1871.
2. Hertog, geb. Middelharnis 12jan1873, tr. *Sellij de Vries*, geb. Amsterdam 2mrt1878.

Uit dit huwelijk:

1. Sophia, geb. Amsterdam 24mrt1909, ovl. **Birkenau 24jul1942**.
Hertog ovl. Sobibor **16jul1943**, *Sellij de Vries* ovl. **Sobibor 16jul1943**.
3. Mozes, geb. Middelharnis 24aug1875, ovl. **Sobibor 4jul1943** (ongehuwd).
4. Willem, geb. Middelharnis 6nov1877.
5. Betje, geb. Middelharnis 22jan1880.

Hijman komt in 1864 uit Oud-Beijerland naar Middelharnis. Het gezin vertrekt in 1880 naar Amsterdam.

FAMILIE HAMMELBURG (*Dirksland, Sommelsdijk*)

De familie Hammelburg komt pas in 1900 op het eiland wonen. Ze zijn door huwelijk gelieerd aan de familie De Haas. Het is een geslacht van slaggers en vleeshouwers. Alle nakomelingen komen om in de oorlog.

Generatie I

I Mozes Hammelburg, vleeshouwer, geb. Nijkerk 15jun1872 als z.v. Levie Mozes Hammelburg en Betje Rubens, tr. Sommelsdijk 24apr1900 met *Hester de Haas*, geb. Sommelsdijk 22aug1866 als d.v. Jacob de Haas en Antje Haagens (zie FAM. DE HAAS).

Uit dit huwelijk:

1. Louis, geb. Dirksland 2jun1901, ovl. Dirksland 26jan1901.
2. Jacob Louis, geb. Dirksland 13okt1902, volgt IIb.
3. Louis Jacob, geb. Dirksland 10jun1904, ovl. Sommelsdijk 21okt1914. Van hem staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.
4. Simon Izaäk, geb. Dirksland 4dec1905, vertrekt in 1926 naar Utrecht maar keert in 1938 weer terug in Sommelsdijk, tr. Amsterdam 24sep1942 met *Erna Rosetta Heertjes*, geb. Den Bosch 13sep13. Simon Izaäk, ovl. **Midden Europa 31aug1944**, *Erna Rosetta Heertjes* ovl. **Auschwitz 23jan1945**.
5. Elizabeth Anna Cato, geb. Dirksland 9sep1909, vertrekt in 1937 naar Rotterdam, ovl. **Sobibor 16jul1943** (ongetrouwd).

Mozes vertrekt in 1910 met gezin uit Dirksland naar Sommelsdijk, waar hij een vleeshouwerij aan het Marktveld heeft. Hij ovl. Dirksland 20sep1934 in ziekenhuis Van Weel-Bethesda. *Hester de Haas* ovl. Sommelsdijk 3jan1931. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

Generatie II

IIb Jacob Louis Hammelburg, slager, tr. *Elisabeth Zwarenstein*, geb. Strijen 10apr1910 als d.v. Pinas Zwarenstein en Kaatje Zwarenstein.

Uit dit huwelijk:

1. Hester Cato, geb. Sommelsdijk 22aug1938, ovl. **Auschwitz 19aug1942**.
Jacob Louis ovl. **Auschwitz 26sep1942**, *Elisabeth Zwarenstein* ovl. **Auschwitz 19aug1942**.

FAMILIE HARTOGS (*Middelharnis, Goedereede*)

De familie Hartogs kan gerekend worden tot een van de kernfamilies van het eiland. Het is ook een zeer uitgebreide familie met verschillende takken. Ze komen begin 19^e eeuw uit Amsterdam naar het Goeree-Overflakkee. Ze zijn door huwelijken gelieerd aan een groot aantal families, namelijk Polak, Haagens, Droomer, Gazan en Van Bu(u)ren. Het is een geslacht van kooplieden en goudsmeden.

Generatie I

I Jacob Hartogs tr. *Belia Jacobs*.

Uit dit huwelijk:

1. David Jacob, geb. Radnitz Bohemen ca.1752, volgt IIa.

Generatie II

IIa David Jacob Hartogs,

David, koopman, tr. met *Grietje Davids*, geb. Lingewitz Bohemen ca.1745

Uit dit huwelijk:

1. Levi David, geb. Amsterdam ca.1784, volgt IIIa.
2. Salomon, geb. Amsterdam 6jul1788, volgt IIIb.
3. Elias Davids, geb. Amsterdam 15sep1790, volgt IIIc.

David Jacob ovl. Middelharnis 26feb1842, *Grietje Davids* ovl. Middelharnis 10jan1844. In de Zierikzeesche Nieuwsbode van 8 maart 1842 vinden we dat David Hartogs in een ouderdom van 90 jaar en een echtvereniging van 68 jaar is overleden en "de weduwe heeft thans den ouderdom van 96 jaren bereikt".

Generatie III (*nakomelingen van Levi David*)

IIIa Levi David Hartogs, inlands kramer en koopman, tr.(1) met *Kaatje Wolff*, geb. ca.1777 als d.v. Wolf Snijder en Clara (achternaam onbekend). Ze is afkomstig uit Den Haag.

Uit dit huwelijk:

1. Wolf, geb. ca. 1811, ovl. Middelharnis 6jan1812.

Kaatje Wolff ovl. Middelharnis 7feb1813.

Levi David Hartogs tr.(2) Middelharnis 11okt1813 met *Kaatje Barendse Hartog*, geb.

Werkendam 24jul1790 als d.v. Barend Hartog en Sara Levi.

Uit dit huwelijk:

2. Saartje, geb. Middelharnis 15jan1814, tr. Middelharnis 22aug1841 met Salomon Levi Polak, geb. Middelburg 6sep1812 als z.v. Levi Polak en Grietje Hartog (zie FAM. POLAK), ovl. Dirksland 3nov1861

Kaatje Barendse Hartog ovl. Middelharnis 19mrt1854. Levi David ovl. Middelharnis 5jan1872.

Generatie III (*nakomelingen van Salomon*)

IIIb Salomon Hartogs, koopman, tr. Middelharnis 9feb1816 met *Sara van Gelderen*, geb.'s Gravenzande 18dec1789 als d.v. Joseph van Gelderen en Jacomijntje Levie Cohen.

Uit dit huwelijk:

1. Jacomijntje, geb. Middelharnis 28jun1816, ovl. Middelharnis 26aug1816.
2. Johanna (Antje), geb. Middelharnis 16sep1817, ovl. Middelharnis 24jul1818.
3. David, geb. Middelharnis 9aug1819, ovl. Middelharnis 19aug1819.
4. Hijmen Joseph, geb. Middelharnis 7okt1820, ovl. Middelharnis 10jan1832.
5. David Salomon, geb. Sommelsdijk 1jul1823, volgt IVe.
6. Philippus, geb. Middelharnis 3apr1826, volgt IVf.
7. Mijntje (Jacomine), geb. Nootdorp 16mrt1829, tr.(1) Middelharnis 11apr1877 met *David Stad*,

geb. Rotterdam 15nov1809 (besneden) als z.v. Simon Joel Stad en Hester Wessel en weduwnaar van Jetje Davids. Zij vestigen zich in Rotterdam. *David Stad* ovl. Rotterdam 19feb1880.

Mijntje Hartogs tr.(2) Rotterdam 16apr1884 met *Nathan Knap*, geb. Rotterdam 27mrt1819 als z.v. Levie Marcus Knap en Hester Gosselaar, weduwnaar van Sara Vos. Mijntje ovl. Rotterdam 20mrt1909. *Nathan Knap* ovl. Rotterdam 16mrt1896.

Salomon ovl. Middelharnis 15okt1871, *Sara van Gelderen* ovl. Middelharnis 4dec1866.

Generatie IV

IVe David Salomon Hartogs, koopman, tr. Goedereede 31dec1846 met Trijntje van Blankensteijn, geb. IJsselmonde 21jul1821 als d.v. Joseph Hijman van Blankensteijn en Judik Wolf.

Uit dit huwelijk:

1. Salomon, geb. Goedereede 17mei1847, tr. Rotterdam 2jul1890 met *Leentje Hartog*, geb. Zutphen ca. 1855 als d.v. Salomon Hartog en Judikje Schoonhoed.
2. Judic, geb. Goedereede 18okt1851, vertrekt in 1871 naar IJsselmonde.
3. Sara, geb. Goedereede 24feb1853, ovl. Goedereede 24feb1853.
4. Sara, geb. Goedereede 3feb1854, tr. Gouda 30okt1878 met *Adolf Brandes*, geb. Maastricht ca. 1849 als z.v. George Brandes en Cornelia Beesman.
5. Kaatje, geb. Goedereede 13mrt1855.
6. Joseph, geb. Goedereede 9aug1856, ovl. Goedereede 5okt1856.
7. Joseph, geb. Goedereede 9mrt1858, ovl. Goedereede 13jan1859.
8. Rebekka, geb. Goedereede 5mrt1860.
9. Joseph, geb. Goedereede 30dec1862, koopman, tr. Rotterdam 20okt1890 met zijn volle nicht Sara Hartogs, geb. Middelharnis 11dec1862 als d.v. Philippus Hartogs en Dina van Embden. Joseph ovl. **Auschwitz 15okt1942**, Sara ovl. **Auschwitz 15okt1942**. Zij waren woonachtig in Rotterdam.
10. Philippus, geb. Sommelsdijk 14okt1864, ovl. Sommelsdijk 21apr1869.
Het gezin komt in 1863 uit Goedereede in Sommelsdijk wonen, in 1870 gaan ze een jaartje naar Delfshaven om zich een jaar later in Middelharnis te vestigen. David Salomon ovl. Capelle a/d IJssel 11jan1888, *Trijntje van Blankensteijn* ovl. Middelharnis 27feb1884.

IVf Philippus Hartogs, inlands kramer, koopman, tr.(1) met *Dina van Embden*, geb. Leiden 2okt1824 als d.v. Levie van Embden en Klara IJzerman.

Uit dit huwelijk:

1. Salomon Philippus, geb. Middelharnis 23dec1856, ovl. Middelharnis 26jan1857.
2. Ephraïm, geb. Middelharnis 29mrt1858, ovl. Middelharnis 4mei1858.
3. Clara, geb. Middelharnis 27mrt1859, vertrekt in 1871 naar Kampen, tr. Rotterdam 18mrt1885 met *Maurits Bernard Marx*, geb. Rotterdam 25jan1853 als z.v. Bernard Marx en Margaretha van Praag. *Maurits Bernard Marx* ovl. Rotterdam 11okt1922.
4. Salomon, geb. Middelharnis 14sep1861, ovl. Middelharnis 13okt1861.
5. Sara, geb. Middelharnis 11dec1862, tr. Rotterdam 20okt1890 met haar volle neef Joseph Hartogs, geb. Goedereede 30dec1862 als z.v. David Salomon Hartogs en Trijntje van Blankensteijn, koopman. Sara ovl. **Auschwitz 15okt1942**, Joseph ovl. **Auschwitz 15okt1942**.
6. Leon, geb. Middelharnis 18jul1864, ovl. Middelharnis 28jul1864.

Dina van Embden ovl. Sommelsdijk 22jul1866.

Philippus Hartogs tr.(2) Oude-Tonge 15mrt1867 met *Sara (Saartje) Haagens*, geb. Oude-Tonge 25nov1833 als d.v. Efraïm Haagens en Kaatje van Os (zie FAM. HAAGENS).

Uit dit huwelijk:

7. Leon Philippus, geb. Sommelsdijk 12feb1868, ovl. Rotterdam 29aug1917 (ongetrouwd).
8. Cato, geb. Sommelsdijk 3apr1869, ovl. **Auschwitz 15okt1942** (ongetrouwd).
9. Salomon, geb. Sommelsdijk 4okt1870, tr. Rotterdam 12apr1893 met *Judith de Jong*, geb. Rotterdam 2jan1872 als d.v. Meijer de Jong en Leentje Rijst. Salomon ovl. Leiden 4aug1941, *Judith de Jong* ovl. Oegstgeest 20jun1950.
10. Antje, geb. Sommelsdijk 11sep1873, tr. Rotterdam 13jun1894 met *Abraham Jacob Kets de*

Vries, geb. Veenendaal ca.1869 als z.v. Jacob Kets de Vries en Jansje van Raalte. Antje ovl. **Sobibor 23apr1943**. Abraham Jacob Kets de Vries ovl. **22feb1943 plaats onbekend**. Het gezin vertrekt in 1880 naar Rotterdam. Philippus ovl. Rotterdam 24feb1895.

Generatie III (nakomelingen van Elias David)

IIIc Elias David Hartogs, splitter loterij, koopman, tr. *Henriëtte (Jetje) Israël Gosselaar*, geb. Rotterdam 2dec1785.

Uit dit huwelijk:

1. Israël Elias, geb. Middelharnis 30sep1811, volgt IVa.
2. Hester (Hesje), geb. Middelharnis 10nov1813, ovl. Middelharnis 27sep1870 (ongetrouwd). Van haar staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.
3. Saartje, geb. Middelharnis 17okt1815, tr. Middelharnis 16jul1840 met *Samuel Hijmans*, geb. Bergen op Zoom 28jan1814 als z.v. Isaac Hijmans en Catharina Philips, koopman.
4. David, geb. Middelharnis 8dec1817, volgt IVd.
5. Jacob, geb. Rotterdam 10mei1821, volgt IVe.
6. Grietje, geb. Middelharnis 8apr1824, tr. Middelharnis 26feb1846 met *David Haagens*, geb. Oude-Tonge 20jan1825 als z.v. Ephraïm Haagens en Kaatje van Os (zie FAM. HAAGENS), ovl. Dirksland 6jul1889.
7. Mozes Elias, geb. Middelharnis 31aug1826, volgt IVg.

Elias David ovl. Middelharnis 21feb1860, *Henriëtte Israël Gosselaar* ovl. Middelharnis 7mrt1860. Elias David Hartogs legde in zijn hoedanigheid van manhig penningmeester de eerste steen van de synagoge op het Zandpad. Zijn grafsteen staat op de begraafplaats in Dirksland.

Generatie IV (nakomelingen van Israël Elias)

IVa Israël Elias Hartogs, koopman, tr. met *Johanna van Creevel*, geb. Charlois 20sep1811 als d.v. Jacob van Creevel en Sara van Beek.

Uit dit huwelijk:

1. Markus, geb. Middelharnis 18feb1836, volgt Va.
2. Elias, geb. Middelharnis 13mei1837, vertrekt in 1865 naar Roermond na twee maanden Antwerpen, koopman, tr. Arnhem 4aug1869 met *Esther Mozes*, geb. Arnhem ca. 1838 als d.v. Isaac Mozes en Ruugje Hertz Nathan. Elias ovl. Rotterdam 2nov1909, *Esther Mozes* ovl. Rotterdam 16sep1923.
3. Henriëtte, geb. Middelharnis 1apr1839, tr. Middelharnis 22mei1863 met *Leendert Droomer*, geb. Amsterdam 3sep1839 als z.v. Joseph Nathan Droomer en Schoontje Kram, koopman en winkelier (zie FAM. DROOMER).
4. Jakob, geb. Middelharnis 27feb1841, tr. Rotterdam 7apr1869 met *Marianna Drielsma*, geb. Leeuwarden ca. 1838 als d.v. Hessel Adam Drielsma en Betje Adam Koopmans.
5. Izaak, geb. Middelharnis 7nov1842, vertrekt in 1866 naar Grevelduin Capelle, tr. Zuidland 7mei1868 met *Hester Levie*, geb. Zuidland 25jun1846 als d.v. Pinas Levie en Antje Cohen. Izaak ovl. Brielle 18dec1877, *Hester Levie* ovl. Heenvliet 12aug1877.
6. David, geb. Middelharnis 24okt1844, handelsreiziger, tr. Groningen 28juni1868 met *Flora Kiek*, geb. Groningen 5apr1838 als d.v. Levie David Kiek en Mirjan Loewe. *Flora Kiek* ovl. Groningen 6jan1872.
7. Sara, geb. Middelharnis 10mrt1846, tr. Rotterdam 13dec1882 met *Mozes van Gelderen*, geb. Heenvliet 1feb1835 als z.v. Izak Mozes van Gelderen en Helena de Vries. Sara ovl. Arnhem 15aug1929, *Mozes van Gelderen* overlijdt in hetzelfde jaar.
8. Dina, geb. Middelharnis 6apr1848, tr. Rotterdam 3nov1880 met *Mozes Leefmans*, geb. Leeuwarden 23jan1851 als z.v. Salomon Leefmans en Kaatje Mozes Le Grand.
9. Jeanette, geb. Middelharnis 30jan1850, tr. Rotterdam 11jun1879 met *Hartog Cohen*, geb. Brielle 11okt1850 als z.v. Joseph Cohen en Judith Hijmans. *Hartog Cohen* ovl. Brielle 29jul1897.
10. Mozes (Maurits), geb. Middelharnis 22sep1851, in 1897 wordt voornaam veranderd: Maurits

i.p.v. Mozes, tr. Alblasserdam 8jan1879 met *Betje van Straten*, geb. Alblasserdam 12okt1853 als d.v. Hartog van Straten en Sara Koppels.

11. Rozette, geb. Middelharnis 23jun1854, ovl. Middelharnis 27jul1855.

12. Samuel, geb. Middelharnis 15feb1857.

Het gezin vertrekt in 1868 naar Rotterdam. Israël Elias ovl. Rotterdam 10mrt1884, *Johanna van Creevel* ovl. Rotterdam 27jul1890.

Va Markus Hartogs, koopman, tr. Hardinxveld 30apr1862 met *Betje van Straaten*, geb. Giessendam 19nov1831 (in huw.akte geb.datum 12nov) als d.v. Jacob van Straten en Hendrijntje Hartog de Graaf.

Uit dit huwelijk:

1. Antje, geb. Middelharnis 4okt1864, ovl. Middelharnis 18mrt1865.

2. Jacob, geb. Middelharnis 15jun1866, ovl. Middelharnis 8nov1866.

3. Israël, geb. Middelharnis 18jul1868, ovl. Middelharnis 29jul1869.

4. Hendrika, geb. Middelharnis 31aug1869, ovl. Middelharnis 14mei1870.

5. Elias, geb. Middelharnis 25jan1871, volgt VIe.

6. Saartje, geb. Middelharnis 19jul1872, ovl. Middelharnis 31jul1872.

7. Benjamin, geb. Middelharnis 12okt1877, ovl. Middelharnis 27okt1877.

Markus ovl. Rotterdam 1aug1919, *Betje van Straaten* ovl. Middelharnis 10apr1907. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

VIe Elias Hartogs, goudsmid, tr.(1) Numansdorp 27okt1897 met *Kaatje (Cato) Zwarenstein*, geb. Strijen 20feb1868 als d.v. Salomon Zwarenstein en Roosje van Straten.

Uit dit huwelijk:

1. Marcus Salomon (Max), geb. Middelharnis 23nov1898, volgt VIIa.

Kaatje(Cato) Zwarenstein ovl. Rotterdam 27mei1919. Van haar staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

Elias Hartogs tr.(2) Middelharnis 31aug1920 met *Adriana Haagens*, geb. Middelharnis 26feb1885 als d.v. Benjamin Haagens en Clara Drielsma (zie FAM. HAAGENS). *Adriana Haagens* ovl. Arnhem 19dec1943 op haar onderduikadres. Elias heeft de oorlog overleefd, komt terug naar Middelharnis maar is kort daarna vertrokken naar bejaardenhuis in Amsterdam, ovl. Amsterdam 16dec1949.

VIIa Marcus Salomon (Max) Hartogs, goudsmid, tr.(1) Rotterdam 8dec1927 met *Elisabeth Drielsma*, geb. Rotterdam 20jul1900.

Uit dit huwelijk:

1. Carolina Marianna Kaatje, geb. Middelharnis 26feb1928.

2. Elias Benjamin, geb. Middelharnis 13feb1932.

In verband met echtscheiding vertrekt *Elisabeth Drielsma* met de kinderen naar Rotterdam. Ze huwt daar voor de oorlog een protestantse man. Zij en de kinderen hebben de oorlog overleefd.

Marcus Salomon Hartogs tr.(2) met *Helena Eleonora Kooperberg*, geb. Oosterhout 13jun1896 als d.v. Alexander Kooperberg en Carolina Andriessse. Marcus ovl. **Sobibor 26mrt1943**, *Helena Eleonora Kooperberg* ovl. **Sobibor 26mrt1943**.

Generatie IV (nakomelingen van David)

IVd David Hartogs, winkelier, tr. Tilburg 9jul1851 met *Wilhelmina Catz*, geb. Tilburg 13jan1829 als d.v. Mozes Salomon Catz en Rosetta Sara van Zon.

Uit dit huwelijk:

1. Sophia, geb. Middelharnis 30sep1852, tr. Middelharnis 4jun1878 met *Nathan Pinas Levie*, geb. Zuidland 5jan1849 als z.v. Pinas Levie en Antje Cohen, koopman. Zij vestigen zich in Zuidland. *Nathan Pinas Levie* ovl. Zuidland 6dec1916. Sophia ovl. Zuidland 26feb1931,

2. Elias, geb. Middelharnis 27okt1853, ovl. Middelharnis 15jan1856.

3. Mozes, geb. Middelharnis 3dec1854, ovl. Middelharnis 1apr1861.

4. Elias, geb. Middelharnis 4mrt1856, ovl. Middelharnis 26aug1856.
5. Samuel, geb. Middelharnis 24jun1857, ovl. Middelharnis 22augustus1857.
6. Jacob, geb. Middelharnis 15sep1858, vertrekt in 1884 naar Zuidland.
7. Henriëtte, geb. Middelharnis 27jul1860, tr. Middelharnis 9aug1887 met *Philip de Koning*, geb. Hulst 16feb1859 als z.v. Salomon de Koning en Sophia Davidson, koopman. Bij dit huwelijk is Henriëtte woonachtig in Terneuzen, daarvoor was ze in 1884 uit Middelharnis vertrokken naar Rotterdam.
8. Elias, geb. Middelharnis 24mrt1862, vertrekt in 1879 naar Den Haag en keert in 1885 terug naar Middelharnis. Uiteindelijk gaat Elias naar Delft en tr. Delft 14dec1890 met *Eva Gazan*, geb. Sommelsdijk 10aug1855 als d.v. Anthonij Gazan en Betje de Leef (zie FAM. GAZAN).
9. Mozes Maurits, geb. Middelharnis 10jan1861, is korte tijd woonachtig te Crefeld, te Gouda en vertrekt in 1882 uiteindelijk naar Arnhem.
10. Margaretha Marianne, geb. Middelharnis 3okt1865, tr. Middelharnis 15mrt1888 met *Eliazar Levie*, geb. Zuidland 13jul1864 als z.v. Pinas Levie en Sophia Olman, onderwijzer. Zij vestigen zich in Rotterdam.
11. Jozef Marcus, geb. Middelharnis 5okt1867, koopman, vertrekt in 1895 naar Rotterdam.
12. Isidor Samuël, geb. Middelharnis 15feb1870, handelsreiziger, tr.(1) Weesp 27okt1897 met *Sara Spanjer*, geb. Nijkerk ca.1865 als d.v. Izaak Philip Spanjer en Gerarda Wertheim. Na hun huwelijk vestigen zij zich in Weesp. Isidor Samuel Hartogs tr.(2) Zwartewaal 16dec1916 met *Reintje Soesman*, geb. Zwartewaal 8feb1885 als d.v. Wolf Soesman en Judik Sterner. *Reintje Soesman* ovl. **Sobibor 14mei1943**.
13. Adelaïde, geb. Middelharnis 27sep1871, ovl. Middelharnis 28jan1876.
Bij het gezin woont van 1855-1894 Juliana de Leeuw, geb. Gouda 26okt1866, onderwijzeres.
David ovl. Zuidland 7mei1895, *Wilhelmina Catz* ovl. Middelharnis 12dec1894. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats van Middelharnis.

Generatie IV (nakomelingen van Jacob)

IVe Jacob (Jacques) Hartogs, koopman en goudsmid, tr.(1) Middelharnis 13mrt1846 met *Grietje Gazan*, geb. Middelharnis 25jan1823 als d.v. Aron Izak Gazan en Belia Hartogs (zie FAM. GAZAN).

Uit dit huwelijk

1. Betje, geb. Middelharnis 24jan1847, winkeljuffrouw, tr.(1) Middelharnis 26mrt1873 met *David van Buren*, geb. Goedereede 12aug1842 als z.v. Jacob van Buren en Eva Bouwman, koopman. *David van Buren* ovl. Goedereede 4jun1873 (zie FAM. VAN BU(U)REN). Na zijn overlijden verhuist Betje enkele keren totdat Betje Hartogs tr.(2) Middelharnis 2dec1875 met *Nathan Rippe*, geb. Hellevoetsluis 20aug1834 als z.v. Joseph Samuel Rippe en Sara Bennis, weduwnaar van Saartje du Mosch, koopman. Ze gaan dan in Brielle wonen. *Nathan Rippe* ovl. Brielle 5jan1889.

Grietje Gazan ovl. Middelharnis 7feb1847.

Jacob (Jacques) Hartogs tr.(2) Tilburg 24mrt1848 met *Marianne Catz*, geb. Besooijen 10jan1824 als d.v. Mozes Salomon Catz en Rosetta Sara van Son.

Uit dit huwelijk:

2. Mozes (Maurits), geb. Middelharnis 23dec1848, bediende, vertrekt in 1864 voor een jaar naar Gent en gaat in 1867 naar Kampen, tr. *Edi Hijmans*, ovl. Arnhem 22jul1923.
3. Henriëtte, geb. Middelharnis 21jan1850, tr. Middelharnis 25jun1879 met *Salomon Boers*, geb. Nieuw-Beijerland 18jan1848 als z.v. Simon Boers en Sara Philip Hartog, huidenhandelaar. Zij vestigen zich in Oud-Beijerland. *Salomon Boers* is daar voorzitter van de Joodse Gemeente. Hij ovl. Oud-Beijerland 13dec1920. Henriëtte ovl. Oud-Beijerland 10jun1925. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats in Oud-Beijerland.
4. Samuel, geb. Middelharnis 14okt1852, vertrekt in 1874 naar Amsterdam, tr. Heesch 30apr1877 *Diena van Zwanenberg*, geb. Heesch als d.v. Levie van Zwanenberg en Eva Koopman. *Diena van Zwanenberg* ovl. Oss 21jul1910.
5. David, geb. Middelharnis 22apr1857, volgt Vb.

Jacob ovl. Middelharnis 18jul1892, *Marianne Catz* ovl. Oss 1jan1896. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

Vb David Hartogs, goudsmid, tr. Klaaswaal 22mrt1893 met *Antoinette Roosje Hijmans*, geb. Klaaswaal 19feb1866 als d.v. Jacob Hijmans en Heije de Vries.

Uit dit huwelijk:

1. Jacques Ernest, geb. Middelharnis 17okt1895, arts, vertrekt in 1909 naar Rotterdam, tr. Middelharnis 24okt1923 met *Celine Henriëtte Haagens*, geb. Middelharnis 26mrt1897 als d.v. Benjamin Haagens en Clara Drielsma. Zij vertrekken naar Ede.

Vanaf 1919 woont *Louis Hijmans*, geb. Klaaswaal 23mrt1875, manufacturier, bij het gezin. Louis is een broer van Antoinette. *Louis Hijmans* ovl. Middelharnis 10aug1924. Van hem staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

David ovl. Middelharnis 6mrt1941, *Antoinette Roosje Hijmans* ovl. Utrecht 24jun1926. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

Generatie IV (*nakomelingen van Mozes Elias*)

IVg Mozes Elias Hartogs, koopman en winkelier, tr. Tiel 17jun1853 met *Sophia van Laar*, geb. Utrecht 18mrt1827 als d.v. Wolff Mozes van Laar en Judic Wolff Zeckendorf.

Uit dit huwelijk:

1. Elias, geb. Sommelsdijk 18feb1855, vertrekt in 1872 naar Leiden, heeft daarvoor twee jaar in Bolsward gewoond.

2. Jacob, geb. Middelharnis 5apr1857, koopman, vertrekt in 1872 naar Rotterdam, tr. Groningen 29feb1888 met *Sophie Goldschmidt*, geb. Wenen 8jan1861 als d.v. Heinrich L. Goldschmidt en Rebekka Simon.

3. David, geb. Middelharnis 4sep1859, tr. Oss 15sep1886 met *Henriëtte van den Berg*, geb. Oss 7okt1864 als d.v. Isaac van den Berg en Elise Nathan. David ovl. Bad Nauheim 30jun1912.

4. Willem, geb. Middelharnis 28sep1861 tr. Amsterdam 9jul1908 met *Rosetta Wolf*, geb. Amsterdam ca.1865 als d.v. Hertog Wolf en Elisabeth van Laar.

5. Jetje, geb. Hellevoetsluis 14mt1863, tr. Rotterdam 28jun1894 met Mozes van Dantzig, geb. Gouda ca. 1854 als z.v. Andries van Dantzig en Sophia Ligtenstein.

6. Betje, geb. Middelharnis 8nov1864, ovl. Middelharnis 21jan1865.

7. Margaretha, geb. Middelharnis 7sep1869, ovl. Middelharnis 22sep1869.

Horlogemaker Nathaniël Meijer Rodding, geb. Utrecht, komt met het gezin in 1864 uit Hellevoetsluis naar Middelharnis om bij hen in te wonen. Hij is geen directe familie. Het gezin vertrekt in 1872 naar Rotterdam. Mozes Elias ovl. Rotterdam 31okt1901, *Sophia van Laar* ovl. Rotterdam 27feb1912.

FAMILIE HILFMAN (*Middelharnis*)

De familie Hilfman behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, hooguit één generatie. Er zijn geen kinderen hier geboren. Het is vanwege hun korte verblijf niet interessant de familie verder uit te zoeken.

Generatie I

I Eisor Frestel Monassovitsch Hilfman, geb. Mariempol (Rusland) 13jan1848 als z.v. Monassa Eizordevitch en Frum Freitolowna, onderwijzer, tr. Aalten 4apr1872 met Geertruida Breslour (Breslauer), geb. Bredevoort 15dec1851 als d.v. Pinkus Breslour en Schöene Leyser van Gelder.

Uit dit huwelijk:

1. Frederika, geb. Aalten 17aug1873.
2. Pinkus, geb. Aalten 23jan1876.
3. Jeanette, geb. Hardenberg 21okt1883, tr. Amsterdam 11aug1910 met Isaac Cohen, geb. Amsterdam ca.1887 als z.v. Henoch Cohen en Dina Croese.

Dit gezin komt in 1883 uit Hardenberg in Middelharnis wonen, in 1886 vertrekken ze naar Vianen.

FAMILIE DE JONGE (*Middelharnis*)

De familie De Jonge behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, hooguit één generatie. Er is slecht één kind hier geboren. Het is vanwege hun korte verblijf niet interessant de familie verder uit te zoeken.

Generatie I

I Bernard de Jonge, onderwijzer, geb. Emmen 14jan1860 als z.v. Jacob de Jonge en Leentje Wolf, tr. Sappemeer 16mrt1887 met *Henriëtte Levij*, geb. Hoogezand 27okt1858 als d.v. Abraham Levij en Fokje Content.

Uit dit huwelijk:

1. Helene, geb. Ten Boer 14apr1888.
2. Fokeline Eveline, geb. Ten Boer 11jan1890.
3. Jakob, geb. Middelharnis 22dec1895.

Het gezin komt in 1893 uit Ten Boer naar Middelharnis en vertrekt in 1897 naar Koogh aan de Zaan

FAMILIE KLEIN (*Middelharnis*)

De familie Klein behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, hooguit één generatie. Er zijn geen kinderen hier geboren. Het is vanwege hun korte verblijf niet interessant de familie verder uit te zoeken.

Generatie I

- I Meijer Joseph Klein, geb. Amersfoort 22jan1844 als z.v. Joseph Abraham Klein en Jutje Visser, godsdienstonderwijzer, tr. IJsselstein 12dec1877 met *Johanna Vroman*, geb. IJsselstein 12dec1847 als d.v. Samuel Salomon Vroman en Saartje Jacobs Cats, modiste (zie FAM. BOUWMAN). Meijer komt in 1876 uit Venlo naar Middelharnis en Johanna een jaar later uit IJsselstein, ze vertrekken samen in 1878 naar IJsselstein, daarna naar Steenwijk en vervolgens Hoorn.

FAMILIES LEERS EN POTSDAMMER (*Middelharnis*)

De families Leers en Potsdammer behoren tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, hooguit één generatie. Er zijn geen kinderen hier geboren. Het is vanwege hun korte verblijf niet interessant de familie verder uit te zoeken.

Generatie I

- I Isaac Victor Leers, geb. Aurich 4aug1808, tr. met *Rozetta (Rosette) van Dijk*, geb. Wenen 28okt1810. Beiden vertrekken in 1862 uit Middelharnis naar Oud-Beijerland. Isaac Victor Leers ovl. Oud-Beijerland 15jun1873.
Inwonend *Victor Ephraïm Potsdammer*, geb. Coevorden 15dec1846 als z.v. Ephraïm Potsdammer en Carolina Leers. Hij is een neef van Isaac Victor Leers en vertrekt in 1862 naar Amsterdam.

FAMILIE DE LEEUW (*Oude-Tonge*)

De familie De Leeuw behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, hooguit één generatie. Er is in Oude-Tonge een aantal kinderen geboren. In het derde kwart van de 19e eeuw vertrekken zij, zoals zoveel bewoners in die tijd van het eiland. Het is vanwege hun korte verblijf niet interessant de familie verder uit te zoeken.

Generatie I

I Mozes de Leeuw, slager, geb. Hoorn 12jul1813 als z.v. Salomon de Leeuw en Make Salomons, tr.(1) Hontenisse 12feb1841 met *Elizabeth Houthakker*, geb. Alkmaar of Utrecht ca.1808 als d.v. Joseph Mozes en Hanna Goldsmit.

Uit dit huwelijk:

1. Salomon, geb. Hontenisse 6mrt1840, volgt IIa.

Zij vestigen zich aan de Voorstraat in Oude-Tonge. *Elizabeth Houthakker*, ovl. Oude-Tonge 12aug1855.

Mozes tr.(2) Rotterdam 28nov1855 met *Sara Cohen*, geb. Rotterdam 7jan1830 als d.v. Levie Eliazar Cohen en Sophia Pieters.

Uit dit huwelijk:

2. Levi Mozes, geb. Oude-Tonge 23okt1856, ovl. Oude-Tonge 26mei1860.

3. Jozef Mozes, geb. Oude-Tonge 14sep1858, tr. Rotterdam 16jul1884 met *Elizabeth Dasberg*, d.v. Salomon Dasberg en Geertruy de Vries.

4. Marianne, geb. Oude-Tonge 24okt1860, ovl. Oude-Tonge 4sep1861.

5. Levi, geb. Oude-Tonge 3nov1861.

6. Hartog Mozes, geb. Oude-Tonge 24dec1862, ovl. Oude-Tonge 10jun1863.

7. Sophia, geb. Oude-Tonge 7sep1867, ovl. Oude-Tonge 5okt1867.

Het gezin vertrekt met uitzondering van Salomon omstreeks 1870 naar Rotterdam. Mozes de Leeuw ovl. Rotterdam 10jan1891.

Generatie II

IIa Salomon de Leeuw, koopman/slager, tr.(1) Oude-Tonge 3dec1869 met *Jetje Barnstein*, geb. Hoorn 7aug1837 als d.v. Abraham Barnstein en Judith Klein. Bij haar huwelijk woont Jetje in Oude-Tonge, ovl. Rotterdam op 2dec1870. In 1873 keert Salomon vanuit Rotterdam terug naar Oude-Tonge, inmiddels met zijn tweede vrouw, *Jetje de Kromme*, geb. Steenwijkerwold 21okt1847 als d.v. Meijer de Kromme en Roosje Dandrop. Enkele maanden later vertrekken zij weer naar Rotterdam.

Uit dit huwelijk:

1. Roosje, geb. Rotterdam 24apr1872.

2. Mozes Salomon, geb. Rotterdam 16aug1874, ovl. Rotterdam 29nov1875.

3. Meijer, geb. Rotterdam 23aug1876.

4. Mozes, geb. Rotterdam 21jan1879, ovl. Rotterdam 5mrt1879.

5. Jacob, geb. Rotterdam 6apr1880, ovl. Rotterdam 30okt1880.

6. Betje Saartje, geb. Rotterdam 2jun1882, ovl. **Auschwitz 21jan1943**.

7. Mozes, geb. Rotterdam 6jan1885.

8. Jacob, geb. Rotterdam 13mrt1887, tr. *Saartje Barzilay*, geb. Amsterdam 6sep1884, Jacob ovl. **Auschwitz 28feb1943**, *Saartje Barzilay* ovl. **Auschwitz 17sep1942**.

9. Louis, geb. Rotterdam 1sep1889, tr. Rotterdam 8mrt1911 met *Rachael Ensel*, geb. Rotterdam 4apr1887 als d.v. Samuel Ensel en Saartje Eliazar.

Uit dit huwelijk:

1. Salomon, geb. Rotterdam 6aug1913, ovl. **Birkenau sep1942**.

2. Saartje, geb. Rotterdam 29aug1914, ovl. **Auschwitz 3aug1942**.

3. Jetje, geb. Rotterdam 9jan1918, ovl. **Birkenau sep1942**.

4. Sonja, geb. Rotterdam 13okt1935, ovl. **Sobibor 23apr1943**.

Louis ovl. **Sobibor 23apr1943**, *Rachael Ensel* ovl. **Sobibor 23apr1943**.

Salomon de Leeuw ovl. Rotterdam 21nov1913, *Jetje de Kromme* ovl. Rotterdam 1feb1907.

FAMILIE VAN LEEUWEN (Middelharnis, Sommelsdijk)

De familie Van Leeuwen heeft slechts korte tijd op het eiland gewoond. Ze komen begin van de 19^e eeuw uit Rotterdam op Goeree-Overflakkee terecht en reeds halverwege de 19^e eeuw vertrekken ze weer naar Rotterdam. De familie Van Leeuwen is dan door huwelijken inmiddels wel al gelieerd aan de families Haagens en Schooning. Er heeft in de 19^e eeuw nog korte tijd het gezin van Ephraïm van Leeuwen gewoond. Zij waren niet aan elkaar verwant.

Generatie I

- I Benjamin van Leeuwen, geb. Rotterdam ca.1787, koopman, tr. *Antje Hartog Cohen*, geb. Rotterdam ca.1791.
Uit dit huwelijk:
1. Levi, geb. Middelharnis 13jul1812, volgt Iia.
 2. Alexander, geb. Middelharnis 27dec1814, volgt Iib.
 3. Sara (Saartje), geb. Sommelsdijk 18mei1818, ovl. Sommelsdijk 20feb1865 (ongehuwd).
 4. Jacob, geb. 14feb1821, ovl. Sommelsdijk 14feb1821.
 5. Mozes, geb. Sommelsdijk 23jan1822, tr. Rotterdam 17jun1846 met *Rachel Stokvis*, geb. Rotterdam ca.1817 als d.v. Samuel Levy Stokvis en Aaltje Levy de Sterke.
 6. Izak Benjamin, geb. Sommelsdijk 29mrt1824, volgt Iif.
 7. Aron Benjamin, geb. Sommelsdijk 23jul1826, ovl. Sommelsdijk 19aug1826.
 8. Arjaantje, geb. Sommelsdijk 24jun1828, tr. *Eliazar Haagens*, geb. Sommelsdijk 10jul1851 als z.v. Ephraïm Haagens en Kaatje van Os (zie FAM. HAAGENS), ovl. Amsterdam 22aug1874.
 9. Mietje, geb. Sommelsdijk 21apr1831, tr. Sommelsdijk 20okt1854 met *Nathan Joseph Droomer*, geb. Amsterdam 22mrt1832 als z.v. Joseph Nathan Droomer en Schoontje Kram (zie FAM. DROOMER), ovl. Rotterdam 9jan1900.
 10. Hartog Benjamin, geb. Sommelsdijk 22mei1833, ovl. Sommelsdijk 17feb1834.
 11. Aaron Benjamin, geb. 30jan1837, ovl. Sommelsdijk 7jan1838.
Benjamin van Leeuwen ovl. Sommelsdijk 8mrt1862, *Antje Hartog Cohen* ovl. Sommelsdijk 29dec1858.

Generatie II

- Iia Levi van Leeuwen, koopman, tr. Sommelsdijk 11nov1838 met *Maria Hartveld*, geb. Rotterdam 16mei1813 als d.v. Gompel Samuel Hartveld en Rozetta van Hengelem.
Uit dit huwelijk:
1. Benjamin, geb. Sommelsdijk 17mei1840, tr. Rotterdam 6jun1866 met *Mietje van Vliet*, geb. Rotterdam ca.1842 als d.v. Salomon van Vliet en Franika Raske. *Mietje van Vliet* ovl. Rotterdam 20apr1917.
Kort na de geboorte van het eerste kind vertrekt het jonge gezin naar Rotterdam, waar meerdere kinderen worden geboren. Zoon Lion, geb. Rotterdam 8jun1849, tr. Dirksland 1nov1872 met *Kato Haagens*, geb. Dirksland 28jan1852 als d.v. Eliazar Haagens en Jaantje van Leeuwen (zie FAM. HAAGENS).
Levi ovl. Rotterdam 3jun1888, *Maria Hartveld* ovl. Rotterdam 17okt1888.
- Iib Alexander van Leeuwen, koopman, tr. Middelharnis 28jun1838 met *Mietje Schooning*, geb. Appingendam 3jul1815 als d.v. Abraham Mozes Schooning en Rebecca Mozes Levi (zie FAM. SCHOONING).
Uit dit huwelijk:
1. Abram, geb. Middelharnis 4apr1840, koopman, tr. Tiel 10sep1869 met *Judith Polak*, geb. Tiel ca.1842 als d.v. Abraham Joseph Polak en Roosje Hes. Abram ovl. Rotterdam 26apr1914.
Kort na de geboorte van het eerste kind vertrekt het jonge gezin naar Oss, waar meerdere kinderen worden geboren. Alexander ovl. Tiel 20jan1880, *Mietje Schooning* ovl. Tiel 4jul1861.

IIf Izak Benjamin van Leeuwen, koopman, tr. Rotterdam 2feb1853 *Rosetta Vroman*, geb. Rotterdam 18okt1826 als d.v. Jacob Samuel Vroman en Judik van Handelen.

Uit dit huwelijk:

1. Antje, geb. Rotterdam 7jul1853, ovl. Apeldoorn 1nov1918 (ongehuwd).
2. Cornelia, geb. Sommelsdijk 22jun1855, ovl. Sommelsdijk 2aug1857.
3. Sara, geb. Sommelsdijk 1dec1856, ovl. Oud-Beijerland 2jul1935 (ongehuwd). Van haar staat een grafsteen op de begraafplaats van Oud-Beijerland.
4. Jetje, geb. Middelharnis 22jan1862.

Gezin vertrekt in 1865 naar Oud-Beijerland. Izak Benjamin is daar zowel koopman als rabbijn. Hij ovl. Oud-Beijerland 13jul1905, *Rosetta Vroman* ovl. Oud-Beijerland 7sep1904. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats van Oud-Beijerland.

Generatie I

I Ephraïm van Leeuwen, geb. Naaldwijk (besneden 17jul1796) als z.v. Alexander Hartog van Leeuwen en Leentje de Jong, koopman, tr. Middelharnis 18aug1820 *Vrouwtje Eliazar (Kaatje) van Collem*, d.v. Salomon Eliazar van Collem en Judik Elias.

Op 23sep1819 wordt in Dirksland een voorkind geboren: *Alexander van Collem*.

Uit dit huwelijk volgen nog:

1. Salomon, geb. Middelharnis 15apr1821, ovl. Sommelsdijk 18okt1822.
2. Hartog Ephraïm, geb. Middelharnis 7okt1823.

Het jonge gezin zal kort daarop het eiland hebben verlaten.

FAMILIE LEUW (*Sommelsdijk*)

De familie Leuw behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, hooguit één generatie. Er zijn in Sommelsdijk enkele kinderen geboren, maar het is vanwege hun korte verblijf niet interessant de familie verder uit te zoeken.

Generatie I

- I. Isaïc Leuw, geb. Amsterdam 19feb1885, vleeshouwer, tr. met *Clasina Wilhelmina Horneman*, geb. Boskoop 15dec1880.

Uit dit huwelijk:

1. Emanuël Louis, geb. Sommelsdijk 29nov1914.
2. Sara, geb. Sommelsdijk 30mrt1917.
3. Louis, geb. Sommelsdijk 27apr1920, ovl. **Auschwitz 19okt1942** (ongehuwd).
4. Rebecca, geb. Werkendam 1dec1924, ovl. **Auschwitz 5nov1943** (ongehuwd).

Isaïc Leuw komt in 1906 als slagersknecht bij Mozes de Haas te Sommelsdijk wonen; hij is dan afkomstig uit Zwolle. Hij neemt de winkel/slagerij van M. de Haas aan de St. Joris Doelstraat over. In 1908 komt *Elias Philip Horneman*, geb. Woerden 11nov1879, ook als slagersknecht bij Mozes de Haas werken.

In 1913 komt *Clasina Wilhelmina Horneman* - na haar huwelijk - in Sommelsdijk wonen. In 1920 vertrekt het gezin naar Werkendam. Bij het uitbreken van de oorlog woonachtig in Rotterdam. Isaïc ovl. **Auschwitz 19okt1942**, *Clasina Wilhelmina Horneman* ovl. **Auschwitz 15nov1943**. Twee kinderen die nog thuis woonden hebben de oorlog overleefd.

FAMILIE LION (*Oude-Tonge*)

De familie Lion behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, hooguit één generatie. Er zijn hier geen kinderen geboren. Het is vanwege hun korte verblijf niet interessant de familie verder uit te zoeken.

Generatie I

I Koosma Lion, geb. Nieuw Vossemeer 2jun1808, koopman, tr. Oud-Beijerland 3jul1834 met *Antje Pinkhof*, geb. Oud-Beijerland 20aug1811 als d.v. Salomon Pinkhof en Aaltje Barach.

Uit dit huwelijk:

1. Hester, geb. Steenbergen 22nov1834.
2. Salomon, geb. Steenbergen 21feb1839.
3. Andries, geb. Steenbergen 11mei1840.
4. Marianna, geb. Bergen op Zoom 24feb1842.

Het gezin heeft maar korte tijd in Oude-Tonge gewoond, want reeds in 1847 vertrekken zij naar Oud-Beijerland.

FAMILIE MESRITZ (*Oude-Tonge, Middelharnis*)

De familie Mesritz behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, hooguit één generatie. Ze zijn door huwelijk gelieerd aan de familie De Winter. Het gehele gezin van Israël Mesritz komt om in de oorlog.

Generatie I

I Izaäk Mesritz, geb. Schiedam 16okt1886 als z.v. Elias Mesritz en Hanna de Beer, reiziger, tr. Oude-Tonge 17feb1909 met *Grietje Sara de Winter* als d.v. Israël de Winter en Eva Frenkel, geb. Oude-Tonge 11feb1884 (zie FAM. DE WINTER).

Uit dit huwelijk:

1. Hanna Eva, geb. Oude-Tonge 5nov1912, dienstbode, vertrekt in 1930 naar Utrecht en later naar Den Haag, ovl. **Auschwitz 30sep1942** (ongehuwd).

2. Israël (Ies), geb. Oude-Tonge 6jul1916, vertrekt in 1936 naar Den Haag, tr. *Louise Roosje (Wies) van Leeuwen*, geb. Monster als d.v. Mozes van Leeuwen en Eva van Dijk. Huwelijksdatum heb ik niet gevonden, maar ze zijn in ieder geval op 15feb1942 verloofd. Israël ovl. **Auschwitz 30sep1942**. *Louise Roosje van Leeuwen* ovl. **Auschwitz 30sep1942**.

3. Eva, geb. Oude-Tonge 17jan1919, telefoniste, ovl. **Auschwitz 30sep1942** (ongehuwd).

4. Elias, geb. Oude-Tonge 12apr1920, ovl. **Auschwitz 30sep1942** (ongehuwd).

5. Leon, geb. Oude-Tonge 27nov1924, ovl. **Auschwitz 30sep1942** (ongehuwd).

Het gezin komt in 1926 in Middelharnis wonen. Izaäk ovl. **Auschwitz 22okt1942**, *Grietje Sara de Winter* ovl. **Auschwitz 13nov1942**.

FAMILIE VAN OS (*Oude-Tonge*)

De familie Van Os behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, hooguit één generatie. Er zijn hier wel kinderen geboren, waarvan de meesten echter op jonge leeftijd zijn overleden.. Het is vanwege hun korte verblijf niet interessant de familie verder uit te zoeken.

Generatie I

I Levi van Os, geb. Numansdorp 2feb1798 als z.v. Simon Levi van Os en Sara de Vries, slager/vleeshouwer, tr. Dirksland 26dec1834 met *Barendina (Betje) van Engel*, geb. Rotterdam 12jul1806 als d.v. David van Engel en Antje de Graaf.

Uit dit huwelijk:

1. Engeltje, geb. Oude-Tonge 16jul1835, ovl. Ooltgensplaat 13okt1837.
2. Sara, geb. Oude-Tonge 5okt1839, tr. *Alexander van Leeuwen*, geb. Oosthuizen 16mrt1841 als z.v. Abraham van Leeuwen en Kaatje Mendel. Sara ovl. Naaldwijk 5sep1906, *Alexander van Leeuwen* ovl. Naaldwijk 21okt1910.
3. Antje, geb. Oude-Tonge 5feb1841, ovl. Oude-Tonge 5sep1841.
4. David, geb. Oude-Tonge 5feb1841, ovl. Oude-Tonge 4sep1841.
5. Samuel, geb. Oude-Tonge 27jun1842, ovl. Oude-Tonge 24okt1842.
6. David, geb. Oude-Tonge 3okt1843, ovl. Oude-Tonge 7mrt1844.

Levi van Os woont omstreeks 1821 aan de Voorstraat van Oude-Tonge. Hij ovl. Oude-Tonge 6mrt1844 een dag voor het overlijden van zijn jongste kind. Zijn vader, Simon Levi van Os, ovl. Nieuwe-Tonge 30sep1831.

FAMILIE VAN OSS (*Oude-Tonge*)

De familie Van Oss behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, hooguit één generatie. Er is hier een geboren, die is getrouwd met een lid uit de familie Gazan. Het is vanwege hun korte verblijf niet interessant de familie verder uit te zoeken.

Generatie I

I Nicolaas van Os, geb. Nijmegen 15sep1789, koopman, tr. *Heintje Wijnbergen*, geb. Leiden ca.1800 als d.v. Levie Wijnbergen en Cornelia Lorie.

Uit dit huwelijk:

1. Frederica, geb. Gennip 16jun1842, tr. Sommelsdijk 13aug1873 met *Izak Gazan* als z.v. Anthonij Gazan en Betje de Leef (zie FAM. GAZAN), ovl. Rotterdam 29aug1910. Nicolaas ovl. Oude-Tonge 28apr1868, *Heintje Wijnbergen* ovl. Oude-Tonge 8jun1849.

FAMILIE PHILIP (*Middelharnis*)

Van de familie Philip zijn twee takken, beiden afkomstig uit de Hoeksche Waard. De een vestigt zich in Middelharnis, de ander in Oude-Tonge. De familie behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven. Het is vanwege hun korte verblijf niet interessant de familie verder uit te zoeken. In het laatste kwart van de 19^e eeuw vertrekken zij, zoals zoveel bewoners in die tijd van het eiland.

Generatie I

- I Hartog Jonas Philip, geb. Goudswaard 2mei1831 als z.v. Jonas Philip en Mietje Izak, koopman/slager, tr. Utrecht 29mei1861 *Sara van Laar*, geb. Utrecht 5mrt1838 als d.v. Wolff Mozes van Laar en Judic Wolff Zeckendorf (zie FAM. HARTOGS).
Uit dit huwelijk:
1. Jonas, geb. Oude-Tonge 13apr1862, tr. Rotterdam 28jan1920 met *Roosje van Messel*, geb. Harlingen 30aug1871 als d.v. Salomon van Messel en Berendina Blok. In de oorlog wonen ze in Scheveningen. Jonas ovl. **Auschwitz 1feb1943**, *Roosje van Messel* ovl. **Auschwitz 1feb1943**.
 2. Jetje, geb. Middelharnis 26jul1864, is in de oorlog pensioenhouster in Amsterdam en woont daar samen met haar zus Wilhelmina Debora, ovl. **Sobibor 5mrt1943** (ongehuwd).
 3. Mietje, geb. Middelharnis 30dec1866, tr. Hyman Prins, ovl. **Auschwitz 15okt1942**.
 4. Willem, geb. Middelharnis 3jan1869, tr. Rotterdam 11dec1895 met *Eva Debora van Dijk*, geb. Rotterdam 1882 als d.v. Levie van Dijk en Emalia van Blijdenstein.
 5. Wilhelmina Debora, Middelharnis 13mrt1871, zie bij Jetje, ovl. **Sobibor 5mrt1943** (ongehuwd).
 6. Hester, geb. Middelharnis 30mrt1873, ovl. Middelharnis 6jul1873.
 7. Susanna, geb. Middelharnis 23dec1874, tr. Amsterdam 28jun1905 met *Jacob Keesje* als z.v. Isaak Keesje en Gesina Engelder, wonen in de oorlogsjaren in Dordrecht, ovl. **Auschwitz 19dec1943**.
 8. Markus, geb. Middelharnis 11apr1877, magazijnbediende, tr. Amsterdam 5jun1901 met *Rosalie Jacobs* als d.v. Simon Jacobs en Klaartje van Duijn.
 9. Izaak, geb. Rotterdam 7dec1881.
- Het gezin vertrekt in 1880 naar Rotterdam. Hartog Jonas ovl. Rotterdam 30sep1889.

FAMILIE PHILIP (*Oude-Tonge*)

Van de familie Philip zijn twee takken, beiden afkomstig uit de Hoeksche Waard. Een vestigt zich in Middelharnis, de ander in Oude-Tonge. De familie behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven. Het is vanwege hun korte verblijf niet interessant de familie verder uit te zoeken. In het laatste kwart van de 19^e eeuw vertrekken zij, zoals zoveel bewoners in die tijd van het eiland.

Generatie I

I Izak Hartog Philip, geb. Korendijk 28jan1822, slager en veehandelaar, tr. met *Wilhelmina Horneman*, geb. Boscoop 16okt1821 als d.v. Levij Philip Horneman en Sara van Gelderen. Zij vestigen zich in Oude-Tonge.

Uit dit huwelijk:

1. Sophia Hartog, geb. Oude-Tonge 25jan1850, tr. Oude-Tonge 11mrt1870 met *Simon Lion*, geb. Steenberg 2nov1837 als z.v. Koosma Lion en Antje Pinkhof, vleeshouwer (zie FAM. LION). Zij gaan na het huwelijk in Steenberg wonen.
2. Saartje Hartog, geb. Oude-Tonge 3feb1851, tr. Oude-Tonge 13jul1877 met *Mozes Rood*, geb. Delfzijl 2jun1852 als z.v. Levy Mozes Rood en Betje Poortje, koopman (zie FAM. ROOD), ovl. Middelharnis 20dec1933.
3. Hester Hartog, geb. Oude-Tonge 14feb1853, vertrekt in 1871 naar Barendrecht.
4. Jonas, geb. Oude-Tonge 14mei1855, tr. Naaldwijk 17sep1886 met *Leentje de Jong*, geb. Naaldwijk ca.1850 als d.v. Izak de Jong en Annetta Hijmans van der Stam. Zij vertrekken naar Rotterdam.
5. Rosetta, geb. Oude-Tonge 26dec1856, vertrekt in 1891 met vader en zus Johanna naar Rotterdam.
6. Eva, geb. Oude-Tonge 7apr1859, tr. Oude-Tonge 27aug1884 met *Wolf Soesman*, geb. Zwartewaal 29nov1854 als z.v. Mozes Soesman en Eva Philippus, vleeshouwer. Zij vertrekken naar Den Briel. *Wolf Soesman* ovl. Rotterdam 27aug1914, *Eva* ovl. Rotterdam 17mrt1925.
7. Johanna, geb. Oude-Tonge 10jul1861, vertrekt in 1891 met vader en zus Rosetta naar Rotterdam, tr. Rotterdam 31mrt1897 met *Levie Soesman*, geb. Zwartewaal ca.1860 als z.v. Mozes Soesman en Eva Philippus, ovl. Rotterdam 9jan1898.
8. Lewie, geb. Oude-Tonge 1jul1865, tr.(1) Rotterdam 3mei1893 met *Cornelia de Vries*, geb. Vianen ca.1864 als d.v. Arend Levie de Vries en Saartje Bouwman. Zij gaan in Rotterdam wonen. Lewie Philip tr.(2) Amsterdam 14nov1912 als weduwnaar met *Roosje Marianna Hijmans*, geb. Numansdorp ca.1868 als d.v. Mozes Hijmans en Henriette van Houten. *Lewie* ovl. Rotterdam 8mei1916.

Wilhelmina Horneman ovl. Oude-Tonge 30jun1883. *Izak Hartog* vertrekt in 1891 met twee dochters naar Rotterdam, ovl. Rotterdam 11jul1895.

FAMILIE POLAK (Middelharnis)

De familie Polak kan gerekend worden tot een van de kernfamilies van het eiland. Ze zijn door huwelijken gelieerd aan diverse andere families, namelijk Hartogs, De Winter, Bouwman en Gazan. Het zijn vooral kooplieden en handelaars. Veel nakomelingen hebben de oorlog niet overleefd.

Generatie I

I Benjamin Simon (Simon) Polak, geb. Amsterdam ca.1766, tr. met *Elizabeth (Betje ook wel Rachel)Hartogs*, geb. Amsterdam ca.1781 als d.v. David Hartogs en Grietje Davids (zie FAM. HARTOGS).

Uit dit huwelijk:

1. Jacob Benjamin, geb. Dordrecht 6sep1809 (besneden Dordrecht 20sep1809), kramer, tr. Middelharnis 15nov1835 met *Hendrika IJesermans*, geb. Kampen ca.1794 als d.v. Maghiel IJesermans en Aaltje Kranenberg, ovl. Middelharnis 28jun1849.
 2. Barend, geb. Middelharnis 1811, ovl. Middelharnis 7okt1812.
 3. Saartje, geb. Middelharnis 1jan1813, ovl. Middelharnis 21sep1814.
 4. Jetje, geb. Middelharnis 11feb1815, dienstbode, ovl. Middelharnis 13mei1852 (ongehuwd).
 5. David Simons, geb. Middelharnis 22okt1816, ovl. Middelharnis 11feb1817.
 6. Parel, geb. Middelharnis 7dec1817, ovl. Middelharnis 24dec1817.
 7. Eva, geb. Middelharnis 3jan1819.
 8. Sander Simon (Alexander), geb. Middelharnis 11dec1819, ovl. Middelharnis 14feb1820.
 9. Saartje, geb. Sommelsdijk 20feb1821 [ovl. Sommelsdijk 7aug1822?], volgt Ii.
 10. Mozes, geb. Middelharnis 5apr1823, volgt IIj.
 11. Salomon Simon, geb. Middelharnis 3apr1824, ovl. Middelharnis 2aug1824.
 12. Saartje, geb. Middelharnis 6dec1826, ovl. Middelharnis 31jan1827.
- Benjamin Simon ovl. Middelharnis 24jul1850, *Elizabeth Hartogs* ovl. Middelharnis 30mrt1865.

Generatie II

Ii Saartje (ook wel Grietje) Polak, inlands kraamster, krijgt het volgende kind:

1. Mozes Levi Polak, geb. Sommelsdijk 30nov1841, volgt IIIa.
- Saartje Polak tr. Middelharnis 29jul1853 met *Levie Israël de Winter*, geb. Oude-Tonge 16apr1829 als z.v. Israël de Winter en Antje van Os (zie FAM. DE WINTER).
Saartje ovl. Middelharnis 20dec1857.

Iij Mozes Polak, koopman en lorreninkoper, tr. Brielle 1apr1846 met *Betje (Debora) Gazan*, geb. Brielle 28jan1824 als d.v. Simon Gazan en Hanna Cohen.

Uit dit huwelijk:

1. Jacob Mozes, geb. Middelharnis 11jun1850, volgt IIIa.
2. Jetje, geb. Middelharnis 6okt1852 woont een tijdje in Vlissingen en gaat daarna in Middelharnis aan de Eendrachtstraat wonen, ovl. **Sobibor 13mrt1943** (ongehuwd).
3. Simon Mozes, geb. Middelharnis 8dec1855, koopman, tr. Vlissingen 27nov1878 met *Hendrika de Beer*, geb. Vlissingen 18mei1848 als d.v. Marcus Hartog de Beer en Rachel Heijman Levie Heilbron. Hendrika ovl. Vlissingen 7okt1923, Simon Mozes ovl. Vlissingen 4sep1933.
4. Benjamin Mozes, geb. Middelharnis 19nov1858, ovl. Middelharnis 29feb1860.
5. Antje, geb. Middelharnis 16jan1860, ovl. Middelharnis 13mei1884.
6. Grietje, geb. Middelharnis 24jan1863, ovl. Middelharnis 26jul1863.
7. Benjamin, geb. Middelharnis 3aug1864, volgt IIIg.

Mozes ovl. Middelharnis 6mrt1916. *Betje Gazan* ovl. Middelharnis 26mei1896. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

Bij dit gezin woonde een oom, *Levi David Hartogs*, die op 87-jarige leeftijd ovl. Middelharnis 5jan1872. Ook kwam hier in 1899 uit Zutphen wonen *Marcus Ephraïm Lisauer*, geb. Moising 28feb1866. Bij de 8^e Volkstelling is zijn naam doorgehaald.

Generatie III (nakomelingen Saartje)

- IIIa Mozes Levi Polak, tagrijn, tr.(1) Oude-Tonge 29apr1864 met *Jetje (Henriette) Danielson*, geb. Oude-Tonge 24jun1836 als d.v. Samuel Eliasar Danielson en Rebecca Stad (zie FAM. BOUWMAN EN DE WINTER). Zij ovl. Oude-Tonge 6mrt1885.
Mozes Levi Polak tr.(2) Rotterdam 13mei1885 met *Grietje Dormits*, geb. Zutphen 9mei1838 als d.v. Jacob Joseph Dormits en Rosetta Liefman Hertz en weduwe van Mozes Pool. *Grietje Dormits* ovl. Rotterdam 14mrt1887.
Mozes Levi Polak tr.(3) Rotterdam 3feb1892 met *Batje Voorzanger*, geb. Deventer ca. 1844 als d.v. Aron Lazarus Voorzanger en Billeke Simon Kan.
Mozes Levi is woonachtig in Rotterdam, maar ovl. uiteindelijk Middelburg 14ap1909.
-

Generatie III (nakomelingen Mozes)

- IIIa Jacob Mozes Polak, winkelier, tr. Leeuwarden 2nov1878 met *Florettha Broekhuijsen*, geb. Leeuwarden 31jan1845.
Uit dit huwelijk:
1. Debora, geb. Middelharnis 26feb1880, tr. Steenberg 1jun1900 met *Marcus Joseph Walg*, geb. Steenberg 16feb1871 als z.v. Jacob Benjamin Walg en Roosje Nathan. Zij wonen in Bergen op Zoom.
 2. Abraham Mozes (Bram), geboren Middelharnis 27mrt1882, koopman, ovl. **Birkenau 25jan1943** (ongetrouwd).
 3. Antje, geb. Middelharnis 3aug1884, tr. Middelharnis 27nov1918 met *Hartog Gazan*, geb. Sommelsdijk 15jun1890 als z.v. Salomon Gazan en Sebilla Levi, vleeshouwer (zie FAM. GAZAN). Antje ovl. **Auschwitz 13 nov1942**, *Hartog Gazan* ovl. **Auschwitz 13nov1942**.
 4. Henriette, geb. Middelharnis 27dec1885, tr. Rotterdam 16aug1916 met *Barend Mozes Slagter*, geb. Rotterdam 11aug1884 als z.v. Mozes Barend Slagter en Rosetta Zoest. Zij gaan in Rotterdam wonen. Henriette ovl. **Sobibor 23apr1943**. *Barend Mozes Slagter* ovl. **Sobibor 23apr1943**.
 5. Elizabeth, geb. Middelharnis 26jan1888, winkeljuffrouw, ovl. **Auschwitz 13nov1942** (ongetrouwd).
 6. Mozes (Moos), geb. Middelharnis 5jan1892, koopman, ovl. **Auschwitz 30sep1942** (ongetrouwd).
- Jacob Mozes ovl. Middelharnis 15jan1933, *Florettha Broekhuijsen* ovl. Middelharnis 26jul1939.
Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.
Bij het gezin woont van 1923-1932 *Rosalina Walg*, geb. Bergen op Zoom 23sep1903, winkelierster in hoeden. Zij is waarschijnlijk een zus van schoonzoon Joseph Walg.
- IIIg Benjamin Polak, koopman, tr. Rotterdam 11nov1891 met *Sara Cohen*, geb. Rotterdam 14jul1864 als d.v. Levij Cohen en Reintje Drielsma.
Uit dit huwelijk:
1. Debora, geb. Middelharnis 17okt1892, verkoopster, ovl. **Auschwitz 13nov1942** (ongetrouwd).
 2. Reintje, geb. Middelharnis 1aug1893, ovl. Middelharnis 4okt1893.
 3. Floretta, Polak, geb. Middelharnis 2augustus 1894, dienstbode tr. Middelharnis 22aug1928 met Leonard Marx, geb. Rotterdam 1nov1890 als z.v. Maurits Bernard Marx en Clara Hartogs. Zij gaan in Rotterdam wonen. Floretta ovl. **Sobibor 23apr1943**, *Leonard Marx* ovl. **Sobibor 23apr1943**.
 4. Levij, geb. Middelharnis 2aug1894, volgt IVd.
 5. Cornelia, geb. Middelharnis 14aug1896, ovl. **Auschwitz 30sep1942** (ongetrouwd). Benjamin ovl. Middelharnis 18mrt1937. Van hem staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis. *Sara Cohen* ovl. **Sobibor 13mrt1943**.

- IVd Levij Polak, koopman, tr. Sommelsdijk 9jun1926 met *Margaretha Gazan*, geb. Sommelsdijk

22mei1893 als d.v. Salomon Gazan en Sebilla Levi (zie FAM. GAZAN).

Uit dit huwelijk:

1. Sara, geb. Rotterdam 14mei1930, ovl. Rotterdam 21mei1930.
2. Sebilla Sara, geb. Middelharnis 9mrt1932, ovl. Rotterdam 19mei1933. Van haar staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis, ze staat daar onder de naam Elisabeth Sebilla.
3. Sara Sebilla, geb. Middelharnis 5feb1935, ovl. Middelharnis 11mrt1936. Van haar staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

Levij ovl. **Auschwitz 28feb1943**, *Margaretha Gazan* ovl. **Auschwitz 13nov1942**.

FAMILIE ROOD (*Middelharnis*)

De familie Rood kan gerekend worden tot een van de kernfamilies van het eiland. Ze zijn door huwelijken gelieerd aan de families Haagens en Philip.

Generatie I

- I. Levy Mozes Rood, koopman, onderwijzer, geb. Maarsseveen 9dec1830 als z.v. Mozes Jacob Rood en Naatje van Weezel, tr. Delfzijl 28mei1852 met Betje Poortje, geb. Delfzijl 17sep1831 als d.v. Levi Izaaks Poortje en Heintje Mozes Vos.

Uit dit huwelijk:

1. Mozes, geb. Delfzijl 2jun1852, volgt IIa.
 2. Marcus, geb. Middelharnis 17sep1853, ovl. Middelharnis 16apr1882 (ongetrouwd).
 3. Jozef, geb. Middelharnis 30apr1856, vertrekt in 1871 naar Waalwijk, tr.(1) Gouda 16feb1892 met Henriette van Aalst, Jozef Rood tr.(2) Woensel 14nov1902 met Johanna Hartog.
 4. Willem, geb. Middelharnis 6apr1859, vertrekt in 1871 naar Waalwijk, in 1874 naar Sprang-Capelle, tr. Oud-Beijerland 6jul1886 met Judith Philip. Willem ovl. Nijkerk 26jan1940.
 5. Antje, geb. Middelharnis 20jun1861, vertrekt in 1874 naar Sprang-Capelle, in 1876 met ouders naar Gouda.
 6. Naatje, geb. Middelharnis 10jan1864, ovl. **Monowitz 24sep1942** (ongetrouwd).
 7. Marianne, geb. Middelharnis 23aug1866.
 8. Debora, geb. Middelharnis 10apr1869, ovl. **Sobibor 23apr1943** (ongetrouwd).
 9. Izaäk, geb. Middelharnis 14aug1871.
 10. David, geb. Middelharnis 22okt1875, ovl. Middelharnis 7nov1875.
- Levy Mozes vertrekt in 1876 met echtgenote en vier kinderen naar Gouda.

Generatie II

- IIa Mozes Rood, koopman in hoeden en petten, tr. Oude-Tonge 13jun1877 met Saartje Hartog Philip, geb. Oude-Tonge 3feb1851 als d.v. Izak Hartog Philip en Wilhelmina Horneman (zie FAM. PHILIP).

Uit dit huwelijk:

1. Betje, geb. Middelharnis 19feb1878, ovl. Middelharnis 31aug1878.
2. Izaäk, geb. Middelharnis 9jul1879, volgt IIIb.
3. Louis, geb. Middelharnis 14nov1880, ovl. Middelharnis 16mrt1881.
4. Wilhelmina, geb. Middelharnis 16mrt1882, ovl. Middelharnis 30aug1882.
5. Louis, geb. Middelharnis 16jun1883, veehandelaar, ovl. **Auschwitz 13nov1942** (ongetrouwd).
6. Jozef, geb. Middelharnis 23aug1884, ovl. Middelharnis 3jun1886.
7. Wilhelmina, geb. Middelharnis 5apr1888, heeft resp. korte tijd in Gouda, Hilversum, Middelburg en Leiden gewoond. Zij tr. Middelharnis 9aug1916 met Bernard Haagens, koopman, geb. Sommelsdijk 31mei1887 als z.v. Benjamin Haagens en Clara Drielsma. Na hun huwelijk vestigen zij zich in Dirksland (zie FAM. HAAGENS). Wilhelmina ovl. **Sobibor 11jun1943**, Bernard Haagens ovl. **Sobibor 4jun1943**.
8. Jozef, geb. Middelharnis 11jun1890, vertrokken naar Den Haag; had daar een grossierderij in rijwielartikelen.
9. Betje, winkelierster, geb. Middelharnis 4okt1893, ovl. **Auschwitz 13nov1942** (ongetrouwd).
10. Debora (Deetje), winkelierster, geb. Middelharnis 26mei1895. Zij weet onder te duiken en overleeft de oorlog, ovl. in 1995.

Bij het gezin woont van 1889 uit Schoterland tot in 1894 zijn vertrek naar Woerden Philip Cohen, godsdienstonderwijzer, geb. Zevenaar 23mei1866.

Mozes ovl. Middelharnis 15sep1938, Saartje Hartog Philip ovl. Middelharnis 30dec1933. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

Generatie III

IIIb Izaak Rood, vleeshouwer, tr. Rotterdam 26nov1914 met Betje Sanders, geb. Rotterdam 12jan1891 als d.v. Samuel Sanders en Siphra Pregers.

Uit dit huwelijk:

1. Sara, geb. Middelharnis 1mrt1916.
2. Siphra, geb. Scheveningen 3jan1919.

Het gezin vertrekt in 1921 naar Den Haag.

FAMILIE ROOS (*Middelharnis*)

De familie Roos behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven. Het was een gemengd huwelijk. Ze vóór 1940 vertrokken naar Rotterdam.

Generatie I

I Mozes Roos, geb. Rotterdam 20jun1894 als z.v. Abraham Roos en Mathilda Marx, assistent-apotheker, tr. Rotterdam 7jan1925 met *Sara Klaris* geb. Rotterdam 9mei1905 als d.v. Cornelis Klaris en Wilhelmina Snelleman.

Uit dit huwelijk:

1. Mathilda Wilhelmina, geb. Medan 14nov1926.
2. Robert Rudolf, geb. Medan 2jan1928.
3. Henri, geb. Middelharnis 26aug1929.

Het gezin komt in 1928 in Middelharnis wonen en vertrekt omstreeks 1940 naar Rotterdam.

Mozes ovl. **Auschwitz 31jan1944**. Hij was getrouwd met een protestantse vrouw. *Sara Klaris* en de drie kinderen overleven de oorlog.

FAMILIE SCHOONING (*Ooltgensplaat, Oude-Tonge*)

De familie Schooning kan gerekend worden tot een van de kernfamilies van het eiland. Ze zijn door huwelijken gelieerd aan de families Van Oss, De Vries en Slager.

Generatie I

I Pineas Abrahams Schooning, geb. Appingendam 16jul1810 als z.v. Abram Mozes Schooning en Rebecca Mozes Levi, winkelier (zie FAM. VAN LEEUWEN), tr. Stratum 18apr1843 met *Eva Wijnbergen*, geb. Leiden 10mei1810 als d.v. Levie Wijnbergen en Cornelia Lorie (zie FAM. VAN OSS). Pineas komt in augustus 1837 uit Dokkum naar Ooltgensplaat.

Uit dit huwelijk:

1. Elizabeth (Betje), geb. Ooltgensplaat 12mei1844, tr. Sommelsdijk 24okt1866 met *Hartog Zwarenstein*, geb. Strijen 22dec1839 als z.v. Simon Zwarenstein en Kaatje Hartog, koopman. Zij vestigen zich in Strijen. Ovl. Strijen 10jan1908 en van haar staat een grafsteen op de begraafplaats in Strijen. *Hartog Zwarenstein* ovl. Strijen 16sep1911. Ook van hem staat een grafsteen, waarop abusievelijk 17 september als overlijdensdatum staat aangegeven.
2. Levi, geb. Ooltgensplaat 14okt1845, volgt IIb.
3. Cornelia (Keetje), geb. Ooltgensplaat 11okt1847, tr. Sommelsdijk 3jul1867 met *Mozes Ligtenstein*, geb. Strijen 27nov1832 als z.v. Mozes Ligtenstein en Pietje van Blankenstein, vleeshouwer. Zij vestigen zich in Strijen.

Omstreeks 1860 verhuist het gezin van Ooltgensplaat naar Sommelsdijk. *Eva Wijnbergen* ovl. Sommelsdijk 14jun1892. Van haar staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis. Pineas Abrahams gaat daarna naar Strijen.

Generatie II

IIb Levi Schooning, koopman en manufacturer, tr. Hardinxveld 17nov1868 met *Leentje van Strate*, geb. Hardinxveld 22sep1842 als d.v. Jacob van Strate en Henderijntje Hartog de Graaf (zie FAM. DE VRIES).

Uit dit huwelijk:

1. Eva Hendrina, geb. Oude-Tonge 1sep1879, tr. *David Slager*, geb. Steenwijk 23okt1871 als z.v. Philip Slager en Jansje Gersons de Jong (zie FAM. SLAGER), ovl. **Sobibor 2jul1943**.
2. Hendrina Schooning, geb. Oude-Tonge 30jul1880, komt in 1926 bij haar zus en haar gezin wonen (zie FAM. SLAGER), ovl. **Auschwitz 1feb1943**.

Zij wonen vanaf huwelijk in Oude-Tonge, het gezin vertrekt in 1904 naar Sommelsdijk. Levi ovl. Middelharnis 8jul1923, *Leentje van Strate* ovl. Sommelsdijk 6sep1921. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

FAMILIE SLAGER (Middelharnis)

De familie Slagers behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven. David Slager was zo'n 40 jaar Rabbi of Godsdienstonderwijzer. Het gehele gezin is in de oorlog omgekomen.

Generatie I

- I David Slager, geb. Steenwijk 23okt1871 als z.v. Philip Slager en Jansje Gersons de Jong, godsdienstonderwijzer en vertegenwoordiger, tr.(1) Sommelsdijk 8jun1898 met *Cato de Haas*, geb. Sommelsdijk 10nov1864 als d.v. Jacob de Haas en Antje Haagens (zie FAM. DE HAAS).
Uit dit huwelijk:
1. Antje (Annie), geb. Middelharnis 30jun1901, vertrekt in 1925 naar Rotterdam, tr. Middelharnis 3jul1929 met *Efraïm (Eduard) Lindenbaum*, geb. Warschau 1dec1894 als z.v. Benjamin Lindenbaum en Szprynea Klartaq, reiziger.
Uit dit huwelijk:
 1. Cato Eva Lindenbaum, geb. Rotterdam 18jul1935, ovl. **Sobibor 2jul1943**.
Antje ovl. **Sobibor 2jul1943**, Efraïm Lindenbaum ovl. **Sobibor 2jul1943**.
Cato de Haas ovl. Middelharnis 7apr1907. David Slager tr.(2) Sommelsdijk 1jul1908 met *Eva Hendrina Schooning*, geb. Oude-Tonge 1sep1879 als d.v. Levi Schooning en Leentje van Strate (zie FAM. SCHOONING).
Uit dit huwelijk:
 2. Philip, geb. Middelharnis 6sep1912, winkelbediende, ovl. **Auschwitz 30apr1943** (ongehuwd).
 3. Leentje (Leni), geb. Middelharnis 16nov1913, kantoorbediende, ovl. **Sobibor 4jun1943** (ongehuwd).
David ovl. **Sobibor 2jul1943**, *Eva Hendrina Schooning* ovl. **Sobibor 2jul1943**.
Vanaf 1926 is inwonend een ongehuwde schoonzus van David Slager nl. Hendrina Schooning, geb. Oude-Tonge 30jun1880, ovl. **Auschwitz 1feb1943**.

FAMILIE SPRENGERS (*Middelharnis*)

De familie Sprengers behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, waarschijnlijk maar tien jaar. Ze zijn in 1824 vertrokken naar Rotterdam.

Generatie I

I Joseph Hartog Sprengers, geb. ca.1785 als z.v. Hartog Sprengers en Antje Levy, winkelier, tr.(1) met *Hester Joseph Cohen* (zie FAM. GAZAN).

Uit dit huwelijk:

1. Abraham Joseph, geb. Middelharnis 5okt1816, ovl. Terneuzen 23feb1842.
2. Izak, geb. Middelharnis 27sep1818, ovl. Middelharnis 18jul1819.
3. Antje, geb. Middelharnis 11jan1820, tr. Rotterdam 15apr1854 met *Emanuel Brandel*, geb. Rotterdam ca. 1830 als z.v. Moses Brandel en Hester Froman, ovl. Rotterdam 12mrt1855.

Joseph Hartog Sprengers tr.(2) met *Hester Mug*, geb. Rotterdam ca.1785 als d.v. Josua Mug.

Uit dit huwelijk:

4. Hartog Joseph, geb. Middelharnis 18nov1821.
5. Joseph Joseph, geb. Middelharnis 30jan1823, ovl. Rotterdam 24mrt1825.

Het gezin vertrekt in 1824 naar Rotterdam, waar zeker nog één kind wordt geboren (Jacob).

Joseph Hartog ovl. Rotterdam 6dec1865.

FAMILIE STEIJN (*Middelharnis*)

De familie Steijn behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven. Ze zijn waarschijnlijk in het tweede kwart van de 19e eeuw vertrokken van het eiland.

Generatie I

I Izaäk Hijman Steijn, geb. Amsterdam 22mei1756 als z.v. Hijman Levie en Judik Levie, koopman/winkelier, tr. met *Rachel Emanuël Steijn*.

Uit dit huwelijk:

1. Hijman Izaäk, geb. Amsterdam 28feb1785, volgt IIa.

Dit gezin woont in 1811 in Middelharnis. Izaäk Hijman ovl. Middelharnis 14dec1817.

Generatie II

IIa Hijman Izaäk Steijn, koopman, tr. Middelharnis 18apr1815 met *Saartje Abraham Cohen*, geb. Amsterdam ca.1795 als d.v. Abraham Jonas Cohen en Betje Munels.

Uit dit huwelijk:

1. Rachel, geb. Middelharnis 10mrt1816, ovl. Middelharnis 5sep1818.

2. Elisabeth, geb. Middelharnis 23aug1819, ovl. Middelharnis 16mei1821.

3. Izaäk Hijman, geb. Middelharnis 2jul1823.

FAMILIE VALK (*Goedereede*)

De familie Valk behoort tot de oudste groep joodse inwoners. Het zijn slaggers.

Generatie I

I Jacob Valk. De naam Jacob Valk komen we voor het eerst tegen in het Register van eedsafleggingen o.a. op het bestiaal vanaf 1770 aanwezig in het Streekarchief VPR. Onder Goedereede wordt jij op 23apr1782 beëdigd als 'slagter en vlijshouder en vlijsverkoper. Jacob Valk tr. met *Rachel Davids*, geb. Saftég ca.1744.

Uit dit huwelijk:

1. Rebecca, komt voor in het register van begravenen Oude-Tonge, aangifte overlijden 11sep1778.
2. Judic, geb. ca.1778, tr. *Philip van Buuren*, geb. Tricht 12jul1757 als z.v. Samuel Jacob van Buuren en Sibilla van Beusekom (zie FAM. VAN BU(U)REN), ovl. Goedereede 23feb1816.
3. Lea, geb. Goedereede 1okt1787, tr. *Jonker Markus Lit* uit Rotterdam, slijter. Zij gaan in Ouddorp wonen. Lea ovl. Ouddorp 25nov1826.
4. David, geb. Goedereede ca.1794, koopman, is in 1828 nog woonachtig in Goedereede, tr. Rotterdam 5dec1838 met Eva Alexander Fles, geb. Amsterdam ca.1798 als d.v. Alexander Jacob Fles en Carolina Benjamin Oliva en vertrekt naar Rotterdam.

Jacob ovl. Goedereede 3nov1802. In het voornoemde register zien we dat op 26apr1803 *Rachel Davids* wordt beëdigd als slachter in Goedereede. Rachel neemt in 1811 bij de geslachtsnaamaanname denaam van haar overleden man aan. *Rachel Valk* ovl. Goedereede 23mrt1831.

DE VRIES (*Middelharnis*)

De familie De Vries behoort tot de zogenaamde passanten, mensen die slechts korte tijd op het eiland verbleven, hooguit één generatie. Ze zijn wel gelieerd aan de families Schooning en De Haas. Het is vanwege hun korte verblijf niet interessant de familie verder uit te zoeken.

Generatie I

I Elias de Vries, geb. Giessendam 19okt1842 als z.v. Heijman de Vries en Kaatje Jacoba Pakkert, tr. Hardinxveld 12mei1864 met *Barta van Strate*, geb. Hardinxveld 27dec1839 als d.v. Jacob van Strate en Hendrijntje Hartog de Graaf (zie FAM. SCHOONING) .

Uit dit huwelijk:

1. Kaatje, geb. 27dec1867 Sliedrecht, tr. met *David de Haas*, geb. Sommelsdijk 10dec1868 als z.v. Jacob de Haas en Hester Jacobs Levie (zie FAM. DE HAAS), ovl. Middelharnis 15jun1909.
2. Hendrijntje, geb. Sliedrecht 22sep1868, vertrekt in 1904 naar Amsterdam, ovl. **Auschwitz 15okt1942** (ongetrouwd).
3. Elisabeth, geb. Hardinxveld 19mrt1878, komt in 1912 uit Amsterdam naar Middelharnis, vertrekt in 1920 naar Nijmegen .
4. Jetje, geb. Hardinxveld 13okt1880, tr. Middelharnis 10okt1912 met *David de Haas*, weduwnaar van haar zus Kaatje, ertrekt in 1920 naar Utrecht.
5. Herman, geb. Hardinxveld 5nov1882, postbeambte, tr. Kampen 21dec1916 met *Rozetta Anholt*, geb. Kampen 1887 als d.v. Emanuel Anholt en Grietje Swartenberg.
6. Aaltje, geb. Hardinxveld 8feb1874, ovl. **Auschwitz 15okt1942** (ongetrouwd).

Vader, moeder dochter Hendrijntje worden in 1903 uit Hardinxveld ingeschreven in bevolkingsregister van Middelharnis. Elias ovl. Middelharnis 11dec1910. Van hem staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis. *Barta van Strate* vertrekt in 1920 naar Rotterdam.

FAMILIES VAN WESTERBORGH EN WOLFF (*Goedereede*)

De families Van Westerborgh en Wolff behoren tot de oudste groep joodse inwoners. Over hen is maar weinig bekend.

Generatie I

I In het register van geslachtsnaamaanname van Goedereede uit 1811 komen voor:
Nehem Joseph van Westerborgh, geb. Hermstein (Dld) 20nov1768 als z.v. Joseph Nehem en Klara Zwarts, koopman/winkelier, tr. met *Klara Abraham Polak*, geb. Amsterdam 18nov1756, weduwe van Abraham Wolff, die is ovl. Goedereede 1jul1800.

Uit het eerste huwelijk van Klara:

1. Joseph Wolff, geb. Goedereede ca.1797, blijft achternaam Wolff.

2. Judik Wolff, geb. Goedereede 20jul1798. blijft achternaam Wolff, volgt IIb.

Niet in het voornoemde register maar wel in Goedereede overleden als zoon van Abraham Wolff en Klara Polak:

3. Mozes Wolff, geb. ca.1794, koopman, ovl. Goedereede 15aug1815.

Nehem Joseph, ovl. Goedereede 22dec1856, *Klara Abraham Polak* ovl. Goedereede 18jan1828.

Er woont ook een broer van Nehem Joseph in Goedereede, namelijk Machiel Joseph van Westerborgh, ovl. Goedereede 11jan1843, geb. Hannover ca.1777.

Generatie II

IIb Judik Wolff tr. Goedereede 14jan1819 met *Joseph Heijman van Blankenstein*, geb. Rotterdam (besneden 22nov1792) als z.v. Philip Heijman van Blankenstein en Trijntje Simons, vleeshouwer wonende te IJsselmonde.

FAMILIE VAN WAGENINGEN (*Dirksland*)

De familie Van Wageningen behoort tot de oudste groep joodse inwoners. Over hen is maar weinig bekend.

Generatie I

In het register van geslachtsnaamaanname van Dirksland uit 1811 komen de volgende namen voor:
Samuel van Wageningen

Johanna van Harten

In de burgerlijke stand van Dirksland komt alleen het overlijden van *Johanna Arendse van Harten* voor en wel op 5jun1823. Zij is dan 51 jaar en weduwe van Joseph Levie van Wageningen.

FAMILIE DE WINTER (Oude-Tonge, Middelharnis)

De familie De Winter kan gerekend worden tot een van de kernfamilies van het eiland. Ze zijn door huwelijken gelieerd aan diverse andere families, namelijk Van Os, Polak, Bouwman en Mesritz. Het zijn vooral handelaars in tweedehands goederen en andere kleinhandel. Veel nakomelingen hebben de oorlog niet overleefd.

Op 5 januari 1836 overlijdt op 44-jarige leeftijd in Nieuwe-Tonge *Johanna Schaap*. Zij is geboren in Liende als d.v. Jesajas Schaap en Meintje Salomons. In de overlijdensakte staat echtgenote van Miggel de Winter. Zijn naam kom ik nergens meer tegen.

Generatie I

I Israël de Winter, geb. Rossum 1798 als z.v. van Israël Levie de Winter, tr. Stad aan 't Haringvliet 30jan1829 met *Antje van Os*, geb. Vlaardingen 3sep1804 als d.v. Simon van Os en Sara de Vries, beiden ten tijde van het huwelijk woonachtig in Nieuwe-Tonge (zie FAM. VAN OS). Zij vertrekken na hun huwelijk van Stad aan 't Haringvliet naar Oude-Tonge.

Uit dit huwelijk:

1. Levi Israël de Winter, geb. Oude-Tonge 16apr1829, volgt IIa.
2. Simon, geb. Oude-Tonge 14jun1830, ovl. Oude-Tonge 4jul1830.
3. Sara, geb. Oude-Tonge 14jun1830, ovl. Oude-Tonge 26aug1830.
4. Lena, geb. Nieuwe-Tonge 29sep1832.
5. Simon Israël, geb. Nieuwe-Tonge 19mrt1835, volgt IIe.
6. Sara Israël, geb. Nieuwe-Tonge 16okt1837, ovl. Oude-Tonge 2sep1839.
7. Marcus Israël, geb. Oude-Tonge 28jun1839, ovl. Oude-Tonge 30jul1839.

Israël, slager/vleeshouwer later ook wel koopman op de Oostdijk in Oude-Tonge, ovl. Oude-Tonge 28nov1839. *Antje van Os* vestigt zich als koopvrouw te Middelharnis, ovl. Middelharnis 14dec1879. Van *Antje van Os* staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

I Liefman de Winter, geb. Rossum 22mrt1796 vertekt in 1853 van Middelharnis naar Sommelsdijk en nog hetzelfde jaar naar Bergen op Zoom. Vermoedelijk een broer van Israël de Winter. Er zijn geen nakomelingen bekend.

Generatie II

IIa Levi Israël de Winter, inlands kramer, tr.(1) Middelharnis 29jul1853 met *Saartje Polak*, geb. Sommelsdijk 20feb1821 als d.v. Simon Polak en Betje Hartog (zie FAM. POLAK).

Uit dit huwelijk:

1. Israël de Winter, geb. Middelharnis 8jul1854, volgt IIIa.
2. Benjamin Simon, geb. Middelharnis 2mei1857.

Saartje Polak ovl. Middelharnis 20dec1857.

Levi Israël de Winter, tr.(2) Sommelsdijk 6mrt1859 met *Sophia Danielson*, geb. Rotterdam 31okt1824 als d.v. Samuel Eliasar Danielson en Rebecca Stad (zie FAM. BOUWMAN). *Sophia Danielson* ovl. Middelharnis 27okt1859. Dat zelfde jaar nog vertrekt Levi Israël met de kinderen uit zijn eerste huwelijk naar Oude-Tonge.

Levi Israël de Winter, tr.(3) Oude-Tonge 30apr1863 met Judith Top, geb. Zwartsluis 6okt1838 als d.v. Hendrikje Levie Top.

Uit dit huwelijk:

3. Levenloze dochter, geb/ovl. Nieuwe-Tonge 5feb1864.
4. Marcus, geb. Oude-Tonge 24mei1865, ovl. Oude-Tonge 21aug1865.
5. Louis, geb. Oude-Tonge 14mei1866.
6. Hendrika (Heintje), geb. Oude-Tonge 30jun1868, ovl. Nieuwe-Tonge 19nov1874.

In 1863 vertrekt het gezin naar Nieuwe-Tonge en keert twee jaar later terug naar Oude-Tonge. In 1874 keren ze weer terug naar Nieuwe-Tonge en van daaruit vertrekt het gezin het volgende jaar naar Rotterdam. Met uitzondering van Israël, die vertrekt in 1874 naar Middelburg.

Inwonend in de jaren 1864-65 is *Levie Top*, een broer van Judith. Levie Top, geb. Zwartsluis 19dec1840, inlands kramer, tr. Groningen 19nov1871 met Derksiena Sibers, geb. Groningen 1jun1842 als d.v. Derk Sibers en Jantje Bligma. In 1865 keert Levie weer terug naar Zwartsluis.

Ile Simon Israël de Winter, tr. Oude-Tonge 27feb1860 met *Vrouwtje de Hond*, geb. Amsterdam 26dec1841 als d.v. Saartje Philip de Hond (zie FAM. BONT). Haar moeder is koopvrouw en woont ten tijde van het huwelijk in Oude-Tonge.

Uit dit huwelijk:

1. Saartje, geb. Oude-Tonge 31mrt1861, tr. Lith 26feb1894 met *Levi Wolf*, geb. Lith 16jan1860 als z.v. Herman Wolf en Marijtje Geleert. Saartje ovl. Lith 6jul1897, *Levi Wolf* ovl. 3mei1933.
2. Israël, geb. Middelharnis 6jan1863, tr. Oss 25feb1887 met *Jeanette de Winter*, geb. Oss 9apr1870 als d.v. Jesaias de Winter en Elisabeth Heirsch. Zij verhuizen op 18 maart 1908 naar Zuid-Afrika.
3. Andries, geb. Goedereede 3mrt1865, ovl. Middelharnis 16jul1866.
4. Filippus, geb. Middelharnis 7mrt1867, tr.(1) Rotterdam 10aug1887 met *Betje van Bueren*, geb. Rotterdam 7jun1866 als d.v. Moses van Bueren en Rachel Kruyer. *Betje van Bueren* ovl. Rotterdam 24jun1913. Filippus de Winter tr.(2) Rotterdam 23sep1914 met *Klaartje van Baale*, geb. Rotterdam ca.1870 als d.v. Isaac Samuel Emanuel van Baale en Rijntje Hartog Kesing. Filippus ovl. Rotterdam 24sep1934, *Klaartje van Baale* ovl. **Auschwitz 15okt1942**.
5. Markus, geb. Middelharnis 1jan1869, tr. Rotterdam 5nov1890 met *Cornelia Berkelouw*, geb. Rotterdam 7jan1872 als d.v. Salomon Elias Berkelouw en Leentje Schelvis.
6. Andries, geb. Middelharnis 11apr1871, tr. Rotterdam 10aug1904 met *Jeltje Katan*, geb. Maassluis 22mei1875 als d.v. Marcus Katan en Sara van Vriesland. Jetje Katan ovl. **Auschwitz 14jan1943**.
7. Antje, geb. Middelharnis 11apr1871, ovl. Middelharnis 5okt1871.
8. Levie, geb. Middelharnis 23jun1873, ovl. Rotterdam 16feb1875.
9. Antje, geb. Rotterdam 13mei1878, tr. Rotterdam 28jan1903 met *Benjamin Levi Bannet*, geb. Kruiningen 28apr1877 als z.v. Joseph Lion Bannet en Catharina Frank. Antje en *Benjamin Levi Bannet* ovl. **Auschwitz 15okt1942**.
10. Vrouwtje, geb. Rotterdam 25jan1881, tr. Rotterdam 16jun1902 met *Leon van Dam*, geb. Rotterdam 4jun1877 als z.v. Emanuel van Dam en Marianna Ernst.

Het gezin vertrekt in 1874 naar Rotterdam. *Vrouwtje de Hond* ovl. Rotterdam 25jan1881. Simon tr.(2) Rotterdam 22feb1992 met *Esther Punte*, geb. Rotterdam 28jun1843 als d.v. Emanuel Jonas Punte en Johanna Stad. Simon ovl. Rotterdam 14sep1914, *Ester Punte* ovl. Rotterdam 21apr1934.

Generatie III

IIIa Israël de Winter, koopman, tr. Tilburg 21mrt1883 met *Eva Frenkel*, geb. Rucphen 5apr1861 als d.v. Elias Frenkel en Sara Andriessen. Israël vestigt zich in 1874 als koopman op de Molendijk te Oude-Tonge. Hij is dan afkomstig uit Middelburg.

Uit dit huwelijk:

1. Grietje Sara, geb. Oude-Tonge 21feb1884, vertrekt in 1902 naar Rotterdam en keert in 1904 weer terug in Oude-Tonge, tr. Oude-Tonge 17feb1909 met *Izaäk Mesritz*, geb. Schiedam 16okt1886 als z.v. Elias Mesrtiz en Hanna de Beer (zie FAM. MESRITZ), ovl. **Auschwitz 13nov1942**.
2. Sara, geb. Oude-Tonge 25mrt1885, verhuist diverse malen en woont tijdelijk in Rotterdam en Den Haag. In 1925 keert ze definitief terug in Oude-Tonge. Ze gaat op de Molendijk samenwonen met haar ongehuwde broer Levie Israël (Levi) de Winter, Sara ovl. **Auschwitz 12feb1943**.
3. Judith, geb. Oude-Tonge 21nov1886, ovl. Oude-Tonge 3mei1887.
4. Elias, geb. Oude-Tonge 5mrt1888, vertrekt in 1916 naar Den Bosch, tr. Den Haag 1nov1918 met *Esther van der Sluis*, geb. Vlijmen 18jun1886 als d.v. Elias van der Sluis en Sara Frank.

Uit dit huwelijk:

1. Isidor Elias, geb. Den Bosch 17jan1922, ovl. **Auschwitz 3aug1943**.
2. Rosa Eva, geb. Den Bosch 3nov1923, ovl. **Auschwitz 9nov1942**.
3. Elias, geb. Den Bosch 26feb1926, ovl. **Midden Europa 31mrt1944**.

Mogelijk nog meer kinderen, want er schijnen één of twee dochters de oorlog overleefd te hebben.

Elias ovl. **Auschwitz 9nov1942**, *Esther van der Sluis* ovl. **Auschwitz 9nov1942**.

5. Hendrika, geb. Oude-Tonge 20jun1889, tr. Krijn Schippers en vertrekt in 1908 naar Rotterdam. Zij heeft de oorlog overleefd, mogelijk omdat zij getrouwd was met een niet-jood.
6. Leon, geb. Oude-Tonge 30mrt1891, volgt IVf.
7. Hanna Sophia, geb. Oude-Tonge 26nov1893, krijgt in 1924 te Oude-Tonge een zoon. In 1925 vertrekt ze naar Rotterdam, ovl. **Sobibor 23apr1943**.
 1. Jozef de Winter, geb. Oude-Tonge 7aug1924, ovl. **Sobibor 23apr1943**.
 2. Eva de Winter, geb. Rotterdam 28jul1927, ovl. **Sobibor 23apr1943**.
 3. Hanna de Winter, geb. Rotterdam 8mrt1943, ovl. **Sobibor 23apr1943**.
8. Cato Antoinette, geb. Oude-Tonge 8nov1894, ovl. Oude-Tonge 7apr1895.
9. Cato, geb. Oude-Tonge 19jun1896, tr. Oude-Tonge 11jan1922 met *Markus Dormits*, geb. Rotterdam als z.v. Samuel Dormits en Henriëtte Nathan. Zij vertrekken in 1922 naar Den Haag.

Uit dit huwelijk:

1. Samuel Israël Dormits, geb. Den Haag 23sep1922, ovl. **Auschwitz 30sep1942**.
2. Maurits Dormits, geb. Den Haag 6apr1927, ovl. **Auschwitz 25jan1943**.
Cato ovl. **Auschwitz 8okt1942**, *Markus Dormits* ovl. **Auschwitz 8okt1942**, zie ook IVf.
10. Levie Israël, geb. Oude-Tonge 14mrt1899, woont samen met ongehuwde zuster Sara op de Molendijk waar hij een drukke handel in lompen en metalen dreef, ovl. **Auschwitz 19sep1942**.
11. Emanuël Jacob, geb. Oude-Tonge 28aug1901, vertrekt in 1931 naar Rotterdam, tr. *Sophia Katan*, geb. Rotterdam 28jan1909 als d.v. Israël Levie Katan en Flora Standers.

Uit dit huwelijk:

1. Israël, geb. Rotterdam 18aug1935, ovl. **Auschwitz 21sep1942**.
2. Maurits, geb. Rotterdam 5jun1939, ovl. **Auschwitz 21sep1942**.
3. Max, geb. Rotterdam 22nov1941, ovl. **Auschwitz 21sep1942**.
Emanuël Jacob ovl. **Mauthausen 6mei1943**, *Sophia Katan* ovl. **Auschwitz 21sep1942**.
12. Mozes, geb. Oude-Tonge 17jul1904, vertrekt in 1925 naar Rotterdam, tr. Rotterdam 19jun1929 *Marianna Katan*, geb. Rotterdam 14jan1907 als d.v. Israël Levie Katan en Flora Standers. Mozes ovl. **Sobibor 28mei1943**, *Marianna Katan* ovl. **Sobibor 28mei1943**.

Israël ovl. Oude-Tonge 6jun1928. *Eva Frenkel* ovl. Oude-Tonge 13aug1923. Van beiden staat een grafsteen op de begraafplaats in Middelharnis.

Generatie IV

IVf Leon de Winter vertrekt in 1911 naar Vlissingen en keert in 1924 terug in Oude-Tonge. Hij is manufacturier en later vertegenwoordiger, tr. Rotterdam 17mrt1920 met *Sophia Dormits*, geb. Rotterdam 29jan1895 als d.v. Samuel Dormits en Henriëtte Nathan (zij is een zus van Markus de echtgenoot van Cato de Winter, de zus van Leon).

Uit dit huwelijk:

1. Eva Henriëtta, geb. Oude-Tonge 13apr1921, leerling-verpleegster in het Joods ziekenhuis te Rotterdam, ovl. **Sobibor 5mrt1943**.
2. Henriëtte, geb. Den Haag 18dec1922, ovl. **Auschwitz 19sep1942**.
3. Samuel, geb. Den Haag 30aug1925, ovl. **Auschwitz 30sep1942**.
4. Israël, geb. Den Haag 8dec1927, ovl. **Auschwitz 22okt1942**.
5. Mozes, geb. Den Haag 9 mrt1930, ovl. **Auschwitz 22okt1942**.

In 1921 vertrekt het jonge gezin naar Den Haag.

Leon, ovl. **Auschwitz 22okt1942**, *Sophia Dormits* ovl. **Auschwitz 22okt1942**.